

ГЛЫБІНКА –
ЛАКАМАТЫЎ
ЭКАНАМІЧНАГА
РОСТУ? **МС**

КАБ МЕНШ
ПЛАЦІЦЬ
ЗА ЦЯПЛО **МС**

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

4 КАСТРЫЧНИКА 2019 г.
ПЯТНІЦА
№ 189 (29056)

9-24 стар.

**МЯСЦОВАЕ
САМАКІРАВАННЕ**
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫПАРЧЫКАК І ДЭПУТАТАК МЯСЦОВЫХ САВЕТАК

+TV ПРАГРАМА

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй РАЙКОЎ,
міністр абароны:

«Работа прызыўных камісій, на маёй інфармацыі, ідзе панава, нейкіх асаблівых праблем няма. Пытанні, якія ўзнікаюць, вырашаюцца ў рабочым парадку. Прызыўнікоў будзе больш, для гэтага і прымаліся напраўкі. Гэта — баявая гатоўнасць арміі. Усе адтэрміноўкі для працягу адукацыі, дадзеныя да ўступлення ў сілу закона, будуць захоўвацца да страты падстаў, на якіх яны атрыманы».

На агульнай мове

У Жытоміры пачаўся II Форум рэгіёнаў
Беларусі і Украіны

Сёння ў міжнародным мерапрыемстве прыме ўдзел Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. Запланавана выступленне кіраўніка дзяржавы на пленарным пасяджэнні форуму, якое будзе прысвечана патэнцыялу ўзаемадзеяння дзвюх краін праз прызму развіцця міжрэгіянальных сувязяў. Чакаюцца таксама перагаворы з Прэзідэнтам Украіны Уладзімірам Зяленскім, абмеркаванне актуальнага стану і перспектывы развіцця беларуска-ўкраінскага супрацоўніцтва ў розных сферах, абмен думкамі па пытаннях рэгіянальнага і міжнароднага парадку дня.

СТАР. 2

Фота БелТА.

РОДНЫЯ ЛЮДЗІ

У вёсцы Басянкі Мёрскага раёна жы-
вуць некалькі беларуска-ўкраінскіх сем'яў.
На гэтым фота — адна з такіх: малады
бацька Валерый ЛАТЫШЭНКА з дзець-
мі і цешчай Агаф'яй ФУРС, якая родам з
Прыкарпацця. Трохгадовыя Іван і Ксенія —
ужо трэцяе пакаленне. У іх таксама цячэ
і ўкраінская, і беларуская кроў. А гісто-

рыя з'яўлення нашых паўднёвых суседзяў
у гэтым кутку Віцебшчыны банальная.
Калісьці ў Басянках быў заможны калгас, і
на лета сюды на работу прыязджалі ўкраін-
скія дзяўчаты. Для некаторых з іх Беларусь
стала радзімай. Хіба гэта не шчаслівы пава-
рот лёсу?! У свой час Агаф'я Фурс выйшла
за беларуса. Яе дачка пабралася шлюбам

таксама з беларусам. І па-суседстве з Ла-
тышэнкамі і Фурсамі жыве яшчэ адна бе-
ларуска-ўкраінская сям'я — Паўла і Алены
ШАМРОВІЧАЎ.

Анатоль КЛЯШЧУК, фота аўтара.
Як жыве інтэрнацыянальная вёска —
глядзіце ў фотарэпартажы «Восень у Басян-
ках» на сайце zviazda.by.

Нашы грошы

Усяго 25, а ўжо з гісторыяй

Упершыню на суд грамадскасці была выстаўленая
экспазіцыя беларускіх талераў, той валюты 90-х,
якая так і не была надрукавана

25 гадоў таму, у кастрычніку 1994 года, Вяр-
хоўны Савет нашай краіны падпісаў пастано-
ву, якая заканадаўча замацавала беларускі
рубель у якасці адзінага плацежнага сродку
на тэрыторыі Беларусі. У рамках святкавання
гэтага юбілею ў філіяле Нацыянальнага гіста-
рычнага музея нашай краіны «Музей сучаснай
беларускай дзяржаўнасці» адбылося адкрыц-
цё часовай выстаўкі «Беларускі рубель. Гісто-
рыя ў чвэрць стагоддзя».

«За гэты перыяд беларускі рубель
і нацыянальная грашовая сістэма
прайшлі складаны шлях станаўлен-
ня і развіцця, перажыўшы перыяд
гіперінфляцыі, шэраг інфляцыйных
усплёскаў і дэнамінацый. Сёння можна з упэ-
ненасцю сказаць, што беларускі рубель —
гэта атрыбут самаідэнтыфікацыі і культу-
ры нашай нацыі, прыкмета незалежнасці
і сілы беларускай дзяржавы», — сказала

Фота Ганны ЗАНКВІЧ.

на адкрыцці выстаўкі галоўны спецыя-
ліст гісторыка-інфармацыйнага аддзела
кіравання і грамадскіх сувязяў Нацбанка
Беларусі, дырэктар Музея гро-
шай Аляксандра ВАРАБ'ЁВА. **СТАР. 4**

На агульнай мове

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Напярэдадні падчас інтэрв'ю прадстаўнікам украінскіх СМІ беларускі лідар адзначыў, што сустрэча дасць магчымасць не проста пазнаёміцца асабіста на чалавечым узроўні, але і лепш зразумець і даведацца пра пазіцыю аднаго па тых ці іншых пытаннях.

Другі ў гісторыі Форум рэгіёнаў Беларусі і Украіны пачаўся ўчора з чарговага пасяджэння беларуска-ўкраінскага кансультацыйнага савета дзелавога супрацоўніцтва з удзелам кіраўнікоў абедзвюх гандлёва-прамысловых палат і паслоў дзвюх краін. Пасля адбыліся бізнес-перамовы, падпісаны дзелавыя кантракты і пагадненні, прайшло пасяджэнне сумеснай камісіі па каардынацыі пытанняў аховы і ўстойлівага выкарыстання трансгранічных прыродаахоўных тэрыторый, экафорум. Увечары ўдзельнікі форуму наведлі «Канцэрт дружбы».

Учора і сёння ў Жытоміры працуе выстаўка буйнагабарытнай тэхнікі беларускіх і ўкраінскіх прадпрыемстваў, у тым ліку навінкі. Сярод прадстаўленых адзінак тэхнікі ёсць і тыя, якія з'яўляюцца вынікам супрацоўніцтва дзвюх краін. Беларускі бок не выключае, што асобныя экспанаты знойдуць сваіх пакупнікоў непасрэдна на мерапрыемстве. Па суседстве аргані-

заваны кірмах прадукцыі і вырабаў дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва Беларусі і Украіны.

Жытомір гэтымі днямі наведваюць дэлегацыі з усіх абласцей Беларусі і з 22 рэгіёнаў Украіны. Летась тавараабарот паміж краінамі склаў амаль 5,5 мільярда долараў. Вынікі першага форуму рэгіёнаў, які адбыўся ў Гомелі летась у кастрычніку, не прымуслі сябе чакаць. Аб гэтым на сустрэчы з прадстаўнікамі ўкраінскіх СМІ заявіў Аляксандр Лукашэнка. Ён адзначыў, што менавіта гандлёва-эканамічныя адносіны — ключавы складнік бела-

руска-ўкраінскага партнёрства, і дасягненні тут значныя.

«Працуюць сумесныя прадпрыемствы, ёсць нямала агульных інфраструктурных праектаў. Нас аб'ядноўваюць цесныя кааперацыйныя сувязі. І трэба сказаць, што гэты працэс пастаянна ўзмацняецца, нарастае», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка.

Чакаецца, што па выніках форуму будзе падпісаны шэраг дакументаў па развіцці міжрэгіянальнага ўзаемадзеяння ў розных сферах, а таксама дамоўленасці на ўзроўні прадпрыемстваў.

Паводле БелТА.

Тым часам

Дзелавыя колы і прадпрыемствы Беларусі і Украіны падпісалі некалькі дзясяткаў дакументаў на суму больш за \$500 млн. Аб гэтым карэспандэнту БелТА паведаміў старшыня БелГПП Уладзімір УЛАХОВІЧ па выніках праведзенага ў Жытоміры восьмага пасяджэння двухбаковага кансультацыйнага савета дзелавога супрацоўніцтва.

Уладзімір Улаховіч нагадаў, што на I Форуме рэгіёнаў Беларусі і Украіны была ўзятая планка ў \$140 млн. У Жытоміры ж, паводле яго слоў, падпісаны пагадненні на пастаўку беларускай прадукцыі на суму больш за \$542 млн.

«Адкрыліся новыя кірункі, па якіх падпісаны кантракты. Гэта не толькі традыцыйная нафтахімія, машынабудаванне — гэта яшчэ і будаўнічая сфера, лёгкая і харчовая прамысловасць. Гэта значыць, мы пашыраем наш экспертны партфель», — адзначыў старшыня БелГПП.

Нягледзячы на вялікую суму кантрактаў, ён лічыць, што ў Беларусі і Украіне яшчэ шмат перспектывы. «Вельмі запатрабаваная тэма, але яшчэ не да канца пераведзеная ў плоскасць канкрэтных праектаў, — інфраструктура, лагістыка і транспартныя калідоры. Пра гэта мы гаворым, гэта ў парадку дня. Але вельмі важна ўсё гэта перакласці на канкрэтныя праекты, таму што Беларусь і Украіна валодаюць вельмі магутным лагістычным патэнцыялам», — адзначыў Уладзімір Улаховіч.

II Форум рэгіёнаў Беларусі і Украіны

II Форум рэгіёнаў Беларусі і Украіны пройдзе 3-4 кастрычніка ў Жытоміры.

Мэта форуму - прадстаўленне значнага патэнцыялу рэгіёнаў Беларусі і Украіны, развіцці новых ініцыятыў і форм значнага, інвестыцыйнага, навукова-тэхнічнага і культурнага супрацоўніцтва на міжрэгіянальным узроўні.

Асноўныя мерапрыемствы форуму:

- пленарнае пасяджэнне з удзелам прэзідэнтаў Беларусі і Украіны;
- 8-е пасяджэнне беларуска-ўкраінскага кансультацыйнага савета дзелавога супрацоўніцтва;
- тэматычныя пасяджэнні, канферэнцыі, панэльныя дыскусіі, даклады, форумы;
- круглы стол "Развіццё рачнога суднаходства на рэках Дняпр і Прыпяць".

На пляцоўках горада пройдучь

У студзені-чэрвені 2019 года тавараабарот Беларусі і Украіны склаў \$2,5 млрд і ў параўнанні з аналагічным перыядам 2018-га павялічыўся на \$100,5 млн, або на 4,2%.

Па выніках I Форуму рэгіёнаў Беларусі і Украіны, які праходзіў 25-26 кастрычніка 2018 года ў Гомелі, падпісана больш за 20 кантрактаў і пагадненняў на агульную суму налі \$150 млн.

Крыніца: БелГПП, Жытомірская абласная дзяржаўная адміністрацыя. © Інфаграфіка БелТА

ЗАЎСЁДЫ НА СУВЯЗІ

Традыцыйныя прамыя тэлефонныя лініі адбудуцца 5 кастрычніка ў аблвыканкамах і Мінгарвыканкаме. З 9.00 да 12.00 у суботу іх правядуць:

намеснік старшыні БРЭСЦКАГА аблвыканкама Вадзім Іванавіч АЛЬШЭЎСКІ. Тэл. 8 016 221 31 21;

старшыня ВІЦЕБСКАГА абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір Уладзіміравіч ЦЯРЭНЦЬЕЎ. Тэл. 8 021 222 22 22;

намеснік старшыні ГОМЕЛЬСКАГА аблвыканкама Уладзімір Уладзіміравіч ГАРБАЧОЎ. Тэл. 8 023 233 12 37;

старшыня ГРОДЗЕНСКАГА абласнога Савета дэпутатаў Ігар Георгіевіч ЖУК. Тэл. 8 015 273 56 44;

намеснік старшыні МАГІЛЁўСКАГА аблвыканкама Валерый Анатолевіч МАЛАШКА. Тэл. 8 022 250 18 69;

старшыня МІНСКАГА абласнога Савета дэпутатаў Наталля Віктараўна ЯКУБЦКАЯ. Тэл. 8 017 500 41 60;

першы намеснік старшыні МІНСКАГА гарвыканкама Фёдар Віктаравіч РЫМАШЭЎСКІ. Тэл. 8 017 222 44 44.

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ЗША мяркуюць правесці ў Еўропе найбуйнейшыя з часоў халоднай вайны вучэнні

Злучаныя Штаты плануць правесці ў Еўропе найбуйнейшыя з часоў халоднай вайны ваенныя вучэнні. Пра гэта заявіў кангрэсмен-дэмакрат ад штата Каліфорнія Джон Гарамэндзі, член камітэта Палаты прадстаўнікоў па справах узброеных сіл, выступаючы на пасяджэнні Варшаўскага форуму па бяспецы.

«ЗША ў супрацоўніцтве з іншымі краінамі правядуць самыя буйныя з часоў халоднай вайны еўрапейскія ваенныя вучэнні», — паведаміў ён. «Мэта гэтых вучэнняў — умацаванне нашай абароны і ўзаемадзеяння саюзнікаў», — падкрэсліў кангрэсмен.

«Кангрэс лічыць, што НАТО мае ключавое значэнне для нашай і вашай бяспекі, — сказаў Джон Гарамэндзі, звяртаючыся да ўдзельнікаў форуму і заклікаўшы расійскія ўлады «нават не сумнявацца ў амерыканскай прыхільнасці НАТО».

СМІ: сотні праціўнікаў «формулы Штайнмаера» сабраліся каля офіса прэзідэнта Украіны

Каля 700 чалавек сабраліся на акцыю пратэсту супраць падпісання «формулы Штайнмаера» каля офіса прэзідэнта Украіны Уладзіміра Зяленскага. Пра гэта паведамляе выданне «Украінскія навіны».

Паводле яго звестак, пратэстоўцы лічаць узгадненне «формулы Штайнмаера» «шляхам да капітуляцыі» і патрабуюць адстаўкі прэзідэнта. Усе ўваходы ў офіс прэзідэнта ахоўвае паліцыя, абстаноўка каля будынка спакойная. Мітынг пачаўся пасля брыфінгу кіраўніка дзяржавы Уладзіміра Зяленскага, на якім той пацвердзіў узгадненне «формулы Штайнмаера».

У аўторак па выніках пасяджэння кантактнай групы па ўрэгуляванні канфлікту ў Данбасе паўнамоцны прадстаўнік Расіі Барыс Грызлоў паведаміў, што ўсё ўдзельнікі ўзгаднілі «формулу Штайнмаера», адзначыўшы, што «такім чынам узгоднены парадак увядзення ў дзеянне закона аб асаблівым статусе асобных раёнаў Данецкай і Луганскай абласцей».

Апытанне: больш за палову амерыканцаў супраць распачатай дэмакратамі працэдурі імпічменту Трампа

Больш за палову амерыканцаў выказваюцца супраць распачатай дэмакратамі ў Кангрэсе працэдурі імпічменту прэзідэнта Дональда Трампа, хоць колькасць тых, хто лічыць такі варыянт пажаданым, за апошні месяц вырасла. Пра гэта сведчаць вынікі апытання даследчай службы Монмуцкага ўніверсітэта.

Так, 52 % не лічаць патрэбным падвргаць Трампа імпічменту, у той час як 44 % выказваюцца на карысць адхілення яго ад пасады прэзідэнта. У жніўні падчас аналагічнага апытання 35 % выказваліся за імпічмент і 59 % выступалі супраць. Цяпер за імпічмент Трампа выказваюцца 77 % апытаных прыхільнікаў дэмакратычнай партыі (у жніўні такое меркаванне выказвалі 69 % дэмакратаў), 41 % выбаршчыкаў без пэўнай партыйнай прыналежнасці (у жніўні — 30 %) і толькі 9 % выбаршчыкаў-рэспубліканцаў.

«Так, колькасць людзей, якія выказваюцца ў падтрымку імпічменту, вырасла, аднак нязначна», — сказаў, каментуючы атрыманыя вынікі, кіраўнік даследчай службы Монмуцкага ўніверсітэта Патрык Мюрэй. У апытанні ўдзельнічаў 1161 чалавек.

Працэдура імпічменту была запушчана на глебе сцвярджэнняў аб тым, што Трамп у ліпеньскай тэлефоннай размове аказаў ціск на прэзідэнта Украіны Уладзіміра Зяленскага з мэтай заахвоціць Кіеў ускосна дапамагчы кіраўніку вашынгтонскай адміністрацыі пераабрацца на другі тэрмін у 2020 годзе. Амерыканскі лідар нібыта дабіваўся пачатку расследавання дзейнасці сына былога амерыканскага віцэ-прэзідэнта Джозэфа Байдэна ва Украіне ў абмен на аказанне фінансавай і ваеннай дапамогі Вашынгтона Кіеву.

Ва ўрадзе

ДЗЯРЖАВА РОБІЦЬ СУР'ЁЗНЫЯ КРОКІ ПА ЛІБЕРАЛІЗАЦЫІ БІЗНЕСУ

Аб гэтым заявіў першы намеснік прэм'ер-міністра, старшыня Савета па развіцці прадпрыемальніцтва Аляксандр Турчын, паведаміў у прэс-службе ўрада.

На пасяджэнні Савета разглядалася прэзюмпцыя добрасумленнасці як ключавы прынцып узаемадзеяння дзяржавы і бізнесу. Прапісаць у заканадаўстве кожную сітуацыю, кожны выпадак складана ці нават немагчыма, таму і важная правапрымяняльная практыка, заўважаў першы віцэ-прэм'ер. «Сёння паспяховае развіццё бізнесу — гэта рост нашай эканомікі. Як следства — павелічэнне і плячэж у бюджэт, і дабрабыту нашага народа», — адзначыў Аляксандр Турчын.

РОСТ ЗАРОБКАЎ, НОВЫЯ ШКОЛЫ І МЕТОДЫКІ

Віцэ-прэм'ер Ігар Петрышэнка раскажаў аб выкананні задач у адукацыі

Удасканаленне метадык навучання, пераход на новыя навучальныя праграмы, будаўніцтва і мадэрнізацыя школ, падрыхтоўка педагогічных кадраў і дастойная заробная плата для настаўнікаў — выкананне ўсіх гэтых задач ідзе пазтапна і атрымлівае пазітыўныя водгукі. Аб гэтым заявіў намеснік прэм'ер-міністра Ігар Петрышэнка пры наведванні Петкавіцкага вучэбна-педагагічнага комплексу яслі-сад—сярэдняга школа ў Дзяржынскім раёне, перадае БелТА.

Важным аспектам ён назваў удасканаленне матэрыяльна-тэхнічнай базы. «За апошнія 10 гадоў у краіне было пабудавана каля 50 школ, сёлета — сем. Яны абсталяваны па апошнім слове тэхнікі, каб вучань мог усебакова развівацца. Абсталяваны кабінеты фізікі, хіміі, біялогіі», — раскажаў Ігар Петрышэнка. Для прыкладу: сёлета, у адпаведнасці з дзяржпраграмай «Адукацыя і маладзёжная палітыка» на 2016—2020 гады, устаноўны агульнай сярэдняй адукацыі па ўсёй краіне атрымаюць 280 кабінетаў хіміі, 30 кабінетаў біялогіі, 1000 мультыбордаў. На набыццё абсталявання сёлета з рэспубліканскага бюджэту выдзелена 13,2 мільёна рублёў.

І, вядома, для павышэння прэстыжу прафесіі настаўніка значную ролю адыгрывае годная фінансавая ацэнка іх працы. «Мы выходзім на параметры, якія вызначыў кіраўнік дзяржавы, — дасягнуць узроўню 80 працэнтаў ад сярэдняй заробнай платы па краіне», — падкрэсліў намеснік прэм'ер-міністра.

Дэпутаты працуюць над новым законам

Законапраект аб правах інвалідаў і іх сацыяльнай інтэграцыі, які цяпер разглядаецца Палатай прадстаўнікоў, прадугледжвае важныя інавацыйныя падыходы. У прыватнасці, гаворка ідзе пра ўкараненне паслугі персанальнага асістэнта для людзей з інваліднасцю, аб сітуацыйнай дапамозе для інвалідаў ва ўсіх грамадскіх установах, кватаванні рабочых месцаў для іх і іншыя новаўвядзенні.

«Будзе ўкараняцца паслуга персанальнага асістэнта для людзей з абмежаванымі магчымасцямі, — паведаміла журналістам старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па працы і сацыяльных пытаннях Тамара КРАСОЎСКАЯ. — На сённяшні дзень такія памочнікі для людзей з інваліднасцю ўжо маюцца, але яны звычайна прызначаны для дапамогі тым, хто перасоўваецца на інваліднай калёсцы. З прыняццем закона плануецца, што гэтая паслуга будзе ўкараняцца для людзей з рознымі формамі інваліднасці». Тут маюцца на ўвазе перш за ўсё паслугі асабістага перакладчыка мовы жэстаў ці асістэнта для адзіночкі і адзінока пражываючых інвалідаў І і II груп. Таксама паслуга суправаджэння будзе абавязкова ўводзіцца ў сем'і, у якіх ёсць людзі з інваліднасцю.

Па словах Тамары КРАСОЎСКОЙ, пасля прыняцця закона людзі з інваліднасцю таксама змогуць атрымаваць сітуацыйную дапамогу ва ўсіх грамадскіх установах. Аказваць яе будуць спецыяльна навучаныя людзі. «Напрыклад, чалавек з інваліднасцю прыходзіць у краму. Яго сустракае гэты памочнік. Ён забяспечвае суправаджэнне, кансультацыю, дапамагае, калі трэба, перамяшчаецца», — сказала Тамара КРАСОЎСКАЯ.

Змены закрануць і сферу адукацыі, у якую будзе ўсё шырэй укараняцца інклюзіўнае навучанне. Для гэтага будуць спецыяльна абсталяваныя класы, індывідуальныя праграмы для дзяцей, якія маюць у гэтым патрэбу.

«Мы павінны зрабіць камфортнымі усе сферы жыцця для людзей з абмежаванымі магчымасцямі», — сказала Тамара КРАСОЎСКАЯ. Новы закон будзе накіраваны на гэта. Але вельмі важна, каб у нашым грамадстве таксама памянлася стаўленне да такіх асоб, каб мы ўспрымалі інвалідаў як звычайных людзей, якія жывуць побач з намі і проста часам маюць патрэбу ў дапамозе.

Пра ўсё гэта ішла гаворка на пашыраным пасяджэнні Пастаяннай камісіі па працы і сацыяльных пытаннях Палаты прадстаўнікоў, прысвечаным укараненню інавацыйных формаў сацыяльнага абслугоўвання ў інтарэсах людзей з інваліднасцю. У ім, акрамя дэпутатаў, узялі ўдзел прадстаўнікі Міністэрства працы і сацыяльнай абароны і Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў.

Сам законапраект аб правах інвалідаў і іх сацыяльнай інтэграцыі паступіў у парламент 9 верасня. Ён быў разасланы ва ўсе пастаянныя камісіі Палаты прадстаўнікоў для разгляду, унясення прапаноў і карэкціровак. Да ўдзелу ў рабоце над законапраектам будуць прыцягнутыя і грамадскія аб'яднанні, у першую чаргу тыя, што прадстаўляюць інтарэсы людзей з інваліднасцю.

Святлана БУСЬКО.

Беларускую моду паказалі ў Мілане

Маладыя айчынныя дызайнеры прадставілі нашу краіну на міжнародным конкурсе European Fashion Union, які прайшоў у канцы верасня ў межах Міланскага тыдня моды і сабраў удзельнікаў з Беларусі, Венгрыі, Італіі, Казахстана, Кітая, Польшчы, Расіі, Украіны і Эстоніі.

Пераможцы і прызёры Рэспубліканскага фестывалю конкурсу моды і фота «Млын моды» Ірына Іскрыцкая, Ульяна Вараб'ева і Маргарыта Калістратава паказалі свае калекцыі дзіцячага адзення, а дэфіле мадэляў з калекцыяй ад віцебскага мадэльера, майстра вясельнай моды Ганны Краснер завяршала першы конкурсны дзень EFU.

Акрамя таго, арганізацыйная і творчая каманда «Млына моды» наведвала інстытут моды і дызайну Istituto Marangoni — адна з вядучых еўрапейскіх школ дызайну адзення, фатаграфіі і маркетынгу супрацоўнічае з беларусамі з 2013 года, дзякуючы чаму студэнты — маладыя дызайнеры з гэтай навучальнай установы могуць паказаць свае калекцыі ў Мінску, а выкладчыкі ўваходзяць у склад конкурснага журы.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

Фота: Нацыянальны цэнтр мастацкай творчасці дзяцей і моладзі.

Напярэдадні свята

«ІНКУБАТАР» ДЛЯ БУДУЧЫХ АЙЦІШНІКАЎ

Рэсурсна-адукацыйны цэнтр плануецца стварыць у Жодзіне пры падтрымцы БДУІР

Напярэдадні Дня настаўніка Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі і жодзінскай сярэдняй школы № 8 заключылі партнёрскае пагадненне. Ініцыятарамі пілотнага праекта сталі патомныя педагогі — першы прарэктар БДУІР Сяргей ДЗІК і загадчык кафедры праектавання інфармацыйна-камп'ютарных сістэм Віталь ХАРОШКА. Для абодвух Жодзіна — малая радзіма.

Трэба заўважыць, што летась пры падтрымцы БДУІР у 8-й жодзінскай школе ўжо быў адкрыты камп'ютарны клас з сучасным абсталяваннем, якое дазваляе навучацца ў тым ліку дыстанцыйна. Зараз жа супрацоўніцтва выйдзе на новы якасны ўзровень: школе будзе забяспечаны свабодны доступ да электронных адукацыйных рэсурсаў універсітэта, вучэбна-метадычных матэрыялаў, распрацаваных выкладчыкамі факультэта камп'ютарнага праектавання для факультатываўных заняткаў па аснове інфармацыйна-камунікатываўных тэхналогій для школьнікаў.

«Мы зусім не выпадкова вырашылі даць старт праек-

ту напярэдадні Дня настаўніка, — падкрэслівае Сяргей Дзік. — Хочацца, каб падпісанне партнёрскай дамовы стала для школы добрым падарункам да свята. Для мяне асабліва важна, што мерапрыемства праходзіць на маёй радзіме — гэта яшчэ і даніна памяці маім бацькам-педагогам».

Партнёрскі дагавор дазволіць перадаць школе самае каштоўнае — назвапашаныя веды. Сучасныя электронныя навучальныя комплексы дапамогуць ісці ў нагу з часам і школьнікам, і іх педагогам. Для вучняў будуць праводзіцца сумесныя мерапрыемствы па прафарыентацыі і факультатываўных занятках. Настаўнікі змогуць павысіць сваю

кваліфікацыю. Таксама для будучых абітурыентаў плануецца экскурсіі ў БДУІР і іншыя сумесныя мерапрыемствы. Ужо ў кастрычніку школьнікі далучацца да акцыі «Стань студэнтам БДУІР на адзін дзень».

Сяргей Дзік адзначае, што цяпер у моладзі ёсць практычна неабмежаваны доступ да інфармацыі, але ў гэтым патоку важна знайсці па-сапраўднаму патрэбнае і каштоўнае, каб зрабіць правільны выбар і вызначыць свой шлях у прафесіі.

На думку дырэктара сярэдняй школы № 8 Жодзіна Віктара ХАРОШКА, для

многіх гэты сумесны праект можа стаць лёсавызначальным. «ІТ-сфера выклікае цікакасць у многіх школьнікаў. Прыемна, што зараз любяць іх пачынаць, звязаныя з ІТ, будуць падтрымлівацца на прафесійным узроўні», — падкрэсліў ён.

У планах на найбліжэйшую будучыню — падключыць да навучання зацікаўленых хлопцаў і дзяўчат і з іншых жодзінскіх школ, каб на базе сумеснага класа БДУІР і СШ № 8 стварыць гарадскі рэсурсна-адукацыйны цэнтр па інфарматыцы.

Надзея НІКАЛАЕВА.
Фота прэс-службы БДУІР.

Абітурыент-2020

ЗАРЭГІСТРАВАЦА НА РТ АНЛАЙН...

У кастрычніку ў краіне стартуе першы этап рэпетыцыйнага тэсціравання (РТ). Пералік устаноў, дзе яно будзе праводзіцца па матэрыялах арганізатараў ЦТ, можна знайсці на сайце Рэспубліканскага інстытута кантролю ведаў (РІКВ).

Сёлета рэгістрацыя на рэпетыцыйнае тэсціраванне будзе ажыццяўляцца ў анлайн-рэжыме праз адзіную сістэму рэгістрацыі ў асабістым кабінете ўдзельніка тэсціравання на сайце РІКВ. Як тлумачаць у інстытуце, гэта робіцца для зручнасці абітурыентаў, магчымасці аператыўна вырашаць пытанні, што ўзнікаюць у ходзе рэгістрацыі, і інфармавання абітурыентаў аб выніках рэпетыцыйнай спробы.

Каб зарэгістравацца для ўдзелу ў рэпетыцыйным тэсціраванні, абітурыент павінен зайсці ў свой асабісты кабінет на сайце www.rikc.by, выкарыстоўваючы ўкладку «РТ, on-line рэгістрацыя», увёўшы серыю і нумар дакумента, які сведчыць асобе, або паведамлення аб нараджэнні, і пароль.

Калі будучы абітурыент рэгіструецца для праходжання рэпетыцыйнага тэсціравання ўпершыню, ён павінен стварыць свой асабісты кабінет удзельніка рэпетыцыйнага тэсціравання на сайце РІКВ, выкарыстоўваючы ўкладку «РТ, on-line рэгістрацыя».

У асабістым кабінете трэба зрабіць заяўку на ўдзел у першым раўндзе РТ, выбраўшы пункт яго правядзення, дату, час здачы экзамену, навучальны

прадмет і мову прадстаўлення тэста (беларускую ці рускую).

Удзел у рэпетыцыйным тэсціраванні аплачваецца з выкарыстаннем нумару асабовага рахунку, прысвоенага ўдзельніку ў момант стварэння асабістага кабінета на сайце РІКВ. Кошт удзелу ў рэпетыцыйным тэсціраванні складае сем рублёў за адзін прадмет. Аплаціць паслугу неабходна на працягу 24 гадзін з моманту фарміравання заяўкі на ўдзел у тэсціраванні, але не пазней часу заканчэння рэгістрацыі (дату і час заканчэння рэгістрацыі ўстанаўлівае пункт правядзення тэсціравання). Працэс рэгістрацыі для ўдзелу ў РТ лічыцца завершаным толькі пасля здзяйснення аплаты.

Надзея НІКАЛАЕВА.

Як нас дураць

У «ПАДАРУНАК» АД БАНКА — 100 РУБЛЁЎ НА КАРТУ...

У гонар свайго дня нараджэння найбуйнейшы банк краіны дорыць кліентам грошы ў суме 100 рублёў. Такую інфармацыю паведамляюць адно аднаму ў сацыяльнай сетцы «Аднакласнікі». У групавых чатах карыстальнікаў нібыта іх агульныя знаёмыя дзеляцца тым, што прынялі ўдзел у акцыі і сталі ўладальнікамі нечаканых дывідэндаў. Для гэтага неабходна толькі паведаміць рэквізіты банкаўскай карткі. У надзеі лёгка сарваць куш многія ідуць па інструкцыі і тут жа рэкламуюць акцыю сваякам, знаёмым, сябрам.

Менавіта такім чынам пра падарунак ад банка даведлася і 61-гадовая жыхарка Маладзечна. У перапісцы са сваячкай жанчына паведаміла ёй 16-значны нумар і тэрмін дзеяння дзвюх плацежных картаў, а таксама коды, якія прыходзяць на мабільны тэлефон. Аднак западозрыўшы падман, яна паспрабавала звязацца са сваячкай па тэлефоне. Трубку ніхто не падняў, а ў

адказ прыйшло паведамленне, што «абанент ператэлефануе». У банку жанчыну «абрадавалі» тым, што адна з яе картаў была заблакаваная з-за падазронаў аператыв, з другой жа БПК спісана 57 рублёў. Па факце крадзяжу грашовых сродкаў маладзечанка звярнулася ў міліцыю.

Дарэчы, самой сваячцы пашанцавала больш — зламыснікам з чата яна таксама паведаміла рэквізіты свайго банкаўскай карткі, праўда, грошай на ёй не было.

Як паведамляе Група інфармацыі і грамадскіх сувязяў Маладзечанскага РАУС, практычна штодня ў райаддзел міліцыі сталі звяртацца жыхары рэгіёна. Усе яны пацярпелі ад ашуканскіх дзеянняў у сацыяль-

най сетцы. У групавых чатах ад імя нібыта знаёмых ім прапаноўвалі атрымаць 100-рублёвы падарунак ад банка, калі яны паведамаць рэквізіты карткі. Усе заяўнікі, як правіла, людзі старэйшага ўзросту. З-за сваёй залішняй даверлівасці гэтая катэгорыя грамадзян з'яўляецца вельмі ўразлівай. Цяпер па гэтых фактах праводзіцца праверка.

Як бачым, метады зламыснікаў у асноўным застаюцца ранейшыя, змяніліся месца лакацыі і падстава для падману. Калі раней ашуканцы «працавалі» з моладдзю ва «Укантакце», то цяпер «пераключыліся» на старэйшых грамадзян у «Аднакласніках». Таму, маючы зносіны ў сацыяльных сетках, раець праваахоўнікі, пераканайцеся, што вы сапраўды перапісваліся са знаёмым чалавекам, і што яго ўліковы запіс не ўзламаны. Інакш ад імя знаёмага вам чалавека будзе перапісвацца і абяцаць залатыя горы ашуканец. Ні ў якім разе нікому не паведамляйце канфідэнцыйныя звесткі. Толькі павышаная пільнасць і ўважлівасць дапаможа супрацьстаяць жулікам у інтэрнэце.

Канстанцін ЛЮТКЕВІЧ.

Усяго 25, а ўжо з гісторыяй

Карткі пакупніка.

Жаночыя і мужчынскія

Экспазіцыя выстаўкі пачынаецца з 1990 года — часу станаўлення Нацыянальнага банка ў якасці эмісійнага цэнтру і фарміравання незалежнасці дзяржавы. Гэта быў перыяд крызісу, калі не хапала простых прадуктаў харчавання. Тады ўсеагульны дэфіцыт спрабавалі пераадолець шляхам выпуску купонаў і картак пакупніка.

У насельніцтва яны тут жа атрымалі назву «Талоны на харчаванне». У першую чаргу іх выдавалі на тавары першай неабходнасці. Талоны дазвалялі купіць у крамах невялікую колькасць мяса, крупы, гарэлкі, віна, алею, малага, смятаны. Таксама былі карткі на адзенне, мыла, лямпачкі і нават запалкі. Друкаваліся паперкі на айчыннай (не вельмі якаснай) паперы, на якую ставілася пячатка бухгалтэрыі прадпрыемства. Купоны выдаваліся па месцы работы, так што без афіцыйнага працаўладкавання тады жыць было цяжка. Пенсіянеры іх атрымлівалі праз мясцовыя выканкамы.

Такія карткі на тавары ў той час уводзіліся ва ўсіх былых рэспубліках Саюза, але толькі ў нас гэтыя дакументы мелі адрозненне па паловай прыналежнасці. Карткі былі і жаночыя, і мужчынскія.

Стваральнікі выстаўкі аднавілі прылавак постсавецкай крамы. Гэта пустыя малочныя шклянныя бутэлькі (палова літра і літр), механічныя шалі (якія яшчэ з гірамі), драўляныя лічыльнікі, а таксама «вечныя» пліткі шакаладу і згушчонка ў бляшаных слоічках. «Пры падрыхтоўцы да выстаўкі мы выявілі, што гэты перыяд не так моцна прадстаўлены прадметным шэрагам. Сабраць інсталюючыя крамы было вельмі цяжка, таму што некаторыя прадметы побыту захаваліся толькі ў адзінкавых экзэмплярах», — тлумачыць спецыяліст.

Убачыць талеры

Далей ідзе 1992 год, калі пачынаўся працэс станаўлення нацыянальнай валюты. У гэты час кіраўніцтва краіны разглядала тры варыянты ўласных грошай. Тут мы можам убачыць выяву беларускага талера (была ідэя такіх грошай на

Меркавалася, што талеры будуць мець разменны намінал — грошы. На новых грашах павінны былі адлюстроўвацца гістарычныя асобы. Распрацоўшчыкі прапанавалі змясціць на банкнотах выявы Льва Сапегі, братаў Луцкевічаў, Усяслава Чарадзея і княгіні Рагнеды, а таксама іншых славетных беларусаў.

Такі варыянт не быў абраны, бо ў той час у грамадстве не існавала адназначнага меркавання, хто сапраўды варты таго, каб яго змясцілі на купюры. У сувязі з гэтым былі выбраны больш нейтральныя варыянты дызайну — спачатку выявы жывёл, а пазней архітэктурных помнікаў.

«Таксама на талерах было іншае схематычнае выражэнне дзяржаўнасці. Ужо ў 1995 годзе ў нас у краіне мянялася дзяржаўная сімволіка. А на талерах засталася старая «Пагоня».

Колас з Купалам — таксама не

Разглядаліся і варыянты беларускага рубля з выявамі знакавых асоб айчыннай гісторыі.

Другі няздзейснены варыянт уласных грошай больш падобны на сучасныя купюры, але таксама меў некалькі адрозненняў. Першае — гэта выява асоб бліжэйшай сучаснасці: Якуб Колас на купюры наміналам 10 рублёў, а на 50-рублёвай мог бы быць Максім Багдановіч. На іншых банкнотах —

Усё цячэ, усё мяняецца

Тут жа побач на экспазіцыі размясціліся грошы 1992 года выпуску, тыя самыя так званыя тады «зайчыкі», а таксама «ваўкі», «рысі» і «зубры». Яны досыць хутка змянялі адно аднаго, а ўспамін пра іх выклікае ў пажылога пакалення толькі кіславатую ўсмешку. «Варыянт адлюстраваць жывёл, узятых, дарэчы, з энцыклапедыі «Жывёлы і птушкі Беларусі», быў зроблены як кампрамісны», — тлумачыць Міхаіл Качан. Гэтага кампрамісу, заўважыў супрацоўнік музея, у нашай краіне прытрымліваюцца і да цяперашняга часу.

Аддрукаваныя «зайчыкі» два гады мелі статус разліковага білета. Беларусь, як і іншыя маладыя незалежныя рэспублікі, спрабавала зразумець, як ёй выбудоваць фінансавую і банкаўскую сістэму — самастойна або ў саюзе з Расіяй. Але 19 кастрычніка 1994 года Вярхоўны Савет Беларусі прыняў пастанову, якой надзяліў разліковыя білеты Нацбанка правам называцца паўнаважнай грашовай адзінкай.

Перажыўшы некалькі дэвальвацый і дэнамінацый, беларускія грошы за чвэрць стагоддзя ўжо некалькі разоў змянілі свой знешні выгляд. На змену жывёлам прыйшлі вядомыя будынкі і помнікі.

Далей ідзе экспазіцыя нашых наступных банкнот. Тут можна убачыць, як мяняліся наміналы нацыянальнай валюты пасля дэнамінацый 2000 і 2016 гадоў.

Для душы і не толькі

Памятныя манеты ў нашай краіне пачалі выпускаць з 1996 года. На выстаўцы ёсць першая манета, выпушчаная ў тым годзе, — гэта манета, прысвечаная 50-годдзю Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Манеты чаканіліся ў трох асноўных матэрыялах — у золце, у серабры і ў медна-нікелевым сплаве.

Асобным блокам тут прадстаўлены працэс выпуску памятных манет. Гэта ўнікальныя прадметы: гіпсавыя ўзоры, рабочыя інструменты, малюнкi, эскізы манет.

Самым цікавым прадметам на выстаўцы з'яўляецца манета, адчаканеная да 900-годдзя Ефрасінні Полацкай. Тут прадстаўлены малюнак, які быў благаслаўлены Мітрапалітам Мінскім і Слуцкім, Патрыяршым экзархам усяе Беларусі Філарэтам. Тут жа знаходзіцца пластылінавы эскіз гэтай манеты і гіпсавыя мадэлі.

Паглядзець усе праекты грашовых знакаў, у тым ліку не выпушчаных, могуць усе ахвотныя з 1 кастрычніка да 21 снежня ў Музеі сучаснай беларускай дзяржаўнасці. Неабходная папярэдняя рэгістрацыя. Паколькі выстаўка знаходзіцца на тэрыторыі рэжымнага аб'екта, з сабой неабходна ўзяць пашпарт (для непаўналетніх пасведчанне аб нараджэнні). Уваход платны: для дарослых — 5 рублёў, для студэнтаў — 3,5 рубля, для школьнікаў — 2,5 рубля. Паслугі гiда — 6 рублёў за гадзiну.

Сяргей КУРКАЧ.
Фота Ганны ЗАНКАВІЧ.

Надвор'е

ВОСЬ І ПЕРШЫ СНЕГ...

А ў нядзелю ўдзень будзе не больш за 10 цяпла. Мінулы тыдзень быў вільготны, але цёплы. Уплыў атмасфернага фронту захаваецца і ў пятніцу, будучы ісці кароткачасовыя дажджы, а максімальная тэмпература падымецца да плюс 15 градусаў. Але, на думку спецыялістаў Рэспубліканскага цэнтру па гідромэтаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды, у наступныя двое сутак чакаецца паступленне халодных няўстойлівых паветраных мас са Скандынаўскага паўвострава.

5 кастрычніка будзе воблачна з праясненнямі. У асобных раёнах краіны захаваюцца невялікія кароткачасовыя дажджы. Уначы і раніцай слабы туман. Вецер паўночнай чвэрці ўмераны. Тэмпература паветра мінімальная ўначы будзе апускацца да плюс 1 — плюс 7 градусаў, аднак месцамі чакаюцца слабыя замаразкі да мінус 2 градусаў. Максімальная тэмпература ўдзень ад плюс 5 градусаў па поўначы да 13 цяпла па поўдні краіны.

Увага! Кардынальна зменіцца надвор'е ў нашай краіне ўжо ў нядзелю. У гэты дзень будзе воблачна з праясненнямі. У асобных раёнах краіны абячаюць кароткачасовыя ападкаў і выглядзе дажджу і мокрага снегу. Вецер паўночнай чвэрці ўмераны. Уначы на большай частцы замаразкі ўжо да мінус 4 градусаў, але месцамі па поўднёвай палове краіны тэмпература паветра складзе ад плюс 1 градуса да плюс 5 градусаў. Не зусім камфортна чакаецца і ўдзень, калі максімальная тэмпература будзе падымацца не вышэй за 2—9 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

Сугучча

Творчасць яднае

3—4 кастрычніка ў Магілёве працуе

пленум Саюза пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы

Галоўная з тэм, якую вызначылі для размоў і дыскусій удзельнікі гэтай творчай сустрэчы, — 75-годдзе Вялікай Перамогі. Саюз пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы — творчая супольнасць, якая аб'яднала многіх беларускіх і расійскіх літаратараў. Гэтай грамадскай арганізацыі амаль дзесяць гадоў, яна заснаваная ў снежні 2009-га. У склад Саюза ўваходзяць Саюз пісьменнікаў Беларусі і Саюз пісьменнікаў Расіі.

Расійскую дэлегацыю на пленуме ўзначальвае старшыня Саюза пісьменнікаў Расіі празаік, публіцыст Мікалай Іванов, добра вядомы чытану на постсавецкай прасторы як першаадкрывальнік «афганскай» тэмы. Як афіцэр-дэсантнік, Мікалай Іванов у свае вочы бачыў вайну ў Афганістане. Як журналіст і пісьменнік прайшоў праз многія «гарачыя кропкі» ў постсавецкай гісторыі апошніх гадоў. Напісаў пра гэта цэлы шэраг цікавых кніг. У складзе расійскай дэлегацыі — літаратары, якім не чужая героіка-патрыятычная, ваенная тэма. Таму з асаблівай цікавасцю госці знаёміліся і з Буйніцкім полем пад Магілёвам, іншымі беларускімі адрасамі, звязанымі з тэмай Вялікай Айчыннай вайны.

З беларускага боку кіраўніком Саюза пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы з'яўляецца старшыня Саюза пісьменнікаў Беларусі Мікалай Чаргінец.

Мікола БЕРЛЕЖ.

Аты-баты

ПРЫЗЫЎНІКІ ВЕРНУЦЦА ДА ПРЫВАТНІКАЎ

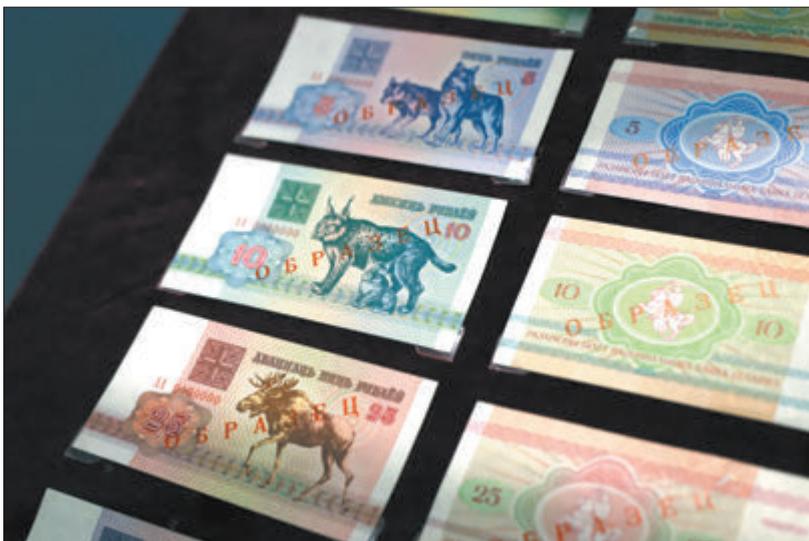
У студзені 2020 года набудуць моц ініцыявання Міністэрствам абароны змены ў Працоўным і Жыллёвым кодэксах Беларусі. Яны будуць датычыцца салдат, якія прайшлі праз тэрміновую службу і звольніліся ў запас. Пра гэта паведамілі ў прэс-службе абароннага ведамства.

Цяпер сітуацыя выглядае так. Калі хлопца прызываюць у армію, ён мусіць звольніцца са свайго месца работы. Але калі тэрмін службы заканчваецца, то ўзяць яго назад на тую ж або раўназначную пасаду абавязаны арганізацыі выклічна дзяржаўнай формы ўласнасці. У іх рабочае месца за цяпер ужо былым салдатам захоўваецца на працягу трох месяцаў пасля даты звальнення ў запас. Цяпер жа гэтая норма пашырыцца і на прыватныя арганізацыі.

Акрамя таго, з 1 студзеня юнакі, якія адслужылі ў войску, атрымаюць першачарговае права на атрыманне месца ў інтэрнаце. Для гэтага трэба будзе падаць адпаведную рэкамендацыю з воінскай часці.

Міністэрства абароны нагадвае, што прапрацоўваюцца яшчэ шэсць відаў прэферэнцый для тых, хто быў прызваны ў армію. Яны датычацца адукацыйнага і сацыяльнага кірунку. Сярод «бонусаў» — залічэнне тэрміну службы ў страхавы пенсійны стаж і час дзяржаўнай службы.

Валярыян ШКЛЕННІК.

пачатку 90-х), экспазіцыя якога ўпершыню паказана грамадскасці, у тым ліку праект банкнот з выявамі гістарычных асоб.

У чым жа прыныповае адрозненне нашага талера ад іншай нацыянальнай валюты? Па словах нашага гiда — **навуковага супрацоўніка Музея сучаснай беларускай дзяржаўнасці Міхаіла КАЧАНА**, існуе некалькі адрозненняў. Па-першае, гэта назва грошай. Слова «талеры» носіць больш гістарычнае адценне, таму што менавіта так называліся грашовыя знакі, якія хадзілі ў побыце на нашай тэрыторыі ў перыяд існавання Вялікага Княства Літоўскага, а таксама ў часы ўваходжання нашай краіны ў склад Рэчы Паспалітай.

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Янка Купала і Францыск Скарына. Гэтыя грошы таксама павінны былі мець разменны намінал — грош: адзін рубель быў бы роўны 100 беларускім грошам. Аднак і гэты праект застаўся толькі на паперы. Ён не знайшоў належнай падтрымкі ні ў Вярхоўным Саўеце, ні ў Нацбанку. Вярхоўны Савет прагаласаваў за «зайчыкаў».

АДЗІНОЦТВА... ПЕЎНЯ

Так-так, ніякай памылкі: бываюць людзі, што жывуць адзінока, а бываюць, як высвятляецца, і хатнія птушкі.

...Гэтыя навасе́лы (муж, жонка і дачушка гадоў пяці-шасці) у нашу вёску прыехалі са сталіцы. Казалі, што не з добрай волі, што былі на тое сур'ёзныя прычыны: у мужа — праблемы з алкаголем, з работай, з аплатай камунальных паслуг.

У нас жа гэта сям'я пасялілася ў невялікай старэнькай хатцы і, як быццам, стала да ўсяго прывыкаць. Праўда, не ў поўным складзе: гаспадар неўзлюбіў, падобна, вясковае жыццё і кудысьці з'ехаў. А вось жонка яго засталася, уладкавалася на ферму, сама купіла гусынят, потым нехта падарыў ім ягнятка... (Яго, дарэчы, вельмі палюбілі дзеці — хадзілі пагуляцца, а хто-ніхто і падражніцца... Што яно, відаць, і запамніла, бо, вырашыўшы ў магутага барана з вялікімі пакручастымі рагамі, стала помсціць, прычым так, што жывёліну прыйшлося збыць.)

Курэй таксама гэта гаспадыня трымала.

І вось ранняя вясноў ёй выдзелілі новае жыллё, і разам з дачкой яны сталі збіраць свае няхітрыя скарбы, каб перавезці на іншы падворак. Дайшла чарга да курэй. Гаспадыня палавіла іх, пасадзіла ў нейкую скрынку. Там жа засталася месца для пеўня, але ён, як шаленец, насіўся па хлечыку, жанчына — за ім, і нежак здалася, што нават злавіла: схпіла яго за крылы і моцна трымала, але ж «па дарозе» ў скрынку ён рвануўся так, што толькі пер'е засталася ў руках ды крыжавыя пісягі ад кіпцюроў... Сам жа Пеця куляй паляцеў у канец агарода. «Ну і не буду я бегаць за табой, — пакрыўдзілася жанчына. — Задзірай цябе каршун!»

А певень і не думаў спалохацца: застаўся на старой сялібе, жыве сваім жыццём. Кожны дзень важна выходзіць з падворка, уважліва азірае «ўладанні» і пры гэтым — не дурань — на дарогу не ідзе, быццам разумее, што добром гэта можа не скончыцца: машын у цэнтры гойсае шмат.

...Вось так і жыве адшчапенцам: знаходзіць сабе нейкую ежу і ваду, раніцай будзіць наваколле, ходзіць пад вокнамі. Але ж гэта летам ды ў пачатку восені. Што ён «запяе» потым, калі выпадзе снег?

Пажывём — пабачым.

Ніна Бурко, Бярэзінскі раён.

КАБ НЕ ТОЙ ШАКАЛАДНЫ ПУНШ

Было гэта ў 60-я гады мінулага стагоддзя ў слаўным горадзе Кіеве. У мяне там жыў дзядзька. Сваіх дзяцей яны з цёткай не мелі, таму заўсёды з радасцю чакалі ў госці мяне. І ўжо разам мы каталіся па Дняпры на рачным трамваі, хадзілі ў музеі, у заапарк, у цырк...

Так магло атрымацца і ў чарговы прыезд, калі б дзядзька не вырашыў пазнаёміць мяне з сынам свайго саслужыўца.

Яша, як той казаў, выйшаў і ростам і прыгоствам, а да таго ж — нейкай нечаканай для мяне дзелавой хваткай. Хвілін праз дзесяць пасля знаёмства ён ужо спланаваў: перш-наперш мы наведаем ВДНГ (выстаўку дасягненняў народнай гаспадаркі), потым — канцэрт Аркадзя Райкіна (ён якраз прыежджаў на гаст-ролі), потым — сходзім на оперу... Такім чынам кожны дзень майго гасцявання атрымаўся «распісаным»...

І вось ён першы. Мы вясёлыя і шчасліва гуляем па ВДНГ, размаўляем, нешта абмяркоўваем, дзівімся, пераходзім з

аднаго павільёна ў другі, прычым — па цудоўных аляях, абсаджаных плодovымі дрэвамі.

Мяне, помню, найбольш уразілі ігрушы. На зямлі, пад дрэвамі іх не было — ніводнай, а вось над галавой — процьма... І ўсе вялікія, спелыя... Праўда, іх чамусьці ніхто не зрываў і не еў, хоць з'есці, вядома ж, хацелася.

— Сходзім у рэстаран? — прапанаваў Яша.

— Сходзім! — кажу.

І вось мы ўжо там — сядзім на другім паверсе, на адкрытай тэрасе, чытаем меню. Большасці страў я проста не ведаю, аднак з разумным тварам выбіраю нейкую рыбу і катлету па-кіеўску.

— А выпіць што? Каньяк? Віно? — пытае мой спадарожнік.

— Не, ты што?! Я не п'ю... Зусім!

— Тады, можа, пунш? Ён смачны, салодкі...

— Ну давай... Пакаштую.

Афіцыянт усё запісаў і праз нейкі час пачалося: на стале з'явілася бутэлка з надпісам «Шакаладны пунш» і графінчык з каньяком для Яшы. Слядам (закускі мы не заказвалі) прынеслі два блюда з гарачым. На маім — была чамусьці цэлая вялізная рыбіна, а на Яшавым — адбіўная з гарнірам. Мы пакрысе выпілі, мой спадарожнік стаў есці, а я разгубілася, бо пад рукі, апроч відэльцаў, паклалі нейкія кручкі. Я здагадалася, што імі трэба разбіраць рыбу. Але як? Не ведаю — значыць, не ем (Яшу сказала, што рыбы расхацелася), і гэта блюда забралі. Прынеслі іншае — з катлетай. Думаецца, з ёю было прасцей? Нічога падобнага! Рэч у тым, што з катлеты тырчала нейкая доўгая костка. «Гэта для таго, каб есці рукой», — вырашыла я. А пацягнулася ўзяць і тут жа перадумала: раптам трэба відэльцам?

Такім чынам мне «расхацелася» і катлеты: ела толькі гарнір — бульбяное пюрэ.

А вось з пуншам усё было зразумела! Па-першае, смаката — невыказная, шакаладам пахне, душу весяліць... І замарочак ніякіх: налівай ды пі.

Спачатку наліваў афіцыянт, потым Яша, а калі ён не заўважаў пусцеючага фужэра, я магла і сама... Ну што тут такога, як мне здавалася, хоць Яша і «слупянеў» — спачатку...

З рэстарана мы выйшлі вясёлыя. Зноў ішлі па знаёмых дарожках, абсаджаных плодovымі дрэвамі, зноў глядзелі на ларкі, дзе прадаваліся ігрушы.

— Дзіўныя людзі! Навошта ж іх купляць? Вунь колькі расце, — казала я і... рвала ігрушы, давала свайму спадарожніку... Ён чамусьці чырванеў, але браў.

Мне ж ігруш зусім не хацелася, а вось пайсці да Дняпра і там пакупацца...

Яша гэта ідэю не падтрымаў. Сказаў:

— Мы паедзем да цябе, да твайго дзядзькі.

Ну і далей: я, маўляў, вінаваты — сапсаваў нам гэтакі дзень...

— Ды з чаго ты ўзяў? У чым вінаваты? Чаму сапсаваў? — не разумела я. — Мы пабылі на цудоўнай выставе, ты звядзіў мяне ў рэстаран, а зараз яшчэ і на рэчку...

Аднак Яша нічога не слухаў — ён стаў на сваім, а дакладней — вёў мяне да стаянкі таксі, адкуль нас мігам прывезлі на кватэру да дзядзькі.

— Божухна, дзе ж ты так напілася?! — не верачы вачам, спытала ягоная жонка.

— Я?! Цётка, ды вы што — не ведаеце? Я алкаголю не п'ю — зусім. Хіба — шакаладны пунш...

— Дык гэта ж дарагі алкагольны напой, — сказала яна. — Яго вараць з рому!

...Такім чынам не суджана было спраўдзіцца Яшавым грандыёзным планам, бо назаўтра ж я з'ехала з Кіева дамоў і з гэтым хлопцам (вельмі сорамна было) ніколі больш не сустрэлася...

Хоць і шкада. Цікавы быў чалавек. І калі б не той пунш...

Хто ведае, можа, зусім па-іншаму склаліся б нашы жыцці.

Дарэчы, потым, ужо дарослай, той пунш я піла, але толькі крыху. Больш — пабаялася, каб потым зноў не палезці па ігрушы — у суседаў сад.

Зоя Наваенка,

г. п. Падсвілле, Глыбоцкі раён.

БОРШЧ НЕ РАЗЛІВАЕЦА...

У народзе кажуць, што адзін дасужы, ды не дужы, што адным пальцам вузла не завязаш і адна пчала мёду не наносіць, што — і зноў жа — адна галавешка ў печы не гарыць, а дзве — і ў полі не тухнуць...

Правільна кажуць: нельга чалавеку жыць аднаму, дай бог з маладосці знайсці сабе годную пару, стварыць добрую сям'ю.

Лёгка сказаць, а вось як зрабіць...

Раскажу пра сябе.

Некалі даўно я жыла ў рабочым інтэрнаце і дагэтуль помню, як аднойчы да маёй суседкі па ложку завітаў брат, прычым не адзін, а з сябрам, якога мы тады ўбачылі ўпершыню. Загадкавы быў хлопец: да чарнаты загарэлы, вельмі сур'ёзны, занураны ў сябе...

Высветлілася, што служыў ён у так званай гарачай кропцы, што ў свае гады вельмі шмат чаго перажыў і тым самым яшчэ больш распаліў дзявочую цікавасць, а вось сам...

Ну хоць бы паглядзеў на нейкую з нас, хоць бы раз усміхнуўся... Нуль увагі — ні больш, ні менш!

«Ах так, — падумала я, — не ідзе гара да Магамета. Тады ён пойдзе да гары». (А што рабіць, калі запаў мне ў сэрца?)

І стала я прыбірацца ва ўсё найлепшае, пры макіяжы, у поўнай баявой расфарбоўцы нават смецце выносіць: а раптам сустрэнецца?

Неяк зімою, помню, пашчасціла: убачыла, што Лёша (так звалі хлапца) па вузкай сцежцы пайшоў на аўтобусны прыпынак. Я штосілы пабегла следам. Абагнала яго, але ж павіталася — паказалася яму, хоць і снегу набрала поўныя боты...

Наступны крок да хлапачага сэрца прапанавала перасмешніца Люба. У заводскай сталоўцы, куды прыходзіў Алёша, яна працавала кухаркай. «А ты можаш пастаяць на раздачы, — прапанавала яна. — У начную змену, калі начальства не бачыць».

Я, вядома ж, згадзілася: ну чаму б і не? Прыбралася ва ўсё белае — халат, каўпак — стала перад шумлівай чаргой. Думала, ну што там складанага — нейкага баршчу наліць ды катлету да гарніру пакласці... Аказалася, не: рукі ў мяне дрыжалі ад хвалявання, боршч разліваўся, металічныя міскі і шклянкі (добра, калі папросіць кампот, а не чай) да касцей «прапякалі» пальцы, чарпак ледзь вараўся ў гіганцкай каструлі, пара з яе сцінала дыханне...

А людзі ў чарзе голодныя. Яны стаяць — чакаюць. І не маўчком. Чую: «Глянь, новенькая... Мабыць, нейкая практыкантка? Смешна працуе».

І чым далей, тым «смешней», бо на гарызонце мільгануў такі знаёмы загарэлы твар Аляксея, пасля чаго ўсе катлеты ну як згаварыліся: і адна, і другая, і трэцяя сталі проста развальвацца пад маім відэльцам — ні накалоць, ні пакласці...

Але ж гэта ўсё драбязя, бо мы з ім зноў павіталіся. А неяк ён мяне сустрэў.

— Чым бліжэй да кухні, тым цяплей, — сказаў ён і першы раз усміхнуўся. — З голаду ніводзін кухар яшчэ не памёр. Так што ўсё правільна. Хоць — ты ведаеш — усё трэба рабіць уменчы...

Ды было б жаданне: пасля доўгача-канага вяселля я вельмі хутка асвоіла кулінарныя хітрыкі, спрытна ўпраўлялася ў цеснай куханьцы нашай маласямейкі: чым магла, радавала Лёшу і нашага сына, прымала гасцей. Боршч болей не разліваўся, катлеты — не развальваліся.

Таццяна Р., г. Наваполацк.

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

Слёзы каштанаў

Пра дробязі, якія робяць жыццё цікавейшым, восень — цяплейшай, а думкі — філасофскімі (што восенню якраз дарэчы)

У Мінску гэтым часам сапраўдная мода на каштаны. Пэўна, гэта такі сталічны трэнд, бо больш падобнага нідзе не назіраецца. Была днём і ў Койданаве, дык там бліскучыя карычневыя шарыкі ляжаць проста ў кучах, згрэбеныя дворнікамі, разам з пасохлым лісцем ды сівой травой, і ніхто на іх не квапіцца. І ў Полацку на бульвары, што вядзе да помніка Скарыну, безліч каштанаў валяецца ў гэтую пару года, і яны сакавіта хрусцяць пад нагамі мінакоў, бо абысці ўсё гэта багацце, не наступіўшы, даволі праблематычна... У Мінску ж пад шматлікімі дрэвамі ляжаць у траве толькі калючыя шалупайкі, а саміх каштанаў не знайсці. Хто іх збірае — застаецца толькі здагадацца. Можа, дзеці для якога рукадзелля ў школе. А можа, і дарослыя, якія ходзяць, топчуць мокрае жоўтае лісце на асфальце, углядаюцца пад ногі, нібы згубілі штосьці важнае і цяпер, менавіта восенню, стараюцца яго знайсці.

Я, напрыклад, не мінаю ніводнага каштанавага дрэва, што трапляецца на шляху, абавязкова зазірну пад яго: а раптам? Здараецца, шанцуе, і тады набіваеш гладкімі амаль бескарыснымі пладамі кішэні паліто. Пасля ідзеш, перабіраеш іх і проста адчуваеш, як спакайнееш, лагоднееш, сам сабе ўсміхаешся... Апошнім часам на гарадскія каштаны ўбілася зараза, якая завецца каштанавая моль і якой пакуль не могуць даць рады. З-за яе дрэвы з прыгожымі пушыстымі кронамі стаяць іржава-рудыя ўжо ў ліпені, а да пачатку кастрычніка і губляюць амаль усё сваё пакарабачанае і пакручанае лісце. І калі пад ветрам і дажджом з гэтых голых няшчасных дрэў калючынаюць сыпацца зялёныя «яблыкі» з тоўстымі калючкамі і разбівацца ад зямлю, здаецца, з іх пстрыкаюць буйныя слёзы. Можа, таму і цягне іх пазбіраць, каб пакінуць на памяць, бо не ўпэўнены, што скалечаныя дрэвы налета закрасуюць і выгадуюць плады?

Бо вось жа спілавалі два каштаны ля «Кастрычніка» на праспекце, насупраць Акадэміі навук, — і не той ужо праспект, бо пуста стала, і ніякія клумбы не заменіць шыкоўныя разлапістых дрэваў, пад якімі заўсёды было гулка і весела. Чародкамі там тусаваліся студэнты перад кінасеансамі, чакалі дзвючат на спатканне хлопцы, збянтэжана тупаючы ў цяньку, самавітыя дзядзькі-журналісты з нашага Дома прэсы, сустрэўшы гэтых самых самавітых дзядзькаў з Акадэміі — навук ці мастацтваў (абедзве побач), аб нечым сур'ёзна размаўлялі пад тымі ж каштанаўмі... Не стала дрэваў — нібы выразалі не іх, а нейкі вельмі кранальны сюжэт з жыцця, бо ўсе цяпер бягуць, ніхто не спыняецца... А ў мяне на кухні, на вялікім адмысловым сподку, засталася часцінка таго жыцця, якога ўжо ніколі не будзе, — карычневыя бліскучыя шарыкі з нібы зацягнутым восенскай павуцінкай белым «вочкам», якія я падабрала пад старымі дрэвамі ў іх апошняю восень...

А разам з імі — тыя, што прывезла з роднай вёскі. Вялікі стары каштан там расце каля скрыжавання вуліц, паблізу ад магазіна. Калісьці пад ім стаяла лаўка, на якой людзі чакалі аўтобус або хлебную машыну, прысаджаліся пагаманіць, ідучы з пакупкамі, мужчыны, здаралася, тут жа выпівалі купленае ў магазіне «чарніла». Шмат не пілі, хутчэй, для весялосці, пасля сядзелі, пыхкалі цыгарэтамі, жартавалі. Адночы, жартуючы, злавалі ў раўку ля вуліцы суседскага казла, які меў няшчасце прыйсці туды паскубіць травы. Задралі беднай жывёліне галаву і ўлілі ў рот амаль бутэльку таго ж «чарніла». Праз колькі часу ўсе, хто быў ля магазіна, ратаваліся ўцёкамі, жартаўнікі таксама. Бо казёл, выпіўшы, зрабіўся буйны і пачаў кідацца, выставіўшы рогі, на ўсё, што шавялілася. Калі ж нікога побач не засталася, ён пайшоў біцца з каштанам і лупіў у дрэва так, што трэслася раскідзістая верхавіна і падалі з яе яшчэ недаспелыя калючыя «мячыкі»... Увечары на лаўцы пад каштанам збіралася моладзь, слухала на «Электроніцы» Цоя і Шатунова, рагатала і пішчала. Нарэшце з хаты, пад вокнамі якой каштан рос, выскокваў гаспадар дзядзька Віктар з тым, што траплялася пад руку, і мы джгалі хто куды, бо аднойчы пад руку яму трапіліся нават вілы...

НЯМА цяпер ні лаўкі, ні моладзі, ні вясёлых мужыкоў. Дрэва засталася адно. Я кожны год увосень падбіраю пад ім пару каштанаў, нібы знаходжу нешта вельмі важнае і патрэбнае. Калі нават яго спілююць, зваліць бура або з'есць тая заморская моль — яго слёзы, якія можна патрымаць у руках, застаюцца са мной.

Павінны ж быць у жыцці дробязі, ад якіх цяплее на душы нават золкай восенскай слатой.

Алена ЛЯЎКОВІЧ.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ «Строительство группы жилых домов (3-й пусковой комплекс) и проектируемой улицы № 9 (продолжение ул. Лопатина) на территории микрорайона № 1 жилого района «Копище» в д. Копище Минского района. Жилой дом № 35 по генплану с подземной гараж-стоянкой»

Общество с ограниченной ответственностью «СИ-трейдинг» информирует о привлечении денежных средств граждан, включая индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, для долевого строительства жилых помещений в жилом доме № 35 по генплану в Минском районе без использования государственной поддержки и (или) ограничения прибыли застройщика.

Информация о застройщике:

Общество с ограниченной ответственностью «СИ-трейдинг», зарегистрировано решением Минского областного исполнительного комитета от 30 апреля 2003 г. № 318 в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 690237128.

Место нахождения: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, д. Копище, ул. Лопатина, д. 5, офис. пом. № 1, телефон/факс +375 (17) 392-20-45(46), +375 (29) 333-55-66.

Режим работы: понедельник–пятница: с 09.00 до 17.00, выходные дни – суббота, воскресенье, обед: 13.00–14.00;

работа не производится в государственные праздники и праздничные дни.

Сведения о жилых домах и иных объектах недвижимости, в строительстве которых принимал участие застройщик в течение трех лет, предшествующих опубликованию проектной декларации:

В течение трех предшествующих лет ООО «СИ-трейдинг» как заказчиком строительства были построены следующие объекты, расположенные в д. Копище Минского района:

- жилой дом № 19/4 по ул. Подгорная, д. Копище Минского района, фактические сроки строительства: июнь 2015 г. – март 2016 г.;
- жилой дом № 1 по ул. Николая Михайлашева, д. Копище Минского района, фактические сроки строительства: сентябрь 2015 г. – июнь 2017 г.;
- жилой дом № 21Б по ул. Подгорная, д. Копище Минского района, фактические сроки строительства: июнь 2017 г. – октябрь 2018 г.;
- жилой дом № 5 по Николая Михайлашева, д. Копище Минского района, фактические сроки строительства: апрель 2018 г. – июнь 2019 г.

Информация об объекте строительства:

Цели строительства – строительство жилого дома в составе объекта «Строительство группы жилых домов (3-й пусковой комплекс) и проектируемой улицы № 9 (продолжение улицы Лопатина) на территории микрорайона №1 жилого района «Копище» в д. Копище Минского района. Жилой дом № 35 по генплану с подземной гараж-стоянкой» в д. Копище Минского района.

Сведения об этапах строительства и о сроках его реализации:

начало строительства – май 2018 года; окончание строительства – август 2020 года. **Результаты государственной экспертизы проектной документации:**

положительное заключение государственной экспертизы от 23 марта 2018 г. № 241-70/18, выданное дочерним республиканским унитарным предприятием «Госстройэкспертиза по Минской области».

Сведения о месте нахождения объекта строительства:

Местонахождение объекта строительства: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, Боровлянский с/с, д. Копище; микрорайон № 1 жилого района «Копище» в д. Копище Минского района.

Характеристика объекта строительства:

Проектной документацией предусматривается строительство жилого дома № 35 по генплану (далее – «жилой дом») в составе третьего пускового комплекса микрорайона № 1 Жилого района «Копище» по индивидуальному проекту.

В соответствии с определением, приведенном в Указе Президента Республики Беларусь от 27 декабря 2007 г. № 667, здание жилого дома относится к домам типовых потребительских качеств.

Жилой дом – здание 148-квартирного жилого дома, 25-этажное, односекционное с подвалом и техническим «теплым» чердаком. На первом этаже размещены встроенные помещения административного назначения с отдельными входами. В уровне подвала размещен встроенно-пристроенный гараж-стоянка на 46 машино-мест. Жилой дом расположен вдоль ул. Подгорная. Заезд к жилому дому осуществляется с ул. Лопатина. После завершения строительно-монтажных работ на прилегающей территории будет выполнено благоустройство и озеленение.

Конструктивная схема здания – монолитный железобетонный каркас с частичным использованием в качестве несущих элементов кладочного заполнения стен. Фундаменты свайные с монолитными железобетонными ленточными и столбчатыми ростверками. Наружные и внутренние стены теплоподполья – монолитные железобетонные. Колонны – монолитные железобетонные. Наружные и внутренние несущие стены жилой части из керамических поризованных блоков. Перегородки из пазогребневых полнотелых керамзитобетонных блоков. Перекрытия и покрытие – монолитные железобетонные плиты. Утепление наружных стен предусмотрено легкой штукатурной системой с минераловатными плитами. Лестницы – монолитные железобетонные марши и площадки. Кровля жилого дома – малоуклонная с покрытием из двух слоев кровельного материала. Кровля гараж-стоянки – эксплуатируемая под озеленение и автомобильные нагрузки с покрытием из тротуарных плит. Здание оборудовано тремя лифтами. Внутренняя отделка мест общего пользования предусмотрена с окраской стен, устройством плиточных полов и подвесных потолков.

В жилом доме предусмотрены поквартирные системы отопления с устройством индивидуальных узлов учета тепла. В качестве нагревательных приборов приняты радиаторы панельные. Венти-

ляция жилых помещений естественная. Вентиляция помещений кухонь, ванных и санузлов осуществляется через унифицированные вентблоки. Вентиляция гаража-стоянки – приточно-вытяжная с механическим побуждением. Здание оборудовано отдельными системами хоз.-питьевого и противопожарного водоснабжения. В здании предусмотрена система дымоудаления извне-квартирных коридоров, система подпора воздуха в шахты лифтов. В жилых комнатах предусмотрена установка автономных пожарных извещателей. Электроснабжение осуществляется путем поквартирной разводки электропроводки. Учет потребляемой электроэнергии осуществляется электросчетчиками, установленными для каждой квартиры в этажных щитах. Предусмотрена автоматизированная система контроля и учета электроэнергии (АСКУЭ).

Для телефонизации жилого дома предусмотрено построение пассивной оптической системы (PON), обеспечивающей возможность подключения телефонных аппаратов, высокоскоростного интернета, цифрового телевидения. Для обеспечения содержания входной двери в подъезд, закрытой на замок, двухсторонней связи с жильцами и дистанционной разблокировки из квартир входной двери используются видеодомофоны.

Технико-экономические показатели жилого дома: количество жилых этажей – 25; количество секций – 1; количество квартир – 148, в том числе: однокомнатных – 51 (общей площадью от 38,17 до 41,63 кв. м), двухкомнатных – 72 (общей площадью от 56,46 до 61,68 кв. м), трехкомнатных – 25 (общей площадью 71,24 и 73,15 кв. м). Общая площадь квартир – 7977,07 кв. м.

Строительная готовность жилых помещений:

- частичная внутренняя отделка: штукатурка стен и перегородок, стяжка пола, монолитные железобетонные потолки;
- вентиляция – естественная по схеме: приток через окна, вытяжка через каналы унифицированных вентблоков;
- электроснабжение – поквартирная черновая разводка электропроводки с установкой розеток, выключателей, звонка, электросчетчика, без установки электрощитов;
- горячее и холодное водоснабжение – стояки с приборами учета, полотенцесушитель;
- канализация – стояк, установка и подключение унитаза;
- отопление водяное – скрытая в полу разводка, отопительные приборы (радиаторы, конвекторы);
- окна и двери на лоджии – из ПВХ-профиля со стеклопакетом;
- остекление лоджий – из ПВХ-профиля со стеклопакетом;
- телефонизация, телефикация, интернет – ввод сетевого кабеля в квартиру, оптическая розетка;
- видеодомофон;
- дверь входная деревянная;
- пожарный шланг;
- автономный пожарный извещатель.

Сведения о количестве объектов долевого строительства (квартир), предлагаемых для заключения договоров, ценах на эти объекты и условиях их возможного изменения застройщиком в одностороннем порядке в жилом доме для граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, юридических лиц и индивидуальных предпринимателей без использования государственной поддержки и (или) ограничения прибыли застройщика (на дату опубликования проектной документации):

– 5 (пять) однокомнатных квартир общей площадью по проекту от 38,17 до 41,63 кв. м. Стоимость за 1 (один) кв. м общей площади квартиры – 2 650 (две тысячи шестьсот пятьдесят) белорусских рублей при 100 % оплате цены договора. При поэтапной оплате в установленном договором период по графику платежей – 2 750 (две тысячи семьсот пятьдесят) белорусских рублей.

– 5 (пять) двухкомнатных квартир общей площадью по проекту общей площадью от 56,46 до 61,68 кв. м. Стоимость за 1 (один) кв. м общей площади квартиры – 2450 (две тысячи четыреста пятьдесят) белорусских рублей при 100 % оплате цены договора. При поэтапной оплате в установленном договором период по графику платежей – 2550 (две тысячи пятьсот пятьдесят) белорусских рублей. Условия заключения договоров создания объекта долевого строительства:

1. При заключении договора участник долевого строительства вправе выбрать квартиру соответствующей площади из имеющихся свободных квартир, предложенных застройщиком для заключения договоров на момент заключения договора создания объекта долевого строительства.

2. Подлежащая оплате сумма определяется в белорусских рублях, перечисляется должником на специальный и расчетный счет застройщика в размере и сроки, установленные графиком платежей, являющимся приложением к договору создания объекта долевого строительства.

Приним и регистрация заявлений на заключение договоров создания объекта долевого строительства осуществляются, начиная с первого рабочего дня, следующего за днем опубликования настоящей декларации, в порядке живой очереди по адресу: Республика Беларусь, Минская область, Минский район, д. Копище, ул. Лопатина, д. 5, офис. пом. № 1, ООО «СИ-трейдинг». Со дня начала заключения договоров создания объекта долевого строительства прием и регистрация заявлений на заключение договоров осуществляется при заключении договоров. Если претендент на участие в долевом строительстве в течение 5 календарных дней с момента регистрации его заявления не явился для заключения договора и не сообщил об уважительных причинах своей неявки, его заявление на участие в долевом строительстве

утрачивает силу и ООО «СИ-трейдинг» вправе заключить договор с другим претендентом.

Условия возможного изменения цены застройщиком в одностороннем порядке: застройщик вправе изменить цену договора (цену объекта долевого строительства) в случаях изменения прогнозных индексов цен в строительстве в нормативный срок строительства объекта строительства и дополнительный срок строительства при продлении нормативного срока строительства в установленном законодательством порядке в случае отсутствия выны застройщика, а также изменения законодательства об уплате косвенных налогов в указанные сроки, если они оказали влияние на цену договора (цену объекта долевого строительства).

В возводимом жилом доме отсутствуют жилые помещения, при заключении договоров по которым должно отдаваться предпочтение гражданам, состоящим на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий.

Данные о вещном праве на земельный участок, предоставленном застройщику для строительства объекта долевого строительства, его границах и площади, элементах благоустройства:

Земельные участки находятся в постоянном пользовании ООО «СИ-трейдинг» с целевым назначением для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома № 35 по генплану с подземной гараж-стоянкой, смотровых колодцев и инженерных сетей по объекту «Строительство группы жилых домов (3-й пусковой комплекс) и проектируемой улицы № 9 (продолжение улицы Лопатина) на территории микрорайона № 1 жилого района «Копище» в д. Копище Минского района. Жилой дом № 35 по генплану с подземной гараж-стоянкой». Свидетельство (удостоверение) №№ 600/1072-14293, 600/1072-14292, 600/1072-14291, 600/1072-14290, 600/1072-14289 о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на земельный участок (право постоянного пользования) с кадастровым номером 623680604101000376 площадью 0,5308 га, с кадастровым номером 623680604101000375 площадью 0,0001 га, с кадастровым номером 623680604101000374 площадью 0,0001 га, с кадастровым номером 623680604101000373 площадью 0,0001 га, с кадастровым номером 623680604101000372 площадью 0,0001 га, расположенные по адресу: Республика Беларусь, Минская обл., Минский р-н, Боровлянский с/с, д. Копище, составленные РУП «Минское областное агентство по государственной регистрации и земельному кадастру 24 мая 2019 года.

Проектом предусмотрено благоустройство придомовой территории, включая строительство площадок для парковки легкового автомобильного транспорта, тротуаров, пешеходных дорожек, площадки для игр детей, сбора твердых бытовых отходов.

Функциональное назначение нежилых помещений в жилом доме, не входящих в состав общего имущества: два встроенных помещения административного назначения с отдельными входами на первом этаже, машино-места в подземном гараже-стоянке, объекты магистральной и распределительной инженерной инфраструктуры, финансируемые при строительстве объекта, которые будут переданы эксплуатирующим их организациям в установленном законодательством порядке.

Общее имущество жилого дома, которое будет находиться в общей долевой собственности дольщиков после приема в эксплуатацию данного дома и передачи объектов долевого строительства дольщикам: в состав общего имущества совместного домовладения, поступающего в общую долевую собственность всех дольщиков, входят помещения инженерного назначения (электротрощитовая, тепловой пункт, лифтовые шахты, водомерный узел, насосная), коридоры общего пользования, кладовые для уборочного инвентаря, лифты, лестнично-лифтовые холлы, межэтажные лестницы, тамбуры, конструкции водоотводящие устройства, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилого дома, элементы внутридомовой инженерной инфраструктуры, элементы озеленения и благоустройства (площадки для раздельного сбора бытовых отходов, уличные парковочные места, проезды, тротуары, детская площадка), а также внутриплощадочные и внеплощадочные объекты инженерно-транспортного обеспечения жилого дома. Конкретный перечень имущества, входящего в состав общего имущества совместного домовладения, определяется застройщиком по итогам технической инвентаризации многоквартирного жилого дома и передается застройщиком по акту приема-передачи представителю товарищества собственников, если на момент ввода в эксплуатацию это товарищество создано. Если такое товарищество не создано, – лицу, определяемому общим собранием дольщиков, либо уполномоченному местным исполнительным и распорядительным органом.

Предполагаемый срок приема в эксплуатацию многоквартирного жилого дома: август 2020 года.

Сведения о договорах строительного подряда, заключенных застройщиком: договор строительного подряда № 22/05-2018 от 22.05.2018 г., заключенный застройщиком со Строительным унитарным предприятием «СИ-трейдинг-Строй». Ознакомьтесь с информацией об объекте долевого строительства и о ходе работ по строительству можно в отделе по работе с клиентами ООО «СИ-трейдинг», расположенном по адресу: Минский район, д. Копище, ул. Лопатина, д. 5, офис. пом. № 1, телефон/факс +375 (17) 392-20-45(46), +375 (29) 333 55 66 или на сайте sit.by.

Тратылавую шашку — за два рублі

У міліцыю Мазыра паступіла паведамленне, што нейкі мужчына ходзіць па горадзе і прапануе купіць у яго выбуховае рэчыва — тратыл, паведамліў МУС.

Аператыўнікі крмінальнага вышуку выехалі на месца і ўстанавілі прадаўца. Ім аказаўся мясцовы жыхар, які злоўжывае спіртным, яму не хапала грошай на алкаголь. Як высветлілася, мужчына ўжо прадаў тратылавую шашку вагой 400 грамаў і электрадэтанатар за два рублі. 45-гадовага пакупніка таксама аператыўна ўстанавілі, апяталі і знайшлі ў яго выбухованебяспечнае прыстааванне. Як растлумачыў прадавец, тратыл ён атрымаў у спадчыну ад памерлага брата, які шмат гадоў назад працаваў буравіком. Паводле заключэння эксперта, рэчыва было прыдатным для ажыццяўлення выбуху. Раней праблем з законам ні прадавец, ні пакупнік не мелі, цяпер у дачынэнні да кожнага заведзена крмінальная справа.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ФРАНСАБАНК FRANSABANK

«Франсабанк» Открытое акционерное общество
Республика Беларусь, г. Минск, пр-т Независимости, 95А
тел. (017) 389 36 36, факс (017) 389 36 37
office@fransabank.by www.fransabank.by

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 октября 2019 г. Наименование банка «ФРАНСАБАНК» ОАО (в тысячах белорусских рублей)				
№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2019	01.01.2019
1	2	3	4	5
1	АКТИВЫ			
2	Денежные средства	1101	10 630	12 427
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	-	1
4	Средства в Национальном банке	1103	13 094	9 635
5	Средства в банках	1104	15 245	6 546
6	Ценные бумаги	1105	31 308	21 826
7	Кредиты клиентам	1106	79 855	75 951
8	Производные финансовые активы	1107	-	-
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	-	-
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	18 703	18 795
11	Доходные вложения в материальные активы	1110	227	228
12	Имущество, предназначенное для продажи	1111	-	225
13	Отложенные налоговые активы	1112	-	-
14	Прочие активы	1113	928	1 114
15	ИТОГО активы	11	169 990	146 748
16	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА			
17	Средства Национального банка	1201	-	-
18	Средства банков	1202	25 161	26 142
19	Средства клиентов	1203	96 257	71 096
20	Ценные бумаги банка	1204	-	923
21	Производные финансовые обязательства	1205	-	-
22	Отложенные налоговые обязательства	1206	-	-
23	Прочие обязательства	1207	641	843
24	ВСЕГО обязательств	120	122 059	99 004
25	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
26	Уставный фонд	1211	20 453	20 453
27	Эмиссионный доход	1212	-	-
28	Резервный фонд	1213	2 764	1 990
29	Фонды переоценки статей баланса	1214	13 823	13 844
30	Накопленная прибыль	1215	10 891	11 457
31	ВСЕГО собственного капитала	121	47 931	47 744
32	ИТОГО обязательств и собственного капитала	12	169 990	146 748

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ на 1 октября 2019 г. Наименование банка «ФРАНСАБАНК» ОАО (в тысячах белорусских рублей)				
№ п/п	Наименование статьи	Символ	01.10.2019	01.10.2018
1	2	3	4	5
1	Процентные доходы	2011	7 871	6 315
2	Процентные расходы	2012	3 152	2 490
3	Чистые процентные доходы	201	4 719	3 825
4	Комиссионные доходы	2021	1 813	1 725
5	Комиссионные расходы	2022	268	322
6	Чистые комиссионные доходы	202	1 545	1 403
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	1	1
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	3	-
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	3 161	3 658
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	-	-
11	Чистые отчисления в резервы	207	98	(297)
12	Прочие доходы	208	111	99
13	Операционные расходы	209	7 947	7 446
14	Прочие расходы	210	308	267
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	1 187	1 570
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212	214	329
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	973	1 241

Председатель Правления А. В. Игнатов
И. о. главного бухгалтера Т. В. Дорофей
Дата подписания: 2 октября 2019 г.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о повторном аукционе.

ЛОТ 1:
— капитальное строение, инв. № 400/С-6175 (назначение — здание административно-хозяйственное, наименование — административно-производственный блок), общей площадью 1291,1 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18, с принадлежностями; капитальное строение, инв. № 400/С-112954 (назначение — здание специализированное автомобильного транспорта, наименование — гараж), общей площадью 27,9 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18; капитальное строение, инв. № 400/С-112953 (назначение — здание специализированное автомобильного транспорта, наименование — гараж), общей площадью 52,9 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18/1; капитальное строение, инв. № 400/С-112960 (назначение — здание специализированное иного назначения, наименование — проходная), общей площадью 24,8 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18; капитальное строение, инв. № 400/С-112946 (назначение — здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование — склад), общей площадью 67,8 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18; капитальное строение, инв. № 400/С-112949 (назначение — здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование — склад), общей площадью 129,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18/2; капитальное строение, инв. № 400/С-125520 (назначение — здание специализированное энергетика, наименование — котельная с подсобным помещением), общей площадью 49,6 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18/3; капитальное строение, инв. № 400/С-112959 (назначение — здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование — склад), общей площадью 105,4 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18; капитальное строение, инв. № 400/С-112961 (назначение — здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ, наименование — склад), общей площадью 65,4 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18; оборудование: газогенераторный котел КВГТ-100 (заводской номер 133), счетчик воды, пожарная сигнализация, РУ-0,4 кВ (панели входные 12 шт.)

Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый № 4401000002003328, площадью 0,5222 га (назначение — земельный участок для обслуживания производственной базы), находящемся по адресу: г. Гродно, ш. Озерское, 18. Земельный участок имеет ограничения (обременения) прав в использовании: земельные участки, расположенные в охранных зонах линий связи и радиодифракции, код — 5,1 площадью 0,0046 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах электрических сетей, код 5,2 площадью 0,0089 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах сетей и сооружений водоснабжения, код — 5,4 площадью 0,0120 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах сетей и сооружений канализации, код — 5,5 площадью 0,0581 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах сетей и сооружений теплоснабжения, код 5,6, площадью 0,0011 га; земельные участки, расположенные в охранных зонах объектов газораспределительной системы, код — 5,7 площадью 0,0271 га

Начальная цена продажи — 405 942,00 руб. (четыре с половиной тысячи девятьсот сорок два рубля) с учетом НДС

Сумма задатка — 20 297,10 руб. (двадцать тысяч двести девяносто семь рублей и десять копеек)

Продавец — Гродненское областное потребительское общество, 230023, г. Гродно, ул. 1 Мая, д. 28, тел. 72-30-50, факс 72-00-67

Организатор торгов — Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 55-87-70

Условия проведения аукциона — аукцион без условий Условия оплаты — по договоренности сторон. Срок заключения договора купли-продажи — не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукциона

Номер р/с для перечисления задатка — BY44BLBB30120500833225001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 25 октября 2019 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона <http://grodnoino.by/auction/uchastniku>

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 05.03.2019 г.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник — четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед — с 12.30 до 13.18.

Последний день приема заявлений — 23 октября 2019 г. до 15.00

Телефон для справок 55-87-71 — Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» <http://grodnoino.by/>

ООО «ТендерКонсалт», организатор торгов по продаже имущества ЗАО «ПРОСТОР-ТРЕЙД», объявляет о проведении 08.11.2019 года в 09.00 публичных торгов в форме аукциона по адресу: г. Минск, пр-т Дзержинского, д. 126, комн. 33.

Предмет торгов:
Лот 1. 32/100 доли в имущественных правах на часть оборудования, расположенного на территории гипермаркета «Простор» № 5 (КГ), ул. Каменногорская, 3, г. Минска, и принадлежащего ЗАО «Простор-Трейд».

Начальная цена: 190 578,00 руб. с НДС.
Сумма шага аукциона — 9528,90 руб.

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел. +37525 716 92 66. Место нахождения предмета торгов: г. Минск, ул. Каменногорская, 3.

Продавец: ЗАО «ПРОСТОР-ТРЕЙД», +37525 716 92 66.

Организатор торгов: ООО «ТендерКонсалт», Минская обл., Минский р-н, Ждановичский с/с, аг. Ждановичи, ул. Парковая, д. 9, пом. 38/2; +375 29 326 70 40; contact@bankrotorg.by.

Для участия в торгах необходимо уплатить задаток в размере 10% от начальной стоимости лота не позднее **07.11.2019 г.** на р/с BY04 UNBS 3012 2095 3000 0000 0933 в ЗАО «БСБ Банк», код банка UNBSBY2X, г. Минск, пр-т Победителей, 23, корп. 4, УНП 192347368, получатель — ООО «ТендерКонсалт». Назначение платежа: задаток за участие в торгах **08.11.2019** по лоту № 1.

Заявления на участие в торгах принимаются с 9.00 07.10.2019 по 17.00 07.11.2019 по адресу: г. Минск, ул. Гурского, 22Б, пом. 13.

Перечень документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах: документ, подтверждающий внесение суммы задатка с отметкой банка; для юридических лиц — копии и оригиналы устава (учредительного договора), свидетельства о государственной регистрации, доверенность представителя юридического лица (если юридическое лицо представляет не руководитель) или документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица; для индивидуальных предпринимателей — копия и оригинал свидетельства о государственной регистрации. При подаче документов на участие в торгах физическое лицо, индивидуальный предприниматель, представитель физического лица, индивидуальный предпринимателя, юридического лица, иной организации предъявляют оригинал и копию документа, удостоверяющего личность.

К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный и извещении срок заявления с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов договор о задатке.

Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее чем за три дня до даты проведения торгов.

Стоимость возмещаемых затрат на проведение торгов составляет **216,00 руб.**, аукционный сбор в размере 5 % от конечной цены предмета торгов.

Победителем торгов признается лицо, предложившее высшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в день проведения торгов. Участник, выигравший торги, и все присутствующие члены комиссии подписывают протокол о результатах торгов в трех экземплярах. Один экземпляр протокола выдается участнику, выигравшему торги, и является документом, удостоверяющим его право на заключение договора. Второй экземпляр протокола выдается ликвидационной комиссии (ликвидатору), а третий — организатору торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (претендент на покупку) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Подписание договора купли-продажи (государственная регистрация договора) — **в течение пятнадцати дней со дня проведения торгов.** Оплата по договору купли-продажи в течение тридцати дней со дня проведения торгов.

Извещение о проведении 4 ноября 2019 года торгов с условиями по продаже капитальных строений, принадлежащих ОАО «МАПИД»

Сведения о предмете торгов (продаваемом имуществе)		
Наименование, характеристики и местонахождение продаваемого имущества	Начальная цена, бел. руб., без учета НДС	Размер задатка, бел. руб.
«Здание нежилое» общей площадью 573 кв. м (инв. номер в ЕГРНИ 500/С-37619) и «тепловая сеть» протяженностью 223,6 м (инв. номер в ЕГРНИ 500/С-1025867), расположенные по адресу: г. Минск, ул. Калиновского, 113А	293 847,23	29 300,00

Продавец имущества: ОАО «МАПИД», ул. Р. Люксембург, 205, 220036, г. Минск.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», ул. К. Маркса, 39, к.10, 220030, г. Минск.

Условие торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МАПИД», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного документа о внесении задатка (задатков); документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY34 BPSB 3012 1049 7101 9933 0000 в Региональной Дирекции № 700 по г. Минску и Минской области ОАО «БПС-Сбербанк», БИК ВPSBВY2X, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в течение 30 календарных дней с даты проведения аукциона. Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается в течение 10 рабочих дней с даты поступления денежных средств на расчетный счет продавца в полном объеме.

Торги проводятся **4 ноября 2019 года в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются **с 07.10.2019 по 01.11.2019** включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам — до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефону: (029) 355 31 01.

Телефоны для справок:
(017) 327-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 256 62 36, (017) 209-87-32 (ОАО «МАПИД»).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ЧЕНКОВСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ

проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома

Месторасположение земельного участка	№ лота	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка Кадастровый номер	Начальная цена, руб.	Сумма задатка, руб.	Затраты на организацию и проведение аукциона, руб.	Наличие инженерной и транспортной инфраструктуры
Гомельская область, Гомельский район, п. Ченки, ул. Сосновая, У-17А	1	0,1040	Строительство и обслуживание многоквартирного жилого дома (для размещения объектов учебной застройки) 321086808601001009	7 779 руб. 20 коп.	777 руб. 92 коп.	1 695 руб. 16 коп. + расходы по размещению извещения о проведении аукциона в СМИ	Имеется возможность подключения к электроснабжению, газопроводу, водопроводу. Дорога в равнинном исполнении

Аукцион состоится 6 ноября 2019 года в 15.00 в здании Гомельского районного исполнительного комитета (малый зал) по адресу: г. Гомель, ул. Ильича, д. 51А. Заявления об участии в аукционе и прилагаемые к ним документы принимаются по адресу: Гомельский район, п. Ченки, ул. Октябрьская, 16, каб. 5 с даты опубликования по 1 ноября 2019 г. с 8.30 до 17.30, обед 13.00—14.00, выходные дни — суббота, воскресенье, тел. 92-10-81.

Аукцион проводится в соответствии с Положением, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 года № 462. Победитель аукциона — участник, предложивший наибольшую цену.

Условия аукциона: — для участия в аукционе гражданин (либо через своего представителя) в установленный в извещении о проведении аукциона срок подает заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка, который он желает приобрести в частную собственность, представляет документ, подтверждающий внесение суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка, а также заключает с Ченковским сельским исполнительным комитетом соглашение установленной формы.

Кроме того, в комиссию представляются: гражданином — копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина — нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе гражданин, представитель гражданин предъявляют документ, удостоверяющий личность. Прием заявлений и прилагаемых к ним документов на участие в аукционе заканчивается в установленный комиссией или организацией день и час, но не ранее чем за 3 рабочих дня до даты проведения аукциона. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в организации.

Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению. Перед началом аукциона его участники обязаны зарегистрироваться в комиссии и обменять билеты участников аукциона на аукционные номера, которые возвращаются в комиссию или организацию после окончания аукциона.

Сумма задатка перечисляется в срок по 1 ноября на р/с **BY45AKBB3641412400303100000** в филиале № 302 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКBBVY21302, УНП 400178309, получатель — Ченковский сельисполком.

Шаг аукциона — 10 % от предыдущей цены, называемой аукционистом. Местный исполнительный комитет вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 рабочих дня до назначенной даты его проведения, о чем участники аукциона извещаются комиссией или организацией. При этом сумма задатка (задатков), внесенная участниками аукциона на отдельный счет местного исполнительного комитета, подлежит возврату им в течение 5 рабочих дней со дня отказа местного исполнительного комитета от проведения аукциона.

Сообщение об отказе от проведения аукциона публикуется в тех же печатных средствах массовой информации, что и извещение.

В течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона победитель обязан внести плату за вычетом суммы задатка за земельный участок, возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изгнанием и представлением участникам документации, необходимой для его проведения, и выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, которые подлежат выполнению до обращения за государственной регистрацией в отношении земельного участка.

В течение двух месяцев со дня подписания протокола о результатах аукциона обратиться в Гомельский межгородской филиал республиканского унитарного предприятия «Гомельское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» за государственной регистрацией земельного участка, ограничений (обременений) прав на него (г. Гомель, ул. Войкова, 87).

Граждане, не состоящие на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий и являющиеся застройщиками многоквартирных, блокированных жилых домов, возмещают затраты до заключения договора на техническое обслуживание инженерного оборудования земельного участка, но не позднее дня утверждения акта приемки многоквартирного блокированного жилого дома в эксплуатацию.

Справки по адресу: Гомельский район, п. Ченки, ул. Октябрьская, 16; тел.: 961-190; 961-459; 8-029-139-14-59.

ЗАО «Белреализация» объявляет аукцион

Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 191113330), 220089, г. Минск, ул. Уманская, 54, 4-й этаж паркинга, каб. 27, тел.: (8017) 298-53-53; (8029) 690 54 09, **BELTORGI.BY**.

Продавец: ИЧУПП «Белстройтрансгаз» (УНП 400230107) в лице антикризисного управляющего ОАО «Антикризисное управление», тел. +375 (17) 348-37-29.

Повторные публичные торги в электронной форме в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) (далее — торги) будут проведены: **21 октября 2019 г.** 09.00—17.00 на электронной торговой площадке **BELTORGI.BY**.

Предмет торгов	Начальная цена, бел. руб. без НДС
Капитальное строение (гараж на 2 автомобиля, инв. № 620/С-29950) общей площадью 46,4 кв. м, расположенное по адресу: Минская область, Дзержинский район, г. Фаниполь, улица Комсомольская, 32	11 337,21

Телефон для ознакомления и осмотра +37529 698 53 53.

Для участия в торгах необходимо в срок по 18.10.2019 г. 1) зарегистрироваться и подать заявку по выбранному лоту на участие в торгах на сайте **BELTORGI.BY**, 2) перечислить задаток по выбранному лоту на р/с BY33BPSB30121854590139330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», код ВPSBВY2X, УНП 191113330, получатель — ЗАО «Белреализация».

Шаг торгов — 5 %, задаток — 10 % от начальной цены предмета торгов. Организатор торгов вправе отказаться от их проведения не позднее, чем за день до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену. Результаты торгов оформляются в виде протокола. Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов. Если заявка на участие в торгах подана только одним участником, торги признаются несостоявшимися. Предмет торгов продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Победителю торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, в течение 5 рабочих дней со дня их проведения, а также аукционный сбор. После этого между продавцом и победителем торгов в течение пяти дней со дня проведения торгов заключается договор купли-продажи. Извещение о ранее проведенных торгах опубликовано в газете «Звезда» от 05.09.2019 г.

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

АВЕН. Асноўныя падзеі тыдня будуць праходзіць даволі спакойна і мякка, выклікаючы толькі нязначныя эмацыянальныя ўсплёскі. Работы будзе шмат, прычым самай разнастайнай, таму важна не шукаць для сябе дадатковай нагрукі. У аўторак лепш заняцца паўсядзённымі справамі, у чацвер не варта прымаць паспешлівых рашэнняў. У выхадныя будзьце асцярожныя пры зносінах са сваякамі, бо з-за непаразумення вашы адносіны могуць ускладніцца.

ЦЯЛЕЦ. Пастарайцеся не ўпадаць у восеньскую хандру. Чэрпайце сілы ў каханні і творчасці. У панядзелак непажадана пачынаць новыя справы, нават нязначныя — лепш завяршыць пачатае раней. У аўторак могуць узнікнуць напружаныя адносіны ў дзелавой сферы. Пятніца рыхтуе не вельмі прыемныя сюрпрызы ў асабістым жыцці, так што запасайцеся цярапеннем.

БЛІЗНЯТЫ. Тыдзень вельмі канструктыўны і спрыяльны. Вы зможаце нарэшце расслабіцца, адпачыць, адчуць гармонію з сабой і са светам. Вас чакаюць каханне і поспех у прафесійнай сферы, прыліў энергіі. Адчуеце, што знаходзіцеся пад абаронай свайго выбранніка.

РАК. Непажадана будаваць грандыёзныя планы на бліжэйшую будучыню, яны могуць раптоўна памяншацца. Верагодна, вы будзеце вымушаныя вырашаць адначасова самыя разнастайныя дзелавыя праблемы. Затое зможаце праявіць сябе і падняцца па кар'ернай лесвіцы. Варта пазбягаць авантурных мерапрыемстваў.

ЛЕУ. Самай непрыемнай падзеяй могуць стацца нападкі нядобразычліўцаў або неабгрунтава-

ныя прэтэнзіі дакучлівых сваякоў. І тых, і другіх лепш за ўсё ігнараваць. У панядзелак вы са свежымі сіламі адправіцеся на працоўныя подзвігі. І тут будзе вельмі важная атмосфера ў калектыве. Ды і па-за работай лепш мець зносіны з прыемнымі людзьмі. У выхадныя можа парадаваць новая інфармацыя.

ДЗЕВА. Прислухайцеся да сябе. Калі вы задаволены жыццём і не жадаеце яго мяняць, можна расслабіцца і не баяцца праславіцца недарэкаю. У аўторак з'явіцца шанец значна ўмацаваць свой аўтарытэт. Калі не разгубіцеся ў незвычайнай сітуацыі, то ў сярэдзіне тыдня вас чакае рамантычнае знаёмства. У нядзелю толькі актыўны адпачынак дазволіць аднавіць сілы, ляжанне на канапе ператворыць вас у падабенства кісяля.

ШАЛІ. На гэтым тыдні вас чакаюць цікавыя сустрэчы і знаёмствы. Толькі не забывайце і пра старых сяброў. Вы зможаце адчуць у сабе такія сілы, што будзеце гатовыя горы разбурыць. Аднак некаторыя справы і падзеі могуць тармазіцца, не ўсё будзе адбывацца так хутка, як хацелася б. Проста набрыцеся цярапення. У зносінах з сям'ёй не спяшайцеся з высновамі, загадзя абдумвайце кожны крок, імкніцеся да разумнага кампрамісу.

СКАРПІЁН. Даверцеся інтуіцыі і бяспрашна ідзіце наперад. Справы на рабоце складаюцца на вашу карысць, чакаецца кар'ерны ўзлёт і стабільны прыбытак. Памятайце, што супярэчнасці з'яўляюцца рухальнай сілай развіцця. Пачынаючы з аўторка, асабістая сфера выходзіць на першы план. У канцы тыдня наступіць спрыяльны час для пазбаўлення ад шкодных звычак.

СТРАЛЕЦ. Паспрабуйце глядзець на свет па-філосафску. Вас можа трывожыць унутранае напружанне, гатовае ў любы момант вырацца і разбурыць усё на сваім шляху. Гэтага цмока лепш прыручыць да таго, як ён ускладніць вам жыццё. Пазбягайце непатрэбных і непрыемных сустрэч. У канцы тыдня настрой палепшыцца. Можа з'явіцца шанец памяншаць сферу дзейнасці.

КАЗЯРОГ. Тыдзень, а асабліва першая яго палова, можа адкрыць новыя гарызонты. Самы час змяніць работу ці нават горад пражывання. Аднак цалкам супрацьпаказаныя мітусліваць і паспешнасць. Работа пагражае заняць ільвіную долю часу, але не забывайцеся пра неабходны адпачынак, каб не валіцца з ног ад стомы. У выхадныя паспрабуйце не быць уцягнутымі ў канфліктную сітуацыю, будзьце разважлівыя.

ВАДАЛІЎ. На гэтым тыдні асабліва важна праявіць разважлівасць і ўпартасць у дасягненні пастаўленых задач. Неабдуманых учынкаў быць не павінна, іх наступствы могуць не толькі ўскладніць жыццё, але крута змяніць лёс. Падзеі прысешваць не варта, аднак пускаць на самацёк тым больш нельга. У пятніцу зможаце вырашыць самыя вострыя і надзённыя праблемы. У выхадныя дні вас могуць выбіць з каляны нечаканыя падзеі ў сямейным жыцці.

РЫБЫ. Неабходна засяродзіцца на самым важным у цяперашні момант, а не распыляцца на дробнае і непатрэбнае. У аўторак давядзецца адстойваць свае інтарэсы ў адносінах з партнёрамі. Рэальна разлічвайце сілы, паспрабуйце на рабоце вырашаць толькі тыя праблемы, якія залежаць ад вас. Чацвер — добры дзень для рэалізацыі творчых планаў.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.16	18.39	11.23
Віцебск —	7.07	18.28	11.21
Магілёў —	7.06	18.30	11.24
Гомель —	7.02	18.27	11.25
Гродна —	7.31	18.55	11.24
Брэст —	7.31	18.57	11.26

Месяц

Маладзік 28 верасня.
Месяц у сузор'і Стральца.

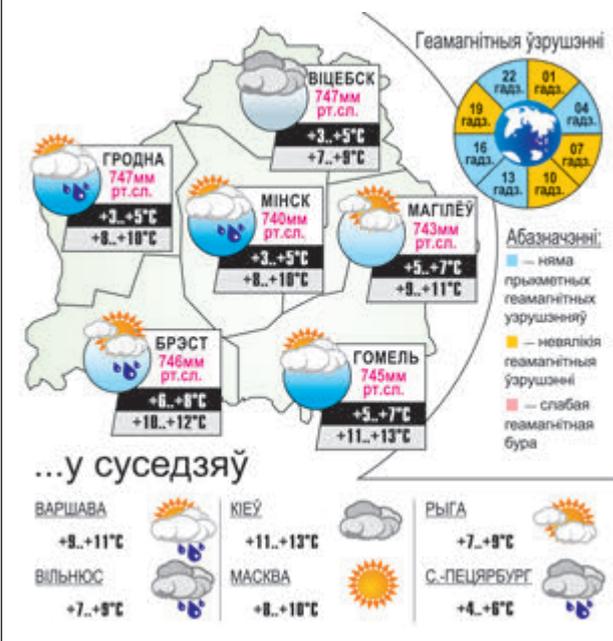
Імяніны

Пр. Алега, Аляксандра,
Міхаіла, Фёдара.
К. Тэрэзы, Юзафа, Яна.

Фота Ліны МАЛІНІНАЙ.

ЗАЎТРА

УСМІХНЕМСЯ

На вяселлі. Сведкі па традыцыі пайшлі збіраць дробязь з гасцей — «на хлопчыка, на дзяўчынку»: на каго больш набяруць, той першы ў маладых народзіцца.
Вельмі п'яны госць:
— Дык мы на дзяўчынку ўжо скідваліся. Жаніху перад хлапечнікам.

Назіраю ў сябе пярэнне ў горле, насмарк, кашаль і іншыя падставы паллячыцца каньйчком.

— Колькі ў нас тавару на складзе?
— Не ведаю.
— Ну прыкладна?

— Ды скажы жа: не ведаю!
— Ну хоць груба скажы!
— Ды чорт яго ведае!

Калі пакарання без віны не бывае, то чым мы вінаватыя, што існуюць песні Стаса Міхайлава?..

caricatura.ru

Даты

4 КАСТРЫЧНІКА

1744 год — нарадзіўся (горад Камянец) Міхал Францішак Карповіч, палітычны і царкоўны дзеяч, багаслоў-асветнік. Адукацыю атрымаў у Брэсцкім езуіцкім калегіуме. З 1771 года выкладаў тэалогію ў Кракаве, затым — багаслоўе і царкоўную гісторыю ў епархіяльнай семінарыі пры касцёле святога Казіміра ў Вільні. Займаўся таксама прапаведніцкай дзейнасцю, пісаў вершы з нагоды розных падзей жыцця мясцовых магнатаў, прапагандаваў ідэі французскіх асветнікаў. Адзін з першых у Беларусі пачаў крытыкаваць прыгоннае права і жорсткае абыходжанне феодалаў з сялянамі. Сабраў багатую бібліятэку. Падчас паўстання 1794 года ўваходзіў у склад паўстанцкага ўрада. Памёр у 1803 годзе.

1800 год — нарадзіўся Іван Іванавіч Гарбачэўскі, рэвалюцыянер-дзекабрыст. Дзяцінства і юнацтва прайшлі ў Віцебску. Скончыў Віцебскую гімназію, затым выхоўваўся ў Дваранскім палку (афіцэрскай школе пры 2-м кадэцкім корпусе) у Пецярбургу. З 1820 года ў чыне прапаршчыка служыў у 8-й артылерыйскай брыгадзе ва Украіне. Вёў прапаганду і агітацыю сярод салдат і афіцэраў, быў прыхільнікам знішчэння царскай сям'і. Падчас паўстання Чарнігаўскага пяхотнага палка (1825 г.) спрабаваў падняць суседнія воінскія часці. У студзені 1826-га арыштаваны і асуджаны да смяротнага пакарання, якое было заменена катаргай. У ссыльцы вёў рэвалюцыйную прапаганду сярод мясцовага насельніцтва, зблізіўся са ссыльнымі рабочымі, знаёміў іх з выданнямі А. І. Герцэна — «Полярнай звыздай» і «Колоколом». Пасля катаргі жыў на пасяленні ў Чыцінскай вобласці. Аўтар мемуараў, прысвечаных руху дзекабрыстаў. Памёр у 1869 годзе.

1940 год — нарадзіўся (Мінск) Анатоль Іванавіч Алай, беларускі рэжысёр, апэратар, сцэнарыст дакументальнага кіно, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі. Сярод апэратарскіх работ фільмы «Хроніка знаходжання на Зямлі», «Фільм даўжынёй у паўстагоддзя», «Дзевяноста шостага восень» і іншыя. Рэжысёр фільмаў «Не плачце па мне...», «Чорная дарога», «Чарнобыльскі крыж». Лаўрэат прызору міжнародных кінафестываляў. Аўтар кнігі «Сустрэчы на ўсё жыццё: запіскі кінаапэратара».

У Швеце
Дзень пачатку касмічнай эры чалавецтва, абвешчаны Міжнароднай федэрацыяй астранаўтыкі ў верасні 1967 года. 4 кастрычніка 1957 года ў СССР з касмадрома Байканур быў выведзены на арбіту першы ў гісторыі планеты штучны спадарожнік Зямлі.

1895 год — нарадзіўся Рыхард Зорге, савецкі разведчык, Герой Савецкага Саюза (1964, пасмяротна). Удзельнік Першай сусветнай вайны, служыў у германскай арміі. З 1924 года — у СССР, з 1929-га — у разведорганах Чырвонай Арміі. У 1930—40-х гадах у якасці нямецкага журналіста працаваў у Германіі, Кітаі, Японіі. У Токіа стварыў разведгрупу «Рамзан», якая здабывала важную для СССР інфармацыю. Адзін з першых паведаміў дату (20—22 чэрвеня) нападу фашысцкай Германіі на СССР, колькасць нямецкіх дывізіяў і агульную схему іх плана ваенных дзеянняў, а ў кастрычніку 1941-га — пра негатыўнасць Японіі да нападу на СССР. У кастрычніку 1941 года быў арыштаваны японскай паліцыяй і ў верасні 1943-га асуджаны да смерці. Павешаны 7 лістапада 1944 года, пахаваны ў Токіа.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: В. АНУФРЬЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯУКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАУ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрый: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by/>;

e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў у тыдзень.

Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 3514.

Нумар падпісаны ў 19.30

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

3 кастрычніка 2019 года.

На шляху да Мэт

Чаго чакаюць арганізатары ад правядзення конкурсу ў галіне ўстойлівага развіцця?

стар. 2

Хто будзе сенатарам?

Свае кандыдатуры на вылучэнне ў Савет Рэспублікі ўжо прапанавалі сталіца і Брэстчына.

стар. 2

Прагаласаваць за мяжой

У выбарах возьмуць удзел і беларусы, якія часова знаходзяцца ў Расіі.

стар. 3

Уласная нерухомасць

Што трэба ведаць аб правядзенні капрамонту: калі яго робяць і за чый кошт?

стар. 4, 13

Дапамогуць дэпутаты

Як у Магілёве насельніцтва разам з народнымі абраннікамі робіць утульнымі свае двары.

стар. 14

ЯК СЭКАНОМІЦЬ ХАЛАДАМІ?

ТЭМА ТЫДНЯ

Камунальнікі падказваюць: праз новыя трубы, прыборы ўліку цяпла і індывідуальныя градусы

Штогод колькасць гігакалорый, затрачаных на ацяпленне нашых дамоў, змяншаецца. За кошт мадэрнізацыі цепласетак і ўцяплення фасадаў лічыць захаваня адзінкі цяпла можна ўжо мільёнамі. Памер «зімовай камунальні» пры гэтым, праўда, не меншае, але ж затое расце не так хутка, як мог бы, калі б цепластраты на шляху ад крыніцы энергіі да жылля былі большыя. Акрамя таго, можна атрымаць 5- або 10-працэнтную зніжку, разлічваючыся за цяпло індывідуальна.

15 тысяч «цёплых» кіламетраў

Работа па аднаўленні трас, па якіх у нашы дамы прыходзіць цяпло, актыўна вядзецца з 2000-х. А ўжо з 2004-га ў краіне не менш за 4 % старых цепласетак штогод стабільна замяняюцца новымі, а гэта як мінімум 600 кіламетраў, сёлета ж увогуле адновяць 649 кіламетраў. А ўсяго на балансе ЖКГ 15 тысяч кіламетраў цеплавых магістраляў, 67 % з якіх — гэта сучасныя ПП-трубы.

— На сучасных пераадзіляваных трубах прадугледжана сістэма аператыўнага дыстанцыйнага кантролю (САДК), якая дазваляе пастаянна сачыць за станам цеплаізляцыйнага слою цягам усяго «жыцця» трубы — 25 гадоў, — расказала

Святлана ЦІМОШКІНА, намеснік начальніка ўпраўлення камунальнай гаспадаркі і энергетыкі Міністэрства ЖКГ. — Лічба ў 4 %, дарэчы, і разлічана зыходзячы з гэтага тэрміну, бо намінальна праз 25 гадоў новыя камунікацыі неабходна будзе мяняць, каб не надышоў звышнарматыўны тэрмін эксплуатацыі. Праўда, цяпер гэты час, пэўна, можна і перагледзець, таму што камунікацыі служаць значна даўжэй, а некаторыя вытворцы заяўляюць час службы трубы і ў 50 гадоў. Аднак рабіць гэта, каб мяняць штогод, скажам, толькі 2 % цепластрас ад агульнай іх колькасці, мусіць, лепш, калі ў нас ужо 100 % цеплавых магістраляў будуць з ПП-труб.

стар. 4

НАД ЧЫМ ПРАЦУЕМ?

У мясцовых бюджэтах з'являцца дадатковыя магчымасці

У Мінску распачала сваю работу сёмая сесія Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу шостага склікання. Усяго на парадку дня сесіі больш за 40 законапраектаў. Яны датычыліся эканомікі, сацыяльнай сферы, знешняй і ўнутранай палітыкі нашай краіны — у тым ліку і рэгіянальнай.

ЗВЯЗДА

Сесія пачалася з даклада старшыні Савета Рэспублікі Міхаіла Мясніковіча «Бягучыя і перспектыўныя задачы развіцця». Сярод важных і першачарговых пытанняў ён агучыў пэўныя меры і прапановы па далейшым актыўным развіцці рэгіёнаў. Возьмем законапраекты так званага «бюджэтнага па-

Імі важна скарыстацца для росту валавога рэгіянальнага прадукту і стварэння новых працоўных месцаў

кета», якія ўтрымліваюць новыя падходы да фінансавання патрэб раёнаў. Цяпер паказчыкі мясцовых бюджэтаў па даходах на 2020 год разлічаны з захаваннем дзеючых нарматываў адлічэнняў ад рэспубліканскіх падаткаў і збораў у бюджэты абласцей.

стар. 2

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

На шляху да агульных мэт

Намеснік старшыні Савета Рэспублікі, нацыянальны каардынатар па Мэтах устойлівага развіцця Мар'яна ШЧОТКІНА сустрэлася на мінулым тыдні з выканаўчым дырэктарам Дортмундскага міжнароднага адукацыйнага цэнтра, кіраўніком Праграмы падтрымкі Беларусі Федэральнага Урада Германіі Астрыд ЗАМ.

sovet.gov.by

Як паведамляе прэс-служба верхняй палаты парламента, падчас сустрэчы бакі абмеркавалі пытанні супрацоўніцтва і перспектывы рэалізацыі новых сумесных праектаў у межах конкурсу ў галіне ўстойлівага развіцця.

Ён, дарэчы, будзе праводзіцца па чатырох тэматычных блоках: інклюзіўным і раўнапраўным грамадстве; «ззялёным» пераходзе і лічбавай трансфармацыі; лакалізацыі МУР; развіцці сістэм маніторынгу і ацэнкі эфектаў у кантэксце рэалізацыі Парадку-2030.

«Добра было б, калі б такія праекты запусцілі і на базе 11 гарадоў паскоранага развіцця, якім у нашай краіне ўдзяляецца асабліва ўвага», — прапанавала Мар'яна Шчоткіна.

Яна пацікавілася, як развіваюцца рэгіянальныя сувязі паміж Беларуссю і Германіяй і якія сферы для абедзвюх краін маюць найбольшую цікавасць. Акрамя таго, Нацыянальны каардынатар нагадала, што ў Магілёўскай вобласці рыхтуецца рэгіянальная стратэгія ўстойлівага развіцця. Гэта добрая пляцоўка для супрацоўніцтва з нямецкімі партнёрамі, якая ў далейшым можа стаць прыкладам і для іншых рэгіёнаў.

Як удакладніла Астрыд Зам, конкурс дазволіць сабраць і прааналізаваць розныя прапановы і ініцыятывы ў галіне ўстойлівага развіцця. Цікавыя тэмы ўжо ёсць. Напрыклад, Магілёў і Бон звязвае тэматыка скарачэння выкідаў парніковых газаў. Нямецкія партнёры вивучаюць магчымасці выканання праектаў у сферы энергаэфектыўнасці ў Брэсцкай вобласці.

Астрыд Зам таксама заявіла пра цікавасць экспертнай супольнасці Нямецчыны да ўдзелу ў Форуме па дасягненні Мэт устойлівага развіцця ў рэгіёне ЕАЭС, які Мінск плануе прыняць у 2020 годзе. «Гэта добрая магчымасць абмеркаваць наша супрацоўніцтва, у тым ліку канкрэтныя праекты ў галіне ўстойлівага развіцця», — падкрэсліла яна.

Падчас сустрэчы таксама абмяркоўваліся пытанні арганізацыі ў 2020 годзе ў нашай краіне Тыдня ўстойлівага развіцця.

У мясцовых дадатковыя

(Заканчэнне.

Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Важная акалічнасць, на якую звярнуў увагу спікер верхняй палаты парламента: плануецца захаваць аб'ёмы датацый, якія перадаюцца абласцям, на ўзроўні, не ніжэйшым, чым у бягучым годзе, незалежна ад планаванага паступлення ўласных даходаў. Савету Рэспублікі як палаце тэрытарыяльнага прадстаўніцтва мэтазгодна падтрымаць такія падыходы ўрада і Міністэрства фінансаў пры разглядзе законапраекта аб рэспубліканскім бюджэце на 2020 год, упэўнены старшыня Савета. Ён выказаў надзею на тое, што на месцах скарыстаюцца гэтымі дадатковымі магчы-

масцямі для росту валавога рэгіянальнага прадукту і стварэння новых працоўных месцаў. Прадугледжваюцца і іншыя меры заахвочвання больш актыўнага развіцця рэгіёнаў.

Міхаіл Мясніковіч адзначыў, што Савет Рэспублікі і Савет па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання, што функцыянуе пры ім, шукаюць новыя кірункі рэгіянальнага развіцця. На яго погляд, гэтыя пытанні актуальныя не толькі ў перыяд выбарчых кампаній. Так, напрыклад, у верасні бягучага года ў Бялыніцкім раёне былі дэталёва разгледжаны пытанні ўдасканалення работы з сельскім насельніцтвам. Акрамя таго, вызначаны

ВЫБАРЫ-2019

ХТО СТАНЕ СЕНАТАРАМ?

Кандыдатуры прэтэндэнтаў на вылучэнне ў Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу ад Мінска былі разгледжаны на сумесным пасяджэнні Мінгарвыканкама і Мінгарсавета. Дырэктар Мінскага навукова-практычнага цэнтра хірургіі, транспланталогіі і гематалогіі Алег Румо — адзіны з сенатараў мінулага склікання, хто зноў будзе прадстаўляць сталіцу ў верхняй палаце парламента, паведамлілі БелТА ў прэс-службе Мінгарвыканкама.

З дзевяці разгледжаных на пасяджэнні кандыдатур у склад Савета Рэспублікі ад Мінска адобраны восем. Акрамя Алега Румо ў іх лік увайшлі дырэктар РНПЦ дзіцячай хірургіі Канстанцін Драздоўскі, галоўны вучоны сакратар Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі Андрэй Іванец, дырэктар гімназіі № 10 Марына Ільіна, начальнік галоўнага ўпраўлення Міністэрства фінансаў па Мінску Таццяна Рунец, загадчык кафедры дыпломатычнай і консульскай службы факультэта міжнародных адносін БДУ Андрэй Русаковіч, намеснік дырэктара — кіраўнік Інстытута прававых даследаванняў Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў Беларусі Сяргей Сівец, старшыня Беларускай рэспубліканскай калегіі адвакатаў Віктар Чайчыц.

У 2016 годзе членамі верхняй палаты парламента ад Мінска сярод іншых сталі цяперашнія старшыня Савета Рэспублікі Міхаіл Мясніковіч, намеснік старшыні Савета Рэспублікі Мар'яна Шчоткіна, старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Міхаіл Орда.

Нагадаем, што выбары ў Савет Рэспублікі пройдуць 7 лістапада. Сенатараў выбіраюць мясцовыя Саветы дэпутатаў. Усяго вылучаюцца восем кандыдатаў ад кожнай вобласці і восем ад Мінска. Прэзідэнт Беларусі прызначае яшчэ восем сенатараў.

***

Брэсцкая вобласць вызначылася з кандыдатамі ў члены Савета Рэспублікі. Пра гэта БелТА паведамлілі ў галоўным упраўленні арганізацыйна-кадравай работы аблвыканкама.

Абмеркаванне кандыдатур прэтэндэнтаў у верхнюю палату парламента адбывалася на сумесных пасяджэннях прэзідыумаў мясцовых Саветаў дэпутатаў і выканаўчых камітэтаў. Усяго вылучана восем кандыдатур. Сярдні

ўзрост кандыдатаў у сенатары складае 56 гадоў. Самы вопытны з іх — дырэктар ААТ «Птушкафабрыка «Дружба» Баранавіцкага раёна Васіль Маркевіч, які цяпер з'яўляецца дзеючым членам Савета Рэспублікі.

Адным з самых вядомых у спісе прэтэндэнтаў можна назваць галоўнага ўрача Брэсцкай абласной бальніцы доктара медыцынскіх навук, прафесара Аляксандра Карпіцкага, які чатыры скліканні абіраўся дэпутатам абласнога Савета. За яго кандыдатуру аднагалосна прагаласавалі ў Брэсце і Камянцы. Павагу і аўтарытэт дзякуючы шматгадовай добрасумленнай працы здабыў у землякоў і старшыня Столінскага райвыканкама Рыгор Пратасавіцкі, кандыдатуру якога прапанавалі ў Століне і Лунінец.

Бярозаўскі і Пружанскі раёны ў верхняй палаце парламента можа прадставіць старшыня абласнога Савета дэпутатаў Юрый Наркевіч, Кобрынскі і Маларыцкі — старшыня абласной калегіі адвакатаў Тамара Шатлікава. У спіс удзельнікаў кампаніі таксама ўвайшлі старшыня Жабінкаўскага райсавета Анатоль Шалтанюк, дырэктар ААТ «Парахонск» Валерый Храленка, загадчыца натарыяльнай канторы Пінска Ірына Сачкоўская.

***

Магілёўская вобласць прапанавала свае кандыдатуры ў члены Савета Рэспублікі. Інфармацыя аб гэтым размешчана на сайце ЦВК. У спісе прозвішчы васьмі чалавек.

Прэзідыумамаі Быхаўскага, Касцюковіцкага і Краснапольскага райсаветаў дэпутатаў прапанавана кандыдатура Віктара Ананіча, старшыні праўлення ААТ «ААБ Беларусбанк», Бабруйскі гарадскі, Слаўгарадскі і Асіповіцкі раённыя Саветы дэпутатаў вылучылі кандыдатуру Сяргея Анухоўскага, дырэктара ААТ «Чырвоны харчавік». Магілёўскі гарадскі Савет дэпутатаў абраў у якасці свайго кандыдата Дзмітрыя Варанюка, першага сакратара ЦК грамадскага аб'яднання БРСМ, а Магілёўскі і Чавускі раённыя Саветы — Алега Дзячэнку, прарэктара па вучэбнай рабоце Магілёўскага дзяржуніверсітэта імя А. Куляшова. Таксама сярод прэтэндэнтаў на сенатарскі партфель Аляксей Кушнаренко, генеральны дырэктар «Белпалівагаза», якога вылучылі Былянскі, Круглянскі і Шклоўскі райсаветы.

Склад прадстаўнікоў Мінска ў Савете Рэспублікі амаль цалкам абновіцца

ты, Ігар Каско, галоўны ўрач Магілёўскай абласной дзіцячай бальніцы (ад Клімавіцкага, Крычаўскага, Хоцімскага і Чэрыкаўскага райсаветаў), Валерый Палішчук, начальнік Магілёўскага інстытута МУС Беларусі (ад Горацкага, Дрыбінскага і Мсціслаўскага Саветаў дэпутатаў) і Алег Портнік, дырэктар саўгаса «Дабраволец» (ад Бабруйскага, Глускага і Кіраўскага раённых Саветаў дэпутатаў).

***

Міншчына вызначылася са сваімі кандыдатамі ў члены Савета Рэспублікі, сярод якіх — старшыня абласнога Савета дэпутатаў Наталля Якубіцкая.

Спіс размешчаны на сайце ЦВК. Так, кандыдатуру Наталлі Віктараўны вылучылі на прэзідыумах Саветаў дэпутатаў Любанскага, Слуцкага і Старадарожскага раёнаў. Сярод іншых прэтэндэнтаў — Валерый Гайдукевіч, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, Алег Суконка, дырэктар РНПЦ анкалогіі і медыцынскай радыялогіі імя М. М. Аляксандрава, Іван Галаваты, генеральны дырэктар ААТ «Беларуськалій», Уладзімір Лук'янаў, генеральны дырэктар ААТ «Агракамбінат «Дзяржынскі», Каліна Капуцкая, дырэктар СШ № 14 г. Маладзечна. Таксама ў спісе прозвішчы Алены Зяблікавай, старшыні Барысаўскага раённага аб'яднання арганізацый прафсаюзаў і Аляксандра Бачылы, начальніка галоўнага ўпраўлення юстыцыі Мінаблвыканкама.

***

Гомельшчына прапанавала сваіх сем кандыдатаў на месца ў Савете Рэспублікі.

Так, сярод прэтэндэнтаў — Таццяна Абель, мастацкі кіраўнік народнага цырка імя Валерыя Абеля; Уладзімір Катовіч, загадчык аддзялення мікрахірургіі вока № 1 Гомельскай абласной спецыялізаванай клінічнай бальніцы; Аляксей Нявераў, старшыня Гомельскага абласнога аб'яднання арганізацый прафсаюзаў, якія ўваходзяць у Федэрацыю прафсаюзаў Беларусі; Алег Слінько, дырэктар камунальнага сельскагаспадарчага ўнітарнага прадпрыемства «Саўгас-камбінат «Зара»; Ганна Смалек, старшыня Гомельскай абласной арганізацыі Беларускага Таварыства Чырвонага Крыжа; Андрэй Шышкін, галоўны рэдактар установы «Рэдакцыя газеты «Свабоднае слова»; Фелікс Яшкаў, начальнік Гомельскай мытні.

бюджэтах з'являцца магчымасці

шэраг мер, якія датычацца падтрымкі асацыяцый мясцовых Саветаў дэпутатаў. Пакуль гэтая работа ў стадыі станаўлення, але ўжо можна разлічваць на яе эфектыўнасць.

Прамоўца не абмінуў увагай актыўную і насычаную міжнародную дзейнасць членаў Савета Рэспублікі па пашырэнні міжпарламенцкага супрацоўніцтва. Знакавым мерапрыемствам у гэтым сэнсе стаў VI Форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі, які адбыўся ў Санкт-Пецярбургу. На думку Міхаіла Мясніковіча, форум рэгіёнаў увогуле сталі прывабным прыкладам для наладжвання цеснага супрацоўніцтва з іншымі краінамі. Сёлета ў ліпені па ініцыятыве Савета Рэспублікі ўпершыню адбыўся такі форум сумесна з Узбекістанам. Сенатары таксама ўдзельнічалі ў беларуска-польскім форуме «Добрасуседства-2019».

Але Расія — наш ключавы і стратэгічны партнёр. Таму варта ўлічваць падыходы па паглыбленні інтэграцыі з Расійскай Федэрацыяй, сфармуляваныя ў абноўленай Праграме дзеянняў. Дарэчы, Савет Рэспублікі прымаў актыўны ўдзел у падрыхтоўцы гэтага дакумента. Работы па яго рэалізацыі чакаецца шмат. Ураду, Нацыянальнаму банку з удзелам парламентарыяў і іншых ведамстваў і арганізацый трэба будзе распрацаваць больш за 30 беларуска-расійскіх дарожных карт, сказаў Міхаіл Мясніковіч.

У закранутым партфелі шмат ініцыятыў, якія накіраваны на вырашэнне паўсядзённых праблем людзей. Гэта законы-праекты «Аб абароне правоў спажывцоў жыллёва-камунальных паслуг», «Аб ахове працы», «Аб пажарнай бяспекцы», «Аб персанальных даных» і іншыя.

Леанід ТУГАРЫН.

Фота Таццяны ТКАЧОВАЙ.

Новыя рэаліі — новыя законы

Падчас сёмай сесіі Савета Рэспублікі быў зацверджаны шэраг важных законапраектаў. Засяродзім ся на асобных.

Як вядома, законы, якія людзі, пад удзеяннем часу і перамен паступова старэюць. Тады заканадаўцам даводзіцца іх, так бы мовіць, амалоджваць, прыводзіць у адпаведнасць з патрабаваннямі новых рэалій. Пра неабходнасць унясення змен у дагавор паміж Беларуссю і Расіяй аб ваенным супрацоўніцтве яшчэ ад 19 снежня 1997 года расказаў членам Савета Рэспублікі міністр абароны Андрэй Раўкоў. Яго судакладчык Сяргей Рахманю, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспекцы, падтрымаў міністра. Прагаласавалі аднагалосна.

Праект закона аб ратыфікацыі дагавора паміж Беларуссю і Польшчай аб сацыяльным забеспячэнні прадставіла міністр працы і сацыяльнай абароны Ірына Касцевіч. Нагадаем, што галоўная мэта дагавора — гарантаваць грамадзянам абедзвюх краін аб'ектыўнае фарміраванне сацы-

яльных (пенсійных) правоў і іх рэалізацыю незалежна ад месца жыхарства. Гэта датычыцца ўплаты ўзносаў на абавязковае дзяржаўнае сацыяльнае страхаванне і абавязковае страхаванне ад няшчасных выпадкаў на вытворчасці, прафесійных захворванняў у перыяд работы ў Беларусі ці Польшчы. Узносы трэба будзе адлічваць у адпаведнасці з заканадаўствам дзяржавы, на тэрыторыі якой грамадзяне працуюць.

Як адзначыла ў адказах на пытанні міністр працы і сацабароны, цяпер ідзе распрацоўка падобных пенсійных дагавораў з Малдовай, Балгарыяй, Латвіяй, Літвой і іншымі краінамі.

Адносіны з Польшчай датычыцца яшчэ адзін законапраект, які быў прыняты членамі Савета Рэспублікі, — аб ратыфікацыі дагавора паміж урадамі Беларусі і Польшчы аб утрыманні пагранічных чыгуначных маставых аб'ектаў на беларуска-польскай граніцы. Мяркуюцца, што ўступленне ў сілу дагавора дазволіць урэгуляваць спрэчныя пытанні, павысіць бяспеку руху цягнікоў, у цэлым палепшыць чыгуначныя зносіны паміж краінамі.

Леанід ТУГАРЫН.

АДКАЗНЫ ПАДЛІК

Хто будзе працаваць на выбарчых участках?

На месцы ва ўчастковых выбарчых камісіях на выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў сёмага склікання прэтэндуе каля 67,7 тысячы чалавек. Такія звесткі размешчаны на сайце Цэнтрвыбаркама, паведамляе БелТА.

Усяго ў Беларусі будзе сфарміравана 5 785 участковых выбарчых камісій. Ад грамадзян шляхам падачы заяў у іх склад вылучана прыкладна 23,2 тысячы чалавек (34,3 % агульнай колькасці), ад працоўных калектываў — больш за 7,4 тысячы (11 %). На долю грамадскіх аб'яднанняў прыпадае 48,2 % агульнай колькасці вылучэнцаў — больш 32,6 тысячы чалавек. Палітычныя партыі вылучаюць амаль 4,4 тысячы чалавек (6,5 %). Сярод грамадскіх аб'яднанняў найбольшую актыўнасць праявілі прафесійныя саюзы, ад якіх у склад участковых камісій вылучана каля 9,2 тысячы чалавек, або 13,6 % агульнага ліку прэтэндэнтаў. Лідар сярод партый — РППС (Рэспубліканская партыя працы і справядлівасці), якая прэтэндуе на 1,1 тысячы месцаў (1,68 %).

Нагадаем, што выбары ў Палату прадстаўнікоў прызначаны на 17 лістапада, у Савет Рэспублікі — на 7 лістапада.

ЗВЯЗДА

Адкрыта і ўважліва

На парламенцкіх выбарах акрэдытаваныя першыя назіральнікі ад БДІПЧ АБСЕ.

ЦВК Беларусі акрэдытаваў першыя назіральнікі ад Бюро па дэмакратычных інстытутах і правах чалавека АБСЕ, якія будуць працаваць на выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў сёмага склікання. Па звестках на 30 верасня, адпаведныя пасведчанні атрымалі чатыры чалавекі. Такая інфармацыя размешчана на сайце Цэнтрвыбаркама, паведамляе БелТА.

Для зручнасці ў рабоце

Інфацэнтр ЦВК будзе працаваць у малой зале Палаца Рэспублікі.

Інфармацыйны цэнтр Цэнтральнага выбарчага камітэта «Выбары-2019» адкрыецца 17 лістапада ў малой зале Палаца Рэспублікі ў Мінску. Пра гэта журналістам расказала старшыня ЦВК Лідзія Ярмошына, паведамляе БелТА.

Па яе словах, першая прэс-канферэнцыя ў інфацэнтры адбудзецца 17 лістапада ў 10.00. Па традыцыі ён размесціцца ў малой зале Палаца

Нават за межамі краіны...

На выбарах у беларускі парламент змогуць прагаласаваць і беларусы, якія часова знаходзяцца ў Расіі.

На участках, утвораных на тэрыторыі Расіі, па выбарах у Палату прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі змогуць прагаласаваць беларускія грамадзяне, якія пастаянна пражываюць або часова знаходзяцца ў краіне-суседцы. Пра гэта гаворыцца ў інфармацыі, размешчанай на сайце пасольства Беларусі ў Расіі, паведамляе БелТА.

На тэрыторыі Расіі ўтвораны тры участкі для галасавання: у Маскве, Санкт-Пецярбургу і Калінінградзе. «Грамадзяне Беларусі, якія паста-

ВЫБАРЫ-2019

Усяго ЦВК акрэдытаваў 103 міжнародных назіральнікаў, з якіх 99 прадстаўляюць СНД. У складзе місіі ад Садружнасці 25 чалавек ад Міжпарламенцкай асамблеі краін — удзельніц СНД.

Дарэчы, Беларусь накіравала запрашэнні назіраць за парламенцкімі выбарамі таксама такім міжнародным арганізацыям, як ПА АБСЕ, Шанхайская арганізацыя супрацоўніцтва. У сваю чаргу Цэнтрвыбаркам Беларусі запрасіў назіраць за выбарчай кампаніяй калег з краін былога СССР, акрамя Эстоніі і Літвы, экспертаў з Сусветнай асацыяцыі арганізатараў выбараў, якая знаходзіцца ў Карэі, а таксама прадстаўнікоў ЦВК гэтай краіны.

Рэспублікі. Старшыня ЦВК адзначыла, што гэта зручнае месца ў цэнтры горада, яго лёгка знаходзяць усе замежныя журналісты і назіральнікі. Менавіта для іх у першую чаргу ствараецца інфацэнтр. Лідзія Ярмошына нагадала, што нацыянальны назіральнікі акрэдытацыі для работы ў ім не маюць. «Проста для гэтага спатрэбіўся б стадыён, таму што ў нас нацыянальны назіральнікі дзясяткі тысяч. Ужо зараз іх больш за 500 чалавек акрэдытавана ў выбарчых камісіях», — сказала яна.

Упершыню інфацэнтр быў адкрыты ў 2001 годзе на выбарах Прэзідэнта.

яна пражываюць або часова знаходзяцца на тэрыторыі Расійскай Федэрацыі, могуць прыняць удзел у выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі сёмага склікання на вышэйзгаданых участках для галасавання ў перыяд датэрміновага галасавання з 12 да 16 лістапада 2019 года ўключна (з 10.00 да 14.00 і з 16.00 да 19.00), а таксама ў асноўны дзень галасавання — 17 лістапада 2019 года (з 8.00 да 20.00), — гаворыцца ў паведамленні. — Пры сабе неабходна мець дакументы, якія сведчаць асобе і пацвярджаюць грамадзянства Рэспублікі Беларусь».

На сайце дыпмісіі апублікаваны таксама складны ўчастковых выбарчых камісій у Маскве, Санкт-Пецярбургу і Калінінградзе, іх месцазнаходжанне і кантактныя даныя.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЁННІК

Законнасць — у згодзе з Канстытуцыяй

Супрацоўніцтва дэпутатаў з іншымі галінамі ўлады садзейнічае знаходжанню рашэнняў у інтарэсах грамадзян

З такім тэзісам выступіў Леанід ЦУПРЫК, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце падчас круглага стала на тэму «Актуальныя пытанні механізма ўзаемадзеяння дзяржаўных органаў па забеспячэнні канстытуцыйнай законнасці». Сустрэча прымеркавана да святкавання 25-годдзя прыняцця Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і станаўлення інстытута прэзідэнцтва.

Важную ролю ў падтрыманні законнасці ў адпаведнасці з галоўным дакументам краіны адыгрывае Канстытуцыйны суд. Узаемадзеянне парламента з гэтай інстанцыяй павінна развівацца і набываць новыя формы.

«Адбываюцца далейшае ўдасканаленне канстытуцыйнай судавытворчасці і пашырэнне доступу грамадзян да канстытуцыйнага правасуддзя. У вобласці ўмацавання канстытуцыйнай законнасці неабходна адзначыць ролю Нацыянальнага цэнтра заканадаўства і прававых даследаванняў Рэспублікі Беларусь, які забяспечвае падрыхтоўку праектаў заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь і метадычнага кіраўніцтва нарматворчай дзейнасцю; пракуратуры, якая ажыццяўляе нагляд за дакладным і аднолькавым выкананнем нарматыўных актаў на тэрыторыі нашай краіны; Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь, якое ўдзельнічае ў прававым забяспечванні нарматворчай дзейнасці», — паведаміў Леанід Цупрык.

— Умацаванне канстытуцыйнай законнасці заклікана захаваць канстытуцыйную ідэнтычнасць нацыі ва ўмовах глабалізацыі і інтэграцыі, забяспечыць устойлівае дзяржаўнае развіццё і грамадзянскую згоду, — упэўнена **намеснік старшыні Канстытуцыйнага суда Беларусі Наталля КАРПОВІЧ.**

Менавіта гэты орган ажыццяўляе кантроль за канстытуцыйнасцю прынятых у краіне законаў. Дзейнасць па рэалізацыі паўнамоцтваў Канстытуцыйнага суда адлюстроўваецца ў яго штогадовых пасланнях Прэзідэнта і палатам парламента. Акрамя прапановы, яно змяшчае аналіз вывучаных спраў і матэрыялаў. У сакавіку 2020 года адбудзецца юбілейнае, 25-е, прыняцце паслання Канстытуцыйнага суда.

«Я не магу не адзначыць, што некаторыя пасылы, якія патрабуюць далейшай увагі заканадаўца і ўсіх суб'ектаў правапрымянення, змяшчаюцца ў пасланнях Канстытуцыйнага суда. І Канстытуцыйны суд на іх звяртае ўвагу штогод. Гэта ў першую чаргу датычыцца праблем рэалізацыі ўскоснага доступу грамадзян да канстытуцыйнага правасуддзя, — канстатавала намеснік старшыні Канстытуцыйнага суда. — Абарона правоў грамадзян, іх доступ да правасуддзя — гэта найважнейшыя правы прававой дзяржавы і ў тым ліку рэжыму канстытуцыйнай законнасці. І ў гэтым плане мы павінны ўзмацніць сваё ўзаемадзеянне».

Зараз у гэтай сувязі разглядаецца магчымасць прамога звароту грамадзяніна ў Канстытуцыйны суд з прапановай праверкі канкрэтнага акта, які ён ставіць пад сумненне.

Наталля Карповіч адзначыла, што забяспечэнне належнага стану канстытуцыйнай законнасці — гэта найважнейшы вынік дзейнасці ў завершаным годзе ўсіх органаў дзяржавы, яе службовых асоб і іншых суб'ектаў адносінаў.

Марыя ДАДАЛКА.

11

З РОЗНЫХ КРЫНІЦ

Беларусь прыцягне сродкі Сусветнага банка для фінансавання цеплавой мадэрнізацыі жылля. Пра гэта ішла размова на сустрэчы намесніка прэм'ер-міністра Уладзіміра Кухарава з кіраўніком прадстаўніцтва Сусветнага банка ў Беларусі Алексам Крэмерам.

Віце-прэм'ер нагадаў, што не так даўно былі падпісаны Указ № 327 «Аб павышэнні энергаэфектыўнасці шматкватэрных жылых дамоў». Такім чынам, падыходы па павышэнні энергаэфектыўнасці жылля замацаваны ў асобным нарматыўным дакуменце. Зараз рыхтуецца шэраг унутраных дакументаў, якія вызначаць парадак работы ў гэтым кірунку. «Мы далі даручэнне рэгіёнам, каб яны ўжо пачалі гэтую работу з насельніцтвам», — адзначыў Уладзімір Кухараў.

«Урад будзе трымаць на асаблівым кантролі рэалізацыю гэтых мерапрыемстваў, каб мы ў самыя кароткія тэрміны маглі пачаць работу ў гэтым кірунку», — падкрэсліў віце-прэм'ер.

Алекс Крэмер у сваю чаргу прапанаваў разгледзець магчымасць падрыхтоўкі праекта па павышэнні энергаэфектыўнасці грамадскіх будынкаў. «Пакуль што мы не вызначылі суму, якая будзе выдзелена. Мы хацелі б скарыстацца гнуткім падыходам, каб удакладніць памер сродкаў у працэсе падрыхтоўкі праекта ў залежнасці ад выяўленых патрэб», — удакладніў ён.

Па яго словах, неабходна падрыхтаваць праект і ўнесці адпаведную прапанову на разгляд Савета дырэктараў Сусветнага банка ў канцы 2020 года. «Нягледзячы на тое, што дата здаецца аддаленай, каб укласціся ў тэрміны, трэба распачынаць работу як мага хутчэй», — дадаў Алекс Крэмер.

Нагадаем, што Указ № 327 «Аб павышэнні энергаэфектыўнасці шматкватэрных жылых дамоў» вызначае ўмовы і механізмы ўдзелу уласнікаў жылых і нежылых памяшканняў у фінансаванні энергаэфектыўных мерапрыемстваў па зніжэнні спажывання цеплавой энергіі ў шматкватэрных жылых дамах, скарачэнні выдаткаў на ацяпленне і павышэнні спажывецкіх характарыстык такіх дамоў. Згодна з указам рашэнне аб правядзенні названых мерапрыемстваў на добраахвотнай аснове прымае агульны сход удзельнікаў сумеснага домаўладання, калі за яго прагаласавалі ўласнікі, якія маюць больш чым дзве траціны галасоў.

Прадугледжваецца, што ў фінансаванні энергаэфектыўных мерапрыемстваў магчымы долевы ўдзел бюджэту і ўласнікаў, а таксама прыцягненне на гэтыя мэты іншых крыніц, уключаючы пазыковыя сродкі міжнародных крэдытна-фінансавых арганізацый.

Паводле БелТА.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Каб вызначыць стан трубы і вырашыць, ці настаў ужо час мяняць яе, акрамя паказчыкаў сістэмы САДК, арыентуюцца і на тое, ці здараліся на цеплаправодзе прарывы за час эксплуатацыі. Нарэшце, для поўнай карціны можна зрабіць шурфуюку — адкапаць частку цеплатрасы і паглядзець на яе стан.

Труба, якая падчас службы «праштрафілася», ставіцца ў план на замену, або рамантуецца пэўны кавалак яе. Рэдка калі патрабуецца рамонт ізаляцыі, бо на сучасных трубах пашкоджанні вонкавую абалонку амаль немагчыма. А праблема непасрэдна падчас пракладкі цеплатрасы можа быць толькі адна: калі камунальнікі не паспяваюць скончыць работу ў час, сцвярджае прадстаўніца ЖКГ.

Яшчэ здараецца (праўда, крайне рэдка), што цеплатрасу немагчыма правесці пад зямлёй і даводзіцца рабіць паветраную пракладку — уладкоўваць трубы ў ацынкаванай абалонцы звонку, па-над глебай, як пракладваюцца газавыя камунікацыі. Аднак гэта вельмі не вітаецца, бо ў такім выпадку большыя цепластраты. У 2016-м, напрыклад, цеплатрасы краіны агулам страцілі 12 % цеплаэнергіі, а летась — ужо 10,3 %.

— Сеткі перакладваюцца за кошт мясцовых бюджэтаў. Ёсць і людскія рэсурсы, і тэхніка, і праекціроўшчыкі, аднак сродкаў часта не хапае. У прыстальнай вобласці на перакладку цепласетак камунальнікам нават даводзіцца браць крэдыты, — адзначыла Святлана Цімошкіна. — Тым не менш да канца года заданне па замене цеплатрас будзе цалкам выканана.

Індывідуальны разлік таннейшы

Каб плаціць за цяпло менш, беларусы могуць пачаць разлічвацца па паказчыках індывідуальных прыбораў уліку (ІПУ) цеплаэнергіі або па размеркавальніках цяпла на батарэях. Атрымаць дадаткова зніжку ў 5 % могуць жыхары, у чыіх кватэрах па праекце стаялі прыборы ўліку, але яны раней не разлічваліся па іх. Калі ж

Фота БелТА.

дакументацыяй ІПУ ў доме не прадугледжвалася, а людзі самі ўсталявалі іх і плаціць па атрыманых на прыборах лічбах, ім прапануецца 10-працэнтная зніжка. Такія ўмовы даюцца цягам трох гадоў з моманту пачатку разліку па ІПУ.

— Сістэма зніжка пачала працаваць летась, і за гэты час ёй скарысталася каля 3400 чалавек, — заўважыла **Жанна ПАПУЧЭВА, начальнік аддзела ўпраўлення эканомікі ЖКГ**. — Сэканомленыя сумы ад розніваюцца — у сярэднім сем рублёў, аднак ёсць прыклады, калі лічбы даходзяць да 15 рублёў. Прычым гэта датычыцца выпадкаў разліку па субсідзіраваных тарыфах. У кватэрах жа, дзе ніхто не пражывае, да аплаты «камуналкі» прымяняецца эканамічна абгрунтаваны тарыф — з 1 чэрвеня ён складае 88,99 рубля. Для такога жылля, асабліва вялікай плошчы, усталяванне ІПУ для разліку робіцца яшчэ больш выгадным.

Атрымаць пераразлік за папярэднія гады, калі прыборы ў кватэрах існавалі, але жыхары па іх не плацілі, немагчыма, удакладняе Жанна Папучэва:

— Каб пачаць разлічвацца па прыборах, людзям трэба паведаміць пра сваё жаданне эксплуатаваць арганізацыі. Тая правядзе агульны сход, дзе раскажа жыхарам, як праводзіцца разлік. Грамадзяне выберуць разлікова-сэрвісную арганізацыю, якая апламбіруе іх прыборы на батарэях, і вызначаць перыяд для разліку: штомесяц або па

завяршэнні сезона. Пры апошнім варыянце жыхарам падчас ацяплення будзе налічвацца плата па паказчыках групавога прыбора ўліку цяпла і плошчы кватэры. А лічбы з ІПУ здымуць пасля адключэння ацяплення і зробіць пераразлік.

Паколькі плата за ацяпленне ўсё роўна пастаянна ўзрастае за кошт падаражання энерганосьбітаў, разлік па ІПУ будзе зусім не лішні, мяркуюць камунальнікі.

— Калі людзі пачынаюць разлічвацца па паказчыках індывідуальных прыбораў, яны ўжо рэгулююць тэмпературу ў сваіх кватэрах, выбіраючы індывідуальны градус. У выніку гэта прыводзіць да значнага скарачэння цепласпажывання па ўсім доме, — заўважае начальнік аддзела — Адпаведна, траціцца менш паліва на забеспячэнне цяпла, скарачаецца колькасць выкідаў у атмасферу, так што гэта выгадна ўсім і дазваляе сэканоміць за ацяпляльны сезон да 40–50 рублёў.

Без накіпу і з торфам

Сталіца — лідар па даўжыні цепласетак. У Мінску больш за 4000 кіламетраў трубаправодаў, 2600 з якіх знаходзяцца на балансе філіяла Мінэнерга — «Мінскіх цеплавых сетак», а 1400 — пад наглядом прадпрыемства «Мінскамунацеласетка».

Падрыхтоўка да ацяпляльнага сезона пачынаецца не з адключэння гарачай вады ў кватэрах, як можна падумаць, а з распрацоўкі графіка ў студзе-

ні—лютым, калі сезон у разгары. Графік гэты змяшчае ў сабе не толькі сезоннае адключэнне вады, але і рамонт абсталявання цеплакрынці, будынкаў і збудаванняў, а таксама рэканструкцыю (замену старых камунікацый новыхі), паведамліў ў «Мінскіх цеплавых сетках».

Сёлета на апрацоўку і рамонт выводзілася 96 участкаў цепламагістралі. Гэта 6880 дамоў, 463 дашкольныя ўстановы і 293 школы. Адрамантаваны цепласеткі на 87 аб'ектах.

У выніку рамонта заменена 15,197 кіламетра цепласетак (запланавана 20 кіламетраў). За 2019 год ліквідавана 481 пашкоджанне, у тым ліку 147 — на цепламагістралі. Здзейснена 77 бягучых рамонтаў асноўнага абсталявання цеплакрынці са 116 запланаваных, рамантуецца помпавае абсталяванне ЦЭЦ-2 і кацельняў. Падчас рэканструкцыі і капітальнага будаўніцтва перакладзена 26,728 кіламетра цепласетак, з прымяненнем ПІ-труб — 25,770 кіламетра.

Рыхтавацца да сёлетняга ацяпляльнага сезона ў «Мінскамунацеласетцы» таксама пачалі рана, ужо ў красавіку.

— Замынілі 33 з 54 запланаваных кіламетраў цепласетак, правялі гідраўлічныя іспыты трубаправодаў працягласцю 625 кіламетраў, адрамантавалі 39 кацельняў і 160 цэнтральных цеплапунктаў. Ачысцілі паверхню нагрэву, знялі накіп, усё прамылі, — падзяліўся лічбамі **Уладзіслаў ЛЕВІН, галоўны інжынер прадпрыемства «Мінскамунацеласетка»**. — Па выніках дзьянцэўкі лабараторыі зваркі дэфектныя ўчасткі труб замянілі новымі.

Новыя тэхналогіі дазваляюць зніжаць пашкоджальнасць цеплатрас. Сёлета іх стала амаль удвая менш. Пры гэтым трубаправоды рэгулявана аглядаюць, мяняюць лакальна старыя пракладкі, зношаную ізаляцыю.

Кацельні «Мінскамунацеласеткі» працуюць як на газе, так і на мясцовых відах паліва, у асноўным на шчапе, якую і набываюць, і робяць самі. Магчыма, будучы выкарыстоўваць фрээрны торф у выглядзе крошкі, бо, як мяркуюць, праз пэўны час торф будзе каштаваць прыблізна ўдвая танней, чым шчапа.

Ірына СІДАРОК.

УЛАСНАЯ НЕРУХОМАСЦЬ

Рана ці позна кожнаму ўласніку давядзецца сутыкнуцца з сур'ёзным рамонтам свайго шматкватэрнага дома. Што трэба ведаць аб яго правядзенні?

Падставамі для капітальнага рамонтна ў жылым доме з'яўляюцца перспектывыя праграмы (на пяць гадоў) і бягучыя графікі (на адзін год). Іх распрацоўваюць і зацвярджаюць мясцовыя органы ўлады. Калі капітальны рамонт не можа быць зроблены без высялення жыхароў, то на час работ ім даецца жылёе памяшканне манеўранага фонду, паведамляе партал камунальнай адукацыі gkh.by. Калі ўласнік адмаўляецца пакінуць сваё жыллё, яго могуць выселіць праз суд.

Калі мы кажам пра тэхнічны стан дома, то трэба разумець, што ў любога будынка ёсць мінімальны тэрмін эфектыўнай эксплуатацыі. Ён залежыць ад умоў (тэм-

пературы, вільготнасці, якасці тэхнічнага абслугоўвання) і ад матэрыялаў, якія былі выкарыстаныя пры будаўніцтве дома (панэлі, цэгла). У сярэднім тэрмін складае ад 15 да 25 гадоў. Аднак трэба разумець, што гэта тэрмін мінімальны, і калі па яго заканчэнні дом знаходзіцца ў добрым стане, то гэта зусім не гарантуе вам правядзенне капітальнага рамонтна.

Хто плаціць і за што?

Капітальны рамонт выконваецца за кошт сродкаў мясцовых бюджэтаў і адлічэнняў грамадзян. Штомесячная аплата капітальнага рамонтна пералічваецца на спецыяльную рахункі, якія адкрыты

ў мясцовых органах улады або таварыствах уласнікаў. Калі грошы пералічвалі на рахункі мясцовых органаў улады, то работы будучы выконвацца за кошт сабраных сродкаў і мясцовых бюджэтаў. Калі ж грошы трапілі на рахункі таварыстваў, то рамонт у такіх дамах будучы выключна за кошт дадзеных сродкаў. Але пры гэтым ва ўласнікаў жылля будзе магчыма пералічыць сабраную суму мясцовым органам улады і атрымаць падтрымку ад дзяржавы.

Што будзе зроблена?

Галоўная мэта капітальнага рамонтна жылых будынкаў — аднавіць асноўныя якасці па-

будовы, страчаныя падчас эксплуатацыі: фізічныя, тэхнічныя, спажывецкія, эстэтычныя.

Абавязковыя віды работ пры капітальным рамонтна: рамонт даху і фасадаў будынка (стыкі, швы, балконы, лоджыі, прыступкі, брылі), а пры прамярзанні — уцяпленне асобнымі фрагментамі тарцоў. Акрамя таго, прадугледжана замена запланаваных аконных праёмаў і ўваходных дзвярных праёмаў у месцах агульнага карыстання, а таксама сістэм халоднага (гарачага) водазабеспячэння, каналізацыі і водаадвядзення (у падвалах і па стаяках кватэр). Сюды ж уваходзіць замена электрашчытавой, электраправодкі і электрашчыткаў у месцах агульнага карыстання.

Тэлесеткі

ЧАС ГЛЯДЗЕЦЬ, ЧАС РАЗВАЖАЦЬ

У наступных выпусках — 11 і 18 кастрычніка — глядачы сустрэнуцца з Вольгай Дашук і яе фільмам «Полацкі вальс» (2018), а таксама з аўтарам дакументальнай стужкі «Вялікае падарожжа князя Мікалая Хрыстафора Радзівіла Сіроткі» (2017) Юрыем Цімафеевым.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

Сацыякультурны канал «Беларусь 3» падрыхтаваў новыя серыі праекта «Час кіно», прымеркаваныя да 95-годдзя айчыннага кінематографа. У цэнтры ўвагі тэлевізійнікаў — як навінкі, так і найлепшыя ўзоры «старога» беларускага дакументальнага кіно, а таксама яго аўтары.

Ужо сёння пачне гаворку пра нацыянальную школу дакументалістыкі вядомы рэжысёр і аператар Анатоль Алай. Яго новая работа «Доктар Шуба» (2019) апавядае пра лёс выдатнага беларускага хірурга, былога галоўрача 1-й клінічнай бальніцы Мінска Аляксея Шубы: ад таго часу, як малады ўрач у пачатку вайны вымушаны быў узначаліць санітарны цягнік, маючы ў памочніках толькі маладых медсясцёр і санітарак, да выклікаў сучаснасці, з якімі заслужанаму ўрачу БССР давалося мець справу.

ШАХМАТНЫ КЛУБ

Выпуск № 78

З нашай газетай звязана цікавая падзея з гісторыі шахматнай кампазіцыі — міжнародны конкурс складання задач-трохходавак, зладжаны «Звяздой» у 1928 годзе, першае спаборніцтва такога кшталту ў Беларусі. Даследчык гісторыі беларускіх шахмат В. Рубінчык піша: «Пачаўся конкурс са сціплай аб'яўкі ў «Звяздзе» ад 8 красавіка 1928 года: «...Задачы прысылаюцца на дыяграмах у любой колькасці... Тэрмін конкурсу — з I—V да I—IX 1928 года. Прызы: 50 р., 40 р., 30 р., 20 р., 10 р. Суддзі: М. Нэйман (з Бабруйска, працуе зараз у Ленінградзе), В. Кобец, Р. Шукевіч-Трацяцкаў». У чэрвені 1928 года «Звязда» сумясціла конкурс складання з «конкурсам развязвання» — найлепшым рашальнікам прапаноўваліся прызы «шахматнымі кнігамі па выбары пераможцы»... Так ці інакш, арганізатары здолелі прыцягнуць да спаборніцтва і пачаткоўцаў, і мэтраў; і жыхароў беларускай правінцыі (Капыль, Дуброўна), і складальнікаў з Расіі, Украіны, «капіталістычнага свету». На старонках га-

зеты сустрэліся чэшская школа (Эміль Палькоска) і стратэгічная (Леанід Кубель, Яўген Умноў), а таксама адвечны «папулярны жанр».

Адзначым, што па шэрагу прычын вынікі конкурсу былі абвешчаны толькі ў 1932 годзе — на старонках часопіса «Шахматы в СССР». Першы прыз атрымала задача сусветна вядомага складальніка Леаніда Кубеля (Ленінград). Другі прыз заваяваў Я. Умноў, трэці — Ф. Сімховіч, чацвёрты — П. Неўнывака, пяты — Л. Кубель. Ганаровыя водгукі размеркаваліся наступным чынам: першы — Э. Палькоска, другі — А. Гуляеў, трэці — Н. Пятровіч, чацвёрты — Н. Малахаў, пяты — О. Нема і М. Фейгль.

Як слушна адзначае В. Рубінчык: «Да вынікаў конкурсу трэба ставіцца крытычна... Нават некаторыя прэміяваныя творы не былі пазбаўлены недахопаў — напрыклад, задача Ненада Пятровіча, што атрымала III ганаровы водгук, мела пачатковае рашэнне... З 43 задач не былі дапушчаны да прысуджэння «задача асуджанага здрадніка-меншавіка Л. Б. Залкінда, а таксама задача С. С. Леўмана,

выключанага з шэрагу савецкай шахарганізацыі». Хоць усё тое не адмяняе заслуг кампазітараў, абвешчаных лаўрэатамі. У часопісе быў пададзены спіс краін, з якіх паходзілі ўдзельнікі: СССР, Чэхаславакія, Аўстрыя, Венгрыя і Югаславія. Забытымі чамусьці аказаліся Германія і Палесціна».

Наступную конкурсную задачу склаў М. Штэйн (Мінск). Каматарый «Звязды» да яе быў такі: «Невялікая, мастацкі складзеная задача. Варыянты на дзівя прыгожыя» (гл. дыяграму).

Белыя: Кре8, Се5, Кd4, Ке7, пп. е4, g2, h5 (7).

Чорныя: Крh4, пп. h6, h7 (3).

Мат за 3 ходы.

ПАМЯЦЬ ЖЫВАЯ

Гэта сцвярджае цыкл дакументальных фільмаў «Фарбы памяці», героі якога — дзесяць беларускіх мастакоў, чые творы сталі горкім і праўдзівым адлюстраваннем Вялікай Айчыннай вайны.

Прэм'ерны выпуск, які выйдзе на «Беларусь 3» ўжо 6 кастрычніка, прысвечаны народнаму мастаку Беларусі Леаніду Шчамялёву — стваральніку праграмы не толькі падрабязна вывучылі карціны, якія адлюстроўваюць розныя перыяды ў няпростым лёсе мастака, але таксама пабывалі ў яго творчай майстэрні, пазнаёміліся з дочкамі Маргарытай і Людмілай, таксама мастачкамі, паслухалі развагі сяброў і калега.

Наступны фільм 13 кастрычніка раскажа пра народнага мастака Беларусі Віктара Грамыку — удзельніка Вялікай Айчыннай, франтавіка, які паказаў «сваю» — і агульную — вайну ў вядомых карцінах «Салдаты», «1941 год. Над Прыпяццю», «Жанчынам Вялікай Айчыннай прысвячаецца», «Песня аб маім атрадзе» і іншых. Сярод наступных герояў праекта — Міхаіл Савіцік, Май Данцыг, Яўген Зайцаў, Пётр Дурчын, Мікалай Залозны, Лазар Ран, Пётр Данелія і Эдуард Куфко.

Вікторыя ЗАХАРАВА.

Дасылайце рашэнні на адрас рэдакцыі («Звязда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10а, 220013, г. Мінск) або на электронны адрас вядучага аддзела: vadim_pe67@mail.ru.

***

На Кубку свету ў Ханты-Мансійску (128 удзельнікаў) адзіны прадстаўнік Беларусі Аляксей Аляксандраў выбыў ужо ў першым крузе, прайграўшы матч в'етнамскаму гросмайстру Ле Куанг Ліему. Мікіта Маёбраў заняў другое месца ў італьянскім Курра (24 удзельнікі), а Уладзіслаў Кавалёў — дзясятае ва ўкраінскіх Чарнаўцах (81 гулец). На мэрарыяле Панчанкі ў Чалябінску (105 удзельнікаў) Андрэй Жыгалка — трэці, Кірыл Ступак — пяты, Вольга Бадэлька была найлепшай сярод жанчын. У Салігорску ў час шахматнага свята адбыўся сеанс адначасовай гульні слаўтага Анатоля Карпава: у 14 партыях экс-чэмпіён свету перамог, а тры завяршыліся ўнічыю.

***

Рашэнне задачы з мінулага выпуску: 1. Фg6! Не вядзе да мэты 1.Фс5? Кс4! Першымі правільна адказалі Уладзімір Ізотаў, Віктар Жук, Сяргей Цяльпук, Васіль Жуковіч, Ігар Ананіч.

Вадзім ЖЫЛКО.

Сядзі і глядзі

Тры нагоды ўключыць тэлевізар

Песню... запявай!

Кашмар суседзям і жахлівы сон прыхільнікаў караоке, гаспадары вушэй, па якіх як след патаптаўся мядзведзь, і ўладальнікі прэміі глядацкіх антыпатый «Маўчанне — золата». Менавіта яны — выканаўцы без слыху і голасу, аднак з непераложным жаданнем спяваць на публіцы — сталі ўдзельнікамі новага музычнага шоу «Шчас спяю!», якое стартуе 6 кастрычніка на расійскім Першым канале, а ў Беларусі будзе транслявацца на АНТ.

З больш чым 1200 заявак былі адабраныя 30 удзельнікаў — «найгоршых вакалістаў краіны», якія тым не менш мараць скачыць вышэй галавы і праспяваць насамрэч добра. У кожным выпуску музычныя прэтэнзіі пяці кандыдатаў будуча ацэньваць вядучы Гарык Марцірасян і публіка ў зале. У кожнага «вакаліста» будзе дзве спробы, каб пакінуць добрае ўражанне: спевы пад пяніна

і праз 30 секундаў прэзентацыя гатовай сцэнічнай пастаноўкі. Пры гэтым за кадрам застанеца месяц рэпетыцый з прафесіяналамі — педагогамі па вакале, харэографамі, стылістамі, рэжысёрам... Такім чынам, глядачы ўбачаць толькі «чароўнае пераўтварэнне» і прагаласуюць за тых вакалістаў, чые спевы нанеслі ім найменшую маральную шкоду. Пераможца кожнага выпуску атрымае спецыяльны прыз за волю да перамогі. Убачыць і пачуць, хто ж у «Шчас спяю!» здолее трапіць у ноты, можна будзе штонядзелю ў вячэрнім эфіры АНТ.

Спорт

Новым тэматычным відэачасопісам «Азбука спорту», што раскажа пра развіццё і папулярнасць дзіцячага спорту ў нашай краіне, парадаваў сваіх глядачоў тэлеканал «Беларусь 5». Адметнасць праекта ў тым, што яго вядучыя — тыя самыя прадстаўнікі малодшага пакалення, якія разам з прафесіяналамі гатуюць простыя і карысныя стравы, вучацца

правільна размяркоўваць фізічныя нагрукі і асвойваюць азы тых ці іншых відаў спорту. Зрэшты, аўтары праекта мяркуюць, што «Азбука спорту», якая выходзіць у эфір з суботы да аўторка, будзе карысная і для бацькоў, якія вагаюцца, у якую секцыю варта аддаць дзіця, каб вырастаць калі не чэмпіёна, дык актыўнага і загартаванага чалавека.

Яшчэ адна навінка сезона на «Беларусь 5» — праграма «Вось гэта спорт». Вядучы Генадзь Вайтовіч раскажа ў ёй малавядомыя, неалімпійскія, але па-свойму цікавыя віды спорту: дрон-рэйсінг, петанк, чырлідынг, дог-фрысбі, парашутны, пажарна-выратавальны спорт, корфбол. Пра ўсё гэта можна даведацца больш падрабязна, пачынаючы ад 4 кастрычніка.

Музыка навокал

Калі вы не прыхільнік забаўляльных «фрык-шоу» і аддаеце перавагу разумнаму, добраму, вечнаму, не абмініце ўвагай новы сезон праекта «Квартэт 4x4», што ўжо стартуе на канале «Культура». У 2018-м прэм'ера арыгінальнага музычнага тэлепраекта мела велізарны поспех, які, вельмі імаверна, паўторыцца і сёлета.

Паводле задумы, у праекце ўсіх па чатыры: чатыры выканаўцы ў кожным калектыве, чатыры квартэты ў кожнай групе канкурсантаў, чатыры сеты ў кожным туры спаборніцтва і чатыры аўтарытэтных члены журы (сёлета гэта акардэаніст Пётр Дранга, кампазітар Лора Квінт, мультыінструменталіст, этнограф, спявак і прадзюсар Сяргей Старасцін і рок-музыкант, лідар гурта «Ва-Банк» Аляксандр Ф. Складар). І толькі вядучы нязменна адзін: акцёр тэатра і кіно, адзін з заснавальнікаў камічнага тэатра «Квартэт І» Каміль Ларын.

У другім сезоне свае творчыя знаходкі і імпрывізацыі прадставяць 16 квартэтаў з Расіі і блізкага замежжа, як заўжды, зусім розныя па стылях і кірунках, абраных інструментах, арыгінальнасці музыкантаў. Словам, калі вы з племені меламаў, «Квартэт 4x4» — гэта проста нейкае суботняе свята для вушэй і для душы.

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
 7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
 7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона Х» (16+).
 8.50 Слова мітрапаліта Тадэуша Кандрусевіча на свята Найсвяцейшай Дзевы Марыі Разарыя.
 9.10 Галоўны эфір.
 10.20 Навіны надвор'я.
 10.40, 12.10, 18.35, 19.20 **Серыял «Сонечны лістапад»**. 1-я серыя (16+).
 13.05, 15.25 Меладрама «Дзе жыве Надзея?» 1—4-я серыі (12+).
 15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
 17.05 Беларускае часінка.
 21.00 Панарама.
 21.50 Пакаленне.by.
 22.10 **Серыял «След»** (16+).
 23.45 Арэна.
 0.30 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
 9.00, 18.40 Тэлебарометр.
 9.05, 20.05 **Серыял «Зразумець. Дараваць»** (16+).
 10.15 Капейка ў капейку (12+).
 10.50 Камень, нажніцы, папера (16+).
 11.30 «Селапалаяцела» (16+).
 12.05 «Да пабачэння» (16+).
 12.55 **Камедыя «Тэлеведучы: легенда аб Роне Бургундзі»** (12+).
 14.40 М/с «Чарапашкі-ніндзя» (12+)
 15.00 Анімацыйны фільм «Захавальнікі сноў» (0+).
 16.40 **Фантастыка «Дывергент-2: інсургент»** (12+).
 19.15 Суперлато.
 21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
 21.15 «Тата папаў» (16+).
 23.25 Ідзі сюды і танцуй.
 23.30 «Арол і рэшка. Перазагрузка» (16+).
 0.30 **Серыял «Жаночы доктар-3»** (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
 7.35 «Беларуская кухня». Зразы бульбяныя.
 8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
 8.25, 12.20, 20.35 «Гэты дзень».
 8.30 «Нацыянальны хіт-парад».
 9.20, 18.25 «Спяшайся будаваць дом». Маст. фільм (12+).

5 Беларусь 5

7.00 Хакей. КХЛ. «Дынама-Мінск» — «Ак Барс» (Казань).
 8.50 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. Агляд тура.
 9.35 Вынікі тыдня.
 10.15 Лёгкае атлетыка. Чэмпіянат свету.
 12.35 Вялікі спорт.
 13.20 Гандбол. СЕНА-Газпрам ліга. «Веспрэм» (Венгрыя) — БГК імя Мяшкова (Беларусь).
 14.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Манчэстэр Сіці» — «Вулверхэмптан».
 16.50 Хакей. КХЛ. «Салават Юлаеў» (Уфа) — «Металург» (Магнітагорск). (У перапынках — Азбука спорту. Спорт-цэнтр.)
 19.20 Хакей. КХЛ. СКА (Санкт-Пецярбург) — «Спартак» (Масква). (У перапынках — Азбука спорту. Спорт-цэнтр.)
 21.50 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
 22.50 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. Агляд тура.

АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
 7.00 (з субцітрамі), 8.00 (з субцітрамі), 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 23.30 «Арол і рэшка. Перазагрузка» (16+).
 9.10 «Контур».
 10.00 «Жыць здорава!» (16+)
 11.10 **Серыял «Кат»** (16+).
 12.05 «Модны прыгавор» (6+).
 13.10 **Серыял «Практыка»** (16+).
 15.00 «Давай пажэнімся!» (16+)
 16.20, 0.10 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
 17.20, 18.20, 23.05 «На самай справе» (16+).
 18.50 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
 18.55 «Няхай гавораць» (16+).
 20.00 «Час».
 21.10 **Серыял «Адчайныя»** (16+).

СТБ

5.30 «Вялікі горад».
 6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
 6.10, 20.15 «Міншчына».
 6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
 9.05 «Вадзіць па-руску».
 9.25 «Тыдзень».
 10.40 «**Джокер. Аперацыя «Капан»**». **Серыял (16+)**.
 12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
 12.35, 21.15, 23.50 «Самыя шакаруючыя гіпотэзы» (16+).
 13.45, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
 14.35 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
 15.25, 16.50 «**Фронт**». **Серыял (16+)**.
 20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
 20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
 22.00 «Глядзец усім!» (16+)
 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
 0.35 «Мінтранс» (16+).
 1.15 «Самая карысная праграма» (16+).

МІР

6.50 Маст. фільм «**Ці не паслаць нам... ганца?**» (12+)
 8.50, 10.10 **Серыял «Адзел С. С. С. Р.»** (16+)
 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны.
 13.15, 2.40 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
 14.10, 1.10 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
 15.05, 1.55 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
 16.15, 19.20 **Серыял «Вяртанне Мухтара-2»** (16+).
 19.55 «Гульня ў кіно» (12+).
 20.40 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
 21.20, 0.00, 5.45 **Серыял «Даішнікі»** (16+).
 0.45 «Такому мама не навучыць» (12+).
 3.25 «Кульц/Турызм» (16+).
 3.55 Маст. фільм «**Белы Клык»** (0+).
 5.15 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).

8 канал

7.00, 15.55, 18.05, 21.05, 0.25 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05, 16.05 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
 7.30, 16.00 «Гумарынка».
 7.35 **Камедыя «Пра што гавораць мужчыны»** (16+).
 9.15, 18.10 **Серыял «Лягавы»** (16+).
 10.45 Дак. фільм «Мільён пытанняў аб прыродзе».
 11.00 «Нябачаныя вёскі».
 11.05 **Трагікамедыя «Пра беднага гусара закіньце слова»**.
 13.45, 20.00 **Серыял «Акадэмія Амбрэла»** (16+).
 14.45 **Серыял «Нябесны замак»** (12+).
 16.30 **Драма «Служылі два таварышы»**.
 20.50 «Вечарніца» (0+).
 21.10 **Фантастыка «Дзень незалежнасці»** (12+).
 23.40 **Серыял «Прыліў»** (18+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
 10.00 «У людзях».
 10.45 «Плюс мінус». Надвор'е на тыдзень.
 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.25 «Пра самае галоўнае». Токшоу (12+).

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
 6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
 6.10 Нашы (6+).
 6.25 Беларусы (6+).
 7.10 «Доктар святло» (16+).
 8.05 **Серыял «Мухтар. Новы след»** (16+).
 8.50, 10.20 **Серыял «Адвакат»** (16+).
 9.45 За гранню (16+).
 10.20 «Чакай мяне» (12+).
 11.15 **Серыял «Ляснік»** (16+).
 13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
 14.05 **Дэтэктыў «3 жыцця начальніка крываўнага вышук»** (12+).
 16.30, 19.40 Сёння. Галоўнае.
 16.40 **Серыял «Павуцінне»** (16+).
 17.45 «ДНК» (16+).
 19.55 **Серыял «Куба. Асабістая справа»** (16+).
 21.45, 23.10 **Серыял «Шэф. Новае жыццё»** (16+).
 22.45 «НЗ.by».
 0.05 **Серыял «Сведкі»** (16+).

мой

7.00, 15.55, 18.05, 21.05, 0.25 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05, 16.05 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
 7.30, 16.00 «Гумарынка».
 7.35 **Камедыя «Пра што гавораць мужчыны»** (16+).
 9.15, 18.10 **Серыял «Лягавы»** (16+).
 10.45 Дак. фільм «Мільён пытанняў аб прыродзе».
 11.00 «Нябачаныя вёскі».
 11.05 **Трагікамедыя «Пра беднага гусара закіньце слова»**.
 13.45, 20.00 **Серыял «Акадэмія Амбрэла»** (16+).
 14.45 **Серыял «Нябесны замак»** (12+).
 16.30 **Драма «Служылі два таварышы»**.
 20.50 «Вечарніца» (0+).
 21.10 **Фантастыка «Дзень незалежнасці»** (12+).
 23.40 **Серыял «Прыліў»** (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Лаві момант» (16+).
 7.20 «Дурні і дарогі» (16+).
 8.20 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
 9.20 М/ф «Джынглікі» (0+).
 9.50 М/ф «Тры каты» (0+).
 10.10 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
 10.45 «Дзіцячы КВЗ» (6+).
 11.50 «Галерэя прыгажосці» (16+).
 12.20 **Серыял «Шчаслівыя разам»** (16+).
 14.45 «Шоу выхаднога дня» (16+).
 15.50 Фэнтэзі «Джуманджы: кліч джунгляў» (12+).
 18.15 Анімацыйны фільм «Вэліант: птушыны спецназ» (6+)
 19.45, 21.20 «Уральскія пельмені» (16+).
 22.55 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
 23.45 «Наш ремонт» (16+).
 0.00 **Серыял «Лонданград»** (16+).
 1.50 «Проста кухня» (16+).
 2.20 «Рогаў. Студыя 24» (16+).
 3.10 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
 4.25 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30 «Люстэрка». «У порце». «Катарок». М/ф.
 7.15 «Візіт дамы». Маст. фільм [СЦ].
 9.30 «Мы — грамацеі!»
 10.10 «Вялікае абрабаванне цягніка». Маст. фільм.
 12.00 «Пісьмы з правінцыі». Вілюйск (Рэспубліка Саха) [СЦ].
 12.25, 1.30 Дыялогі пра жывёл. Лора Парк. Тэнэрыфэ [СЦ].
 13.10 «Іншыя Раманы». «Выкрасліц і забыцця» [СЦ].
 13.35 «Несталічныя тэатры». Новасібірскі тэатр оперы і балета.
 14.15 «Золата Неапалія». Маст. фільм.
 16.30 «Карціна свету».
 17.10 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
 17.25 «Блізкае кола Аляксандра Міты».
 18.25 «Рамантыка рамманса». Юрый Энцін.
 19.30 Навіны культуры.
 20.10 «Мой ласкавы і пяшчотны звер». Маст. фільм.
 21.55 «Белая студыя».
 22.40 «Шэдэўры сусветнага музычнага тэатра». Ганна Нятрэбка, Кацярына Семянчук, Дзмітрый Беласельскі ў оперы Дж. Вердзі «Аіда». Зальцбургскі фестываль, 2017 год.
 2.10 «Шукальнікі». «Апошняя апала Сувогава».

NOVA ALBIA Настальгія

6.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1960-ы. 4-я частка. 2009 год (12+).
 6.55, 8.05, 9.45, 11.00, 21.45, 23.35, 0.40, 2.15, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
 7.00 Тэлеспектакль «Залатая рыбка». 1985 год (12+).
 8.25 Фільм-канцэрт «Мініацюр». 1975 год (12+).
 9.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
 10.00 «Колба часу» (16+).
 12.00 Маст. фільм «Варатар» (12+).
 13.15 «Аншлаг». Фільм-канцэрт. 1983 год (12+).
 14.00 Фільм-канцэрт «Адліга». Юрый Шаўчук і гурт «ДДТ». 1988 год (16+).
 15.00 «Быў час». 2008 год (16+).
 16.00 Тэлеспектакль «Ноч памылак». 1984 год (16+).
 18.00 «Кінапанарама» з Э. Разанавым: «Майстры савецкага кіно». 1982 год (12+).
 19.55 «Музычныя Алімпіі». 1988 год (16+).
 22.00 «Вакол смеху». Тэма: «Наш дом». 1981 год (12+).
 0.00 «Яловая субмарына». 2005 год (16+).
 1.00 Маст. фільм «Белы шаман». 3-я серыя (16+).

ЕВРОСПОРТ 1 EuroSport 1

1.00, 17.45, 20.00, 21.50 Супербайк. Этап чэмпіянату свету.
 1.30, 6.00, 9.30, 13.00 Тэніс. WTA.
 4.00, 8.00, 21.05 Веласпорт. «Тур Ламбарды».
 10.50 Конны спорт. «Мастэрс».
 14.55 Тэніс. WTA. Фінал.
 17.00 Watts.
 17.15 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».
 23.05 Веласпорт. «Тур Парыжа».

TV 1000 ТБ1000

6.10 Брудныя танцы-2: Гаванскія ночы (16+).
 7.50 Ідэнтыфікацыя Борна (12+).
 10.05 Турба (6+).
 11.50 Сомерсбі (16+).
 14.10 Мой хлопчык (12+).
 16.05 Твары ў натоўпе (16+).
 17.55 Каханне і іншыя лекі (16+).
 20.10 Давайце патанцуем (12+).
 22.10 Перавага Борна (12+).
 0.15 Берлінскі сіндром (18+).
 2.30 Спадарыня Бавары (16+).
 4.25 Людзі ў чорным-3 (12+).

ТВ 3 ТБ3

6.00 М/ф (6+).
 8.20 Калекцыя Беларусь-фільма. «Інсайт». Маст. фільм (12+).
 10.00 «Заўтра сёння» (12+).
 10.30 «Выратуйце, я не ўмею гатаваць!» (12+)
 11.20, 1.40 «Громавы. Дом надзеі». **Серыял (16+)**.

Discovery Discovery

8.00, 16.40 Як гэта ўстроена? (12+)
 9.20, 17.35 Як гэта зроблена? (12+)
 10.15 Залатая ліхаманка (12+).
 11.10 Джэрэмі Уэйд: цёмныя воды (12+).
 12.05 Дзікія эксперыменты (12+).
 13.00 Мільярдэр пад прыкрыццём (12+).
 13.55, 6.50 Голыя і напалоханыя (16+).
 14.50, 6.00 Багажныя войны (12+).
 15.45 Ратавальнікі маёмасці (12+).
 18.30, 20.45 Вулчыная вука (16+).
 21.15 Дзікія эксперыменты (12+).
 22.10 Мільярдэр пад прыкрыццём (12+).
 23.05 Кантакт (12+).
 0.00 Паліцэйская камера (16+).
 0.55 Хуткія і гучныя (12+).
 1.50, 4.50 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
 5.14 Вельмі каштоўныя аўто (12+).
 7.35 Зроблена з другаснай сыравіны (12+).

National Geographic

6.00 Самыя дзіўныя фатаграфіі National Geographic (16+).

У праграме магчымы змяненні. Перадрукоўка праграмы забаронена. [СЦ] – фільм трансляецца са скрытымі субцітрамі.

1 Беларусь 1

6.45 Меладрама «Марныя надзеі». 3-я і 4-я серыі (16+).
8.15 Клуб рэдактараў (16+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал» (12+).
9.45 Гісторыі выратавання (12+).
10.25 «Усе за стол!» (12+)
11.15 Вакол планеты.
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 Маршрут пабудаваны (12+).
13.15 Меладрама «Пераварні старонку» (16+).
15.15 Твой горад.
15.30 Пакаленне.by.
15.50 Меладрама «Дзяўчынкі мае». 1—4-я серыі (12+).
19.45 «На вылет!» (12+)
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 Галоўны эфір.
22.10 Меладрама «Колькі каштуе шчасце» (16+).

2 Беларусь 2

7.00 М/с «Чарапашкі-ніндзя» (12+)
7.50 Серыял «Улюбёнцы» (16+).
8.55, 21.15 Тэлебарометр.
9.00 «Покліч крыві» (16+).
10.10 «Селапаляцела» (16+).
10.45 «Да пабачэння» (16+).
11.35 «Багіня шопінгу. Бліскучае вяртанне» (16+).
12.35 Трылер «На кручку» (16+).
14.35 «Тата папаў» (16+).
16.50 Хакей. КХЛ. «Віцязь» (Маскоўская вобл.) — «Дынама-Мінск».
19.15 «Бітва экстрасэнсаў» (16+).
21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.50 «Арол і рэшка. Перазагрузка» (16+).
22.50 Драма «У дзікіх умовах» (16+).

3 Беларусь 3

7.35 «Казка аб папе і аб работніку яго Балдзе». М/ф (0+).
7.50, 20.15 Навіны культуры.
8.10 «Гэты дзень».
8.15 «Жыве такі хлопец». Маст. фільм (12+).
10.00 «Наперад у мінулае».
10.25 «Беларуская кухня». Пірог слоены блінны з птушкай і грыбамі.
10.50 «Сваімі словамі». Тэлевіктарына.

11.30 «Нацыянальны хіт-парад».
12.20 «Вайна пад стрэхамі». Драма (12+) [СЦ].
13.55 «Сыны ідуць у бой». Драма (12+) [СЦ].
15.35 «Майстры і куміры». Заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Вера Кавалерава.
16.25 «Розныя лёсы». Маст. фільм (12+).
18.10 «3 жыцця начальніка крымінальнага вышуку». Дэтэктыў (12+).
19.35 «Фарбы памяці. Віктар Грамыка».
20.00 «На вышыні». Музыкант Мікалай Мішчанка.
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 XIV Міжнародны фестываль Юрыя Башмета. «Легенды фартэпіяна». Заслужаны артыст Расіі Барыс Беразоўскі.
22.35 «Залатыя рыбкі музыкі Станіслава Манюшкі». Дак. фільм.
23.15 «Арт-гісторыі». «3 калекцыі Лідзіі Русланавай».

5 Беларусь 5

6.35 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. «Дынама» (Маладзечна) — ХК «Гомель».
8.30 Тэніс. WTA. Цяньцзінь. Фінал.
10.35 Міні-футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Асноўны раўнд. «Сталіца» (Беларусь) — «Лібурн» (Косава).
12.15 Піт-стоп.
12.50 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. ЦСКА (Масква) — «Цмокі-Мінск».
14.40 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Матор» (Украіна).
16.15 Гульні «навыраст».
16.50 Гандбол. Кубак ЕГФ. Другі раўнд. Матч у адказ. СКА-Мінск (Беларусь) — «Рыбніца» (Славенія). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
18.35 Вось гэта спорт!
18.45 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Беларусь — Нідэрланды. (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
20.50 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Дзённік гульнявога дня.
21.35 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Уэльс — Харватыя. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
23.35 Вынікі тыдня.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
7.10 «Здароўе» (16+).

8.05 «Жыццё іншых» (12+).
9.10 «Нядзельная пропаведзь» (з субцітрамі).
9.25 «Метэагід».
9.45 Маст. фільм «Заезджы маладзец» (16+).
11.35 «Бачылі відэа?» (6+)
14.25 Камедыя «Джэнтльмены ўдачы» (6+).
16.20 «Ралан Быкаў. «Я вас, дурняў, не кіну...» (12+)
17.15 «Шчас спяю!» (12+)
18.25 Святочны канцэрт (12+).
20.00 «Контур».
21.20 «Вялікая гульня» (16+).
23.15 «Спартклуб» (16+).
23.35 Камедыя «Мы з джаза» (12+).

СТБ

6.00 «Дзіўная справа» (16+).
7.35, 20.35 Дакументальны спецпраект (16+).
9.15 «Мінтранс» (16+).
10.00 «Скардзіцца дазваляецца».
10.30 «Вялікі горад».
11.05 «Вадзіць па-руску» (16+).
11.30, 13.40, 16.40 «Фронт». Серыял (16+).
13.30, 16.30 Навіны «24 гадзіны».
19.30 «Тыдзень».
22.30 «Тыдзень спорту».
23.00 «Засакрэчаныя спісы» (16+).
0.20 Канцэрт «НАШЫ ў горадзе!» (16+)

МІР

6.00 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
6.10 «Беларусь сёння» (12+).
6.40 М/ф (6+).
6.55 «Ведаем рускую» (6+).
7.50 «Культ/Турызм» (16+).
8.20 «Яшчэ танней» (12+).
8.55 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
9.25 «ФазэндаЛайф» (6+).
10.00, 16.00 Навіны.
10.15 «Нітка да ніткі» (12+).
10.50, 16.15, 19.30 Серыял «Паляванне на гаўляітара» (12+).
18.30, 0.00 «Разам».
23.05, 1.00 Серыял «Зоя» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 Серыял «Трымайся за аб'ект» (12+).
11.00 Весткі.
11.20 «Сто да аднаго» (12+).
12.15 «Ранішняя пошта» (16+).
13.00 «Калі ўсе дома» (12+).

14.00 «Смехапанорама» Яўгена Петрасяна» (16+).
14.30 «Смяяцца дазваляецца» (16+).
16.15 Маст. фільм «Добры дзень і бывай» (12+).
18.05, 21.45 Маст. фільм «Халоднае сэрца» (12+).
20.00 Весткі тыдня.
21.15 «У людзях».
23.00 Масква. Крэмль. Пуцін.
23.40 «Вечар у нядзелю».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).
6.30, 22.35 «Зразумець і абясшодзіць» (12+).
7.05 Дэтэктыў «Наглядчык маяка» (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 Спецыяльны рэпартаж (12+).
8.40 Іх норавы (0+).
9.15 «Хто ў доме гаспадар?» (16+)
10.25 «Першая перадача» (16+).
11.00 «Цуд тэхнікі» (12+).
11.55 «Дачны адказ» (0+).
13.05 «НашСпажыўНагляд» (16+).
14.05 «Сакрэт на мільён». Сяргей Лазараў. Частка 2-я (16+).
16.20 «Следства вялі...» (16+)
18.00 «Новыя рускія сенсацыі» (16+).
19.00 «Вынікі тыдня».
20.05 «Зоркі сышліся» (16+).
21.30 Ты не паверыш! (16+)
23.10 Драма «Злодзей» (16+).

8 канал

7.00, 14.25, 18.35, 21.05, 0.10 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05 М/ф «Балта».
8.20 Камедыя «Гісторыя дзвюх кошчак».
9.55 «Утрамдзія».
10.00 «Гатуі як шэф».
10.30 «Законы прывабнасці».
11.30 «Вячэрні квартал — 95» (18+).
12.50 Камедыя «Ты, ён, яна» (12+).
14.20 «Глядзім усёй сям'ёй». Фантастыка «Макс Стыл» (16+).
15.55 «Нябачаныя вёскі».
16.00 Меладрама «Маленькая міс Шчасце» (12+).
17.45 Серыял «Касл».
18.40 «Па матывах рэальных падзей». Драма «Ледакол» (12+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Драма «Вялікі Гетсбі» (16+).
23.25 Серыял «Прыліў» (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.15 М/ф «Тры каты» (0+).
7.35 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
8.10 «Лаві момант» (16+).
9.05 «Ералаш» (6+).
9.45, 19.40 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
10.50, 23.55 «Уральскія пельмені» (16+).
12.45, 0.55 Серыял «Аднойчы ў міліцыі» (16+).
14.50 Серыял «90-я. Весе́ла і гучна» (16+).
16.55 Серыял «Шчаслівы разам» (16+).
18.00 «Форт Баярд» (16+).
20.00 Серыял «#Сеня-Федзя» (16+).
21.00 Серыял «Дылды» (16+).
22.00 Камедыя «Бармен» (16+).
1.00 «Супермамачка» (16+).
2.40 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
4.00 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
4.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Бароўскі стараверскі.
7.05 «Маленькія сакрэты вялікіх карцін». Дак. серыял [СЦ].
7.35 «Легенды сусветнага кіно». Іван Пыр'еў.
8.00 «Багатая нявеста». Маст. фільм.
9.30 «Іншыя Раманавы». «Шлях на Галгофу» [СЦ].
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.10 XX стагоддзе. «Праграма да Дня радзё і прычына?»
12.25, 18.45, 0.20 Улада факта. «Чым была прычына?»
13.10, 17.45, 2.40 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
13.25 «Лінія жыцця». Сяргей Скрыпка [СЦ].

14.30 «Энцыклапедыя загадак». Дак. серыял.
15.10 «Агора». Ток-шоу.
16.10 Прыгожая планета.
16.25 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм. 1-я серыя.
18.00 Знакамітыя сімфанічныя аркестры свету. Берлінскі філарманічны аркестр.
19.45 Галоўная роля.
20.05 Прыступкі цывілізацыі. «Вікінгі». Дак. фільм. 1-я серыя [СЦ].
20.55 «Добрай ночы, малыя!»
21.10 «Хто мы?» «Вялікі праект вялікай імперыі» [СЦ].
21.40 «Саці. Нясумная класіка...»
22.20 «Шахеразада». Серыял [СЦ].
23.15 Колер часу. Леанід Пастэрнак.
23.50 Адкрытая кніга. Андрэй Рубанаў і Васіль Аўчанка. «Штармавое папярэджанне» [СЦ].
1.55 «Венецыя. На плыву». Дак. фільм.

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.00, 10.30 Конны спорт. Кубак нацыі.
1.00, 4.00, 14.00, 21.00 Веласпорт. Famenne Ardenne Classic.
2.30, 5.30 Веласпорт. Кубак Францыі.
3.30, 17.30 Скачкі на лыжах з трампліна. Летні Гран-пры.
6.30, 13.00, 20.00, 23.40 Веласпорт. «Тур Харватыі».
7.30, 16.00 Аўтагонкі. World Endurance.
9.00 Watts.
9.30, 22.00 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».
10.00, 22.35 Алімпійскія гульні. Camps to champs.
12.00 Веласпорт.
15.00 Веласпорт. Кубак Італіі.
18.30 Плаванне. International Swimming League.
23.05 Алімпійскія гульні. «Сіла асобы».

Настальгія

6.00 «Эліта Краіны Саветаў». Мікалай Дупак. 2007 год (12+).
6.50, 8.30, 11.45, 12.55, 17.35, 19.00, 20.35, 21.45, 23.00, 0.40, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.20 Тэлеспектакль «Карчмарка». 1975 год (16+).
9.00 «Быў час». 2009 год (16+).
10.00 «Пад знакам задзяка». 1991 год (16+).
12.00, 22.00 «Народжаны ў СССР» (16+).
13.15 Фільм-канцэрт «Рабіна на каньяку». 1989 год (16+).
14.15 «...Да 16 і старэйшым» ад 25 красавіка 1991 года (16+).
15.00 Тэлеспектакль «Капітанская дачка». 1978 год (12+).
12.05 Сусветныя скарбы.
12.25, 18.45, 0.20 Улада факта. «Чым была прычына?»
13.10, 17.45, 2.40 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
13.25 «Лінія жыцця». Сяргей Скрыпка [СЦ].

0.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1960-ы. 3-я частка. 2009 год (12+).
0.55 «Аншлаг! Аншлаг!» 1989 год (12+).
2.05 Кінаканцэрт «Спявае Андрэй Міронаў». 1988 год (12+).
4.00 «Колба часу» (16+).

Discovery

6.00 Зона будаўніцтва (16+).
6.25 Найцяжэйшы ў свеце рамонт (16+).
7.15, 10.20, 19.45, 2.05 Аўта-SOS (16+).
8.00, 14.15 Ледзяная дарога (16+).
8.50, 13.30 Сіла племені (16+).
9.35 Эпідэміі (16+).
11.10 Дзікі тунец (16+).
12.45 Гаспадары гор (16+).
15.00, 4.25 Раследаванні авіякатастроф (16+).
16.35 Служба бяспекі аэрапорта (16+).
17.25 Апошнія тайны Трэцяга рэйха (16+).
18.10, 22.05, 1.15 Activate: глабальны грамадзянскі рух (16+).
20.35 Паранармальнае (16+).
21.20 Секунды да катастрофы (16+).
22.55 Падарожжы з Горданам Рамзі (16+).
23.45 Ліхтугі за мяжой (16+).
0.30 Асабліва строгі рэжым (16+).
5.10 Займальная навука (16+).
5.35 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Кінакамедыя Кінакамедыя

1.00 Мая былая сяброўка (18+).
2.35 Махляры (16+).
4.15 {at@б}ч (16+).
6.05 Ні хвіліны спакою (12+).
7.40 SuperЗяць (16+).
9.35 Я худзею (16+).
11.35 Каманда мары (16+).
13.35 Мужчыны ў вялікім горадзе 2 (16+).
15.50 Бандыткі (16+).
17.35 Фанфан-Цюльпан (12+).
19.30 Таксі (16+).
21.10 Таксі-2 (16+).
22.50 Цвярозы кіроўца (16+).

ТВ3 ТВ3

6.00 М/ф (6+).
8.10 «Тум-Пабі-Дум». Фільм — дзецям (6+).

9.55 «Перыскоп» (16+).
10.15, 4.15 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
11.15, 17.45 «Сляпяя» (16+).
12.15 «Асцярожна, махляры!» (16+)
12.50 «Без падману» (16+).
13.40 «Сямейныя радасці Ганны». Маст. фільм (16+).
15.20, 23.25 «Нераскрытыя тайны» (12+).
15.55 «Мой герой» (12+).
16.45 «Развітанне» (16+).
18.50 «Бітва за спадчыну». Дак. фільм (12+).
19.45, 2.40 «Замах». Серыял (16+).
21.35 «Напарніцы». Серыял (16+).
0.20 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
1.05 «Маска». Камедыя (16+).
5.05 «Часова даступны» (12+).

TV 1000 ТВ1000

6.10, 17.25 Прывід оперы (12+).
8.50 Сацыяльная сетка (16+).
11.10 Разня (16+).
12.45 Дзевяць ярдаў-2 (12+).
14.40 Піяніст (16+).
20.10 Трыстан і Ізольда (12+).
22.30 Абяцанне (16+).
1.00 Свецкае жыццё (18+).
2.45 Брудныя танцы-2: Гаванскія ночы (16+).
4.20 Вобласці цемры (16+).

Discovery

8.00, 11.10, 15.45, 21.15, 7.35 Зроблена з другой сыравіны (12+).
8.25, 20.20, 1.50 Аперацыя «Выратаванне дома» (16+).
9.20, 16.40, 22.10 Махінатары (12+).
10.15, 17.35, 4.25 Круты цюнінг (12+).
12.05, 23.05 Каралі аўкцыёнаў (12+).
13.00, 3.40 Аляска: сям'я з лесу (16+).
13.55 Як гэта ўстроена? (12+)
14.50 Як гэта зроблена? (12+)
18.30, 5.15 Палаўнічыя на рэліквіі (16+).
19.25, 6.50 У пагоні за ўраганам (12+).
0.00 Хуткія і гучныя (12+).
0.55, 6.00 Гульні на жыццё (16+).
2.45 Голья і напалоханыя (16+).

ТВ1000 Рускае кіно

7.25 Духless-2 (16+).
9.45 Скарб (6+).
11.35 Масква, я цярплю цябе (16+).
13.30 Метад Лаўровай (16+).
15.20 Алімпіус інферна (16+).
17.10 ЖАРА (16+).
19.00 Ліквідацыя (16+).
20.45, 5.30 Танкі (12+).
22.30 Канверт (16+).
0.00 Метро (16+).
2.25 Параграф 78: фільм першы (16+).
3.55 Краіна цудаў (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.10 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Сонечны лістапад» (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.40 Меладрама «Спадчынніца паняволі». 1-я серыя (16+).
14.35, 15.25 Серыял «Красуныя Ляля» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларуская часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.50 Сфера інтарэсаў.
0.35 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 16.50 Тэлебарометр.
9.05, 20.00 Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+).
9.45, 20.35 Серыял «Сямейныя гісторыі» (16+) [СЦ].
10.25, 23.00 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.25, 16.55 Серыял «Тайны горада Эн». 1-я і 2-я серыі (16+).
13.40, 0.05 Серыял «Жаночы доктар-3» (16+).
14.40 «Багіня шопінгу. Бліскучае вяртанне» (16+).
15.40 Нічога сабе нюз (12+).
15.45 «Пін код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 Хто я? (12+)
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.15 «Кароль дэсертаў» (12+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Бульбяныя камакі і смажаная свініна.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.30, 18.35 «Ясенін». Маст. фільм (16+).
9.25, 21.05 «Апошні дзень». Аруцян Акапян (12+).
10.05, 17.05 «Жыццё і надзвычайныя прыгоды Рабінзона Круза». Маст. фільм (12+).

11.30 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)
12.50 «Народны майстар». Ігар Яўсціхаў.
13.20 «Чакаю і спадзяюся». Меладрама (12+).
15.35 «Сваімі словамі». Тэлевіктарына.
16.10 «Славянскі базар — 2019». Найлепшае.
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрка».
20.00 «Суразмоўцы».
20.40 «Калыханка» (0+).

5 Беларусь 5

7.00 Азбука спорту.
7.10 Хакей. КХЛ. «Салават Юлаеў» (Уфа) — «Металург» (Магнітагорск).
9.15 Футбол. Чэмпіят Англіі. Агляд тура.
10.10 Хакей. КХЛ. СКА (Санкт-Пецярбург) — «Спартак» (Масква).
12.15 Трэнеравачны дзень.
12.45 Скачкі на батуце. Кубак свету. Вальядалід.
14.20 Лёгка атлетыка. Чэмпіят свету.
18.05 Гандбол. СЕНА-Газпрам ліга. БГК імя Мясцова (Беларусь) — «Еўрафарм» (Паўночная Македонія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
19.45 Спорт-кадр.
20.15 Матч-пойнт.
20.45 На шляху да Токіа — 2020. Відэачасопіс.
21.15 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
21.45 Змешаныя адзінаборствы. Міжнародны турнір.

Н АНТ

6.00, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
7.00 (з субцітрамі), 8.00 (з субцітрамі), 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 «Нашы навіны».
7.05, 8.05 «Трывожная кнопка» (16+).
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
9.55 «Жыць здорава!» (16+)
11.10 Серыял «Кат» (16+).
12.20, 13.10 Серыял «Практыка» (16+).
14.40 «Давай пажэнімся!» (16+)
15.35, 16.20, 0.10 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.50, 23.05 «На самай справе» (16+).
18.20 «Удача ў прыдачу!» з «Еўраопт».
19.05 «Няхай гавораць» (16+).

20.00 «Час».
21.10 Серыял «Адчайныя» (16+).

С СТБ

5.30 «Цэнтральны рэгіён».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Джокер. Адплата». Серыял (16+).
12.20 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.40, 21.15, 23.40 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.35, 0.25 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
15.30, 16.50 «Фронт». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.00 «Скардзіцца дазваляецца».

МІР МІР

6.00, 21.20, 0.00, 5.30 Серыял «Даішнікі» (16+).
8.50, 10.10 Серыял «Адзел С.С.С.Р.» (16+)
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны.
13.15, 2.40 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.10, 1.10 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 1.55 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 19.20 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.55 «Гульня ў кіно» (12+).
20.40 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
0.45 «Такому мама не навучыць» (12+).
3.25 «Такія розныя» (16+).
3.45 Маст. фільм «Пятнаццацігадовы капітан» (12+).
5.05 «Любімыя акцёры 2.0» (12+).

8 канал

7.00, 15.55, 18.10, 21.05, 0.20 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Камедыя «Пра што яшчэ гавораць мужчыны» (16+).
9.15, 18.15 Серыял «Лягавы» (16+).
10.45 Дак. фільм.
11.15 Фантастыка «Дзень незалежнасці» (12+).
13.55 Серыял «Акадэмія Амбрэла» (16+).
14.40 Серыял «Нябесны замак» (12+).
16.30 Драма «На глыбіні шасці футу» (16+).
19.45 Серыял «Эліта» (16+).
20.45 «Нябачаныя вёскі».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Дэтэктыў «Зніклая» (16+).
23.35 Серыял «Прыліў» (18+).

БЕЛАРУСЬ РТР— Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
9.50 Серыял «Трымайся за аблогі» (12+).
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).

12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35, 22.30, 23.10 «Хто супраць?» Ток-шоу.
17.25 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Уваходзячы ў дом, азірніся» (12+).
0.30 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 Нашы (6+).
6.25 Беларусы (6+).
7.10 «Ежа жывая і мёртвая» (12+).
8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
8.50, 10.20 Серыял «Адвакат» (16+).
9.40, 22.45 «НЗ.by».
11.15 Серыял «Ляснік» (16+).
13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «САХР» (16+).
16.30, 19.40 Сёння. Галоўнае.
16.40 Серыял «Павуцінне» (16+).
17.45 «ДНК» (16+).
19.55 Серыял «Куба. Асабістая справа» (16+).
21.45 Серыял «Шэф. Новае жыццё» (16+).
23.10 Серыял «Шэф. Гульня на павышэнне» (16+).
0.05 Серыял «Сведкі» (16+).

мой 8 канал

7.00, 15.55, 18.10, 21.05, 0.20 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Камедыя «Пра што яшчэ гавораць мужчыны» (16+).
9.15, 18.15 Серыял «Лягавы» (16+).
10.45 Дак. фільм.
11.15 Фантастыка «Дзень незалежнасці» (12+).
13.55 Серыял «Акадэмія Амбрэла» (16+).
14.40 Серыял «Нябесны замак» (12+).
16.30 Драма «На глыбіні шасці футу» (16+).
19.45 Серыял «Эліта» (16+).
20.45 «Нябачаныя вёскі».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Дэтэктыў «Зніклая» (16+).
23.35 Серыял «Прыліў» (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Лаві момант» (16+).
7.20 «Дурні і дарогі» (16+).
8.20 Скетч-шоу «Адна за ўсімі» (16+).
9.20 М/ф «Джынглякі» (0+).
9.50 М/ф «Тры каты» (0+).
10.10, 16.30 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
10.45 «Проста кухня» (16+).
11.20 «Рогаў. Студыя 24» (16+).
12.20 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
14.45 Анімацыйны фільм «Рыа» (0+)
17.05 Камедыя «Наша Russia. Яйкі лёсу» (12+).
18.55 «Форт Баярд» (16+).
20.45 Баявік «План уцёкаў» (16+).

23.05 Жакі «Сквіцы 3D» (16+).
0.45 «Кіно ў дэталях» (16+).
1.40 «Уральскія пельмені» (16+).
3.25 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
4.40 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30 Біблейскі сюжэт.
7.05 «Казка пра залатога пеўнічка». «Казка пра мёртвую царэўну і пра сем волатаў». М/ф.
8.05 «Пажывём-пабачым». Маст. фільм.
9.20, 14.40 Тэлескоп.
9.50 «Маленькія сакрэты вялікіх карцін». Дак. серыял [СЦ].
10.20 90 гадоў з дня нараджэння Ралана Быкава. «Чучала». Маст. фільм [СЦ].
12.20 «Пятае вымярэнне» [СЦ].

12.50, 0.55 «Коста-Рыка: прыродны каўчэг». Дак. фільм [СЦ].
13.45 «Дом вучоных». Барыс Жыватоўскі [СЦ].
14.15 «Эфект матылька». Дак. серыял [СЦ].
15.10 Да 85-годдзя з дня нараджэння Міхаіла Казакова. «Візіт дамы». Маст. фільм [СЦ].
17.25 «Лінія жыцця». Міхаіл Казакоў [СЦ].
18.20 Квартэт 4x4.
20.15 Без тэрміну даўнасці. «Дзеці «Лебенсборна». Дак. фільм [СЦ].
21.00 «Агора». Ток-шоу.
22.00 Кіно на ўсе часы. «Вялікае абрабаванне цягніка». Маст. фільм.
23.55 Клуб 37.
1.50 «Шукальнікі». «Тайна архангельскіх скарбаў» [СЦ].
2.35 «Вялікі падземны баль». М/ф для дарослых.

НОСТАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Яловая субмарына». 2005 год (16+).
6.45, 8.15, 9.45, 11.40, 12.45, 14.05, 15.45, 17.00, 2.30, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.00, 1.20 Маст. фільм «Белы шаман» (16+).
9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
11.00 «Кухня Тарло. Унутраны агонь». 2019 год (12+).
12.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1960-ы. 4-я частка. 2009 год (12+).
13.00 Тэлеспектакль «Залатая рыбка». 1985 год (12+).
14.25 Фільм-канцэрт «Мініяцюрны». 1975 год (12+).
16.00 «Колба часу» (16+).
18.00 Маст. фільм «Варатар» (12+).
19.15 «Аншлаг». Фільм-канцэрт. 1983 год (12+).
20.00 Фільм-канцэрт «Адліга». Юрый Шаўчук і гурт «ДДТ». 1988 год (16+).
21.00 «Быў час». 2008 год (16+).

22.00 Тэлеспектакль «Ноч памылак». 1984 год (16+).
0.00 «Спяем, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.05 Алімпійскія гульні. Camps to champs.
0.35 Алімпійскія гульні. «Сіла асобы».
1.05, 5.30, 9.30, 14.00 Веласпорт. «Гран П'емонце».
2.30, 4.00, 7.00, 11.00, 19.30, 21.30 Тэніс. WTA.
13.00 Веласпорт. Мілан — Турын.
15.30, 23.00 Веласпорт. «Тур Ламбардыі».
18.30, 21.35 Watts.
18.50, 21.50 Супербайк. Этап чэмпіянату свету.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

1.20, 17.35 Гудзонскі ястраб (16+).
3.05 Ні хвіліны спакою (12+).
4.25 Дзеці сексу не перашкода (16+).
6.20 Сексу шмат не бывае (18+).
8.25 Бандыткі (16+).
10.10 Цвярозы кіроўца (16+).
12.05 Без тармазоў (16+).
13.50 Выгляд зверху лепшы (12+).

15.30 Замуж на два дні (12+).
19.35 Гэты няёмкі момант (16+).
21.35 1 + 1 (16+).
23.40 Ягуар (16+).

ТВ 3 ТБЗ

6.00 Дакументальная калекцыя Беларусьфільма (12+).
6.50 М/ф (6+).
9.00 «У выдатнай форме» (12+).
9.30 «Паехалі» (12+).

10.00, 23.40 «Перыскоп» (16+).
10.20 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+).
11.10, 1.25 «Тайна апошняй главы». Серыял (12+).
14.55 «Усе сабакі трапляюць у рай-2». Анімацыйны фільм (0+).
16.25 «Развітанне» (16+).
17.20 «Бітва за спадчыну». Дак. фільм (12+).
18.10, 5.20 «Знак якасці» (16+).
19.00 «10 самых» (16+).
19.35 «Маскоўскі раманс». Маст. фільм (12+).
21.35 «Калі я застануся». Драма (12+).
0.00 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
4.35 «Нераскрытыя тайны» (12+).

National Geographic National Geographic

6.00 Самыя дзіўныя фатаграфіі National Geographic (16+).
6.25, 4.45 Панарама 360 (16+).
7.15 На плытах па Юкане (16+).
8.45 Аўта-SOS (16+).
11.10 Суперзбудаванні (16+).
11.55 Прарыў (16+).
12.40 Дзікі тунец (16+).
14.15 Падарожжы з Горданам Рамзі (16+).
16.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
19.00, 22.25 Капітуляцыя (16+).
20.30 Лос-Анджэлес 92: беспарадкі (16+).
23.55, 3.55 Зніклы (16+).

TV 1000 ТБ1000

6.10 Бойфрэнд з будучыні (16+).

8.45 Афера па-амерыканску (16+).
11.45 Еш, маліся, кахай (16+).
14.30 Людзі ў чорным (12+).
16.25, 4.35 Людзі ў чорным-2 (12+).
18.05 Людзі ў чорным-3 (12+).
20.10 Сомерсбі (16+).
22.25 Ідэнтыфікацыя Борна (12+).
0.40 Магія месяцавага святла (18+).
2.30 Каханне і іншыя лекі (16+).

ТВ 1000 ТБ1000 Рускае кіно

7.40 Параграф 78: фільм другі (16+).
9.30 Якая цудоўная гульня (12+).
11.20, 4.05 Уцячы, дагнаць, закахацца (12+).
13.00 За гранню рэальнасці (12+).

15.00 Цяжка быць мача (16+).
16.55, 5.30 Прывід (6+).
19.10 Дзякуй дзеду за перамогу (6+).
20.45 Канікулы строгага рэжыму (12+).
23.00 Маёр (18+).
0.50 Няўлоўныя: апошні герой (16+).
2.15 Час пік (16+).

National Geographic National Geographic

6.00 Самыя дзіўныя фатаграфіі National Geographic (16+).
6.25, 4.45 Панарама 360 (16+).
7.15 На плытах па Юкане (16+).
8.45 Аўта-SOS (16+).
11.10 Суперзбудаванні (16+).
11.55 Прарыў (16+).
12.40 Дзікі тунец (16+).
14.15 Падарожжы з Горданам Рамзі (16+).
16.40 Расследаванні авіякатастроф (16+).
19.00, 22.25 Капітуляцыя (16+).
20.30 Лос-Анджэлес 92: беспарадкі (16+).
23.55, 3.55 Зніклы (16+).

Discovery Discovery

8.00, 9.20 Як гэта ўстроена? (12+)
8.25, 7.35 Зроблена з другой часткай сыравіны (12+).
10.15, 3.40 Як устроены Сусвет (12+).
11.10, 2.45 Здзічэлыя (12+).
12.05 Хуткія і гучныя (12+).
13.00, 6.50 Дзікая сям'я (16+).
13.55 Іржавая імперыя Борна (12+).
14.50 Вельмі каштоўныя святла (18+).
15.45, 4.25 Паляўнічыя на старызну (12+).
16.40, 5.15 Паляўнічы на цацкі (12+).
17.35, 20.45 Каралі аўкцыёнаў (12+).
21.15 Тэсла: раскрэчаныя архівы (12+).
23.05 Залатая ліхаманка (12+).
0.00, 6.00 Джэрэмі Уэйд: цёмныя воды (12+).
0.55 Легендарныя японскія аўто (12+).

1 Беларусь 1

6.20 Існасць.
6.50, 21.45 Меладрама «Марныя надзеі». 1-я і 2-я серыі (16+).
 8.25 Кулінарная дыпламатыя (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
 9.10 Маршрут пабудаваны (12+).
 9.45 Здароўе (12+).
 10.40 Дача (12+) [СЦ].
11.15, 12.10, 13.15 Меладрама «Маці за сына» (12+).
 15.15 Краіна.
 15.45 «Усе за стол!» (12+)
16.35 Меладрама «Колькі каштуе шчасце» (16+).
 20.00 «Макаёнка, 9».
 21.00 Панарама.
 1.10 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 М/с «Чарапашкі-ніндзя» (12+)
 7.50 **Серыял «Улюбёнцы» (16+).**
 9.15, 21.05 Тэлебарометр.
 9.20 Анімацыйны фільм «Урфін Джус і яго драўляныя салдаты» (0+).
 10.45 Хто я? (12+)
 11.10 Капейка ў капейку (12+).
 11.45 Камень, нажніцы, папера (16+).
 12.25 «Багіня шопінгу. Бліску чае вяртанне» (16+).
 13.20 «Кароль дэсертаў» (12+).
 14.55 «Калі мы дома». Скетч-кам (16+).
 15.25 **Камедыя «Тэлеядучы: і зноў прывітанне» (16+).**
 17.20 «Каханне на выжыванне» (16+).
 19.00 **Фантастыка «Дывергент-3: за спінай» (12+).**
 21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
 21.15 «Шэрлакі» (16+).
 22.15 **Трылер «На кручку» (16+).**

3 Беларусь 3

7.30 «Сіла веры».
 7.55, 14.15, 20.15 Навіны культуры.
 8.15, 20.35 «Гэты дзень».
 8.20 «Розныя лёсы». Маст. фільм (12+).
 10.00 «Жывая культура». Традыцыйнае мастацтва маляваных дываноў Віцебскага Паазер'я.
 10.25 «Беларуская кухня». Бабка-грачанік.

11.00 «Спявае Беларусь». Народны ансамбль песні і танца «Слуцкія паясы» Лучнікоўскага цэнтру культуры (г. Слуцк Мінскай вобласці).
 11.50 «Народны майстар». Марыя Кулецкая.
 12.15 «3 жыцця начальніка кримінальнага вышуку». **Дэтэктыў (12+).**
 13.50 «Навукаманы» (6+).
 14.35 «**Жыве такі хлопец**». Маст. фільм (12+).
 16.10 «Сваімі словамі». Тэлевіктарына.
 16.50 «**Вайна пад стрэхамі**». **Драма (12+) [СЦ].**
 18.25 «**Сыны ідуць у бой**». **Драма (12+) [СЦ].**
 20.00 «Суразмоўцы».
 20.40 «Калыханка» (0+).
 21.05 XIV Міжнародны фестываль Юрыя Башмета. Праграма «УСХОД — ЗАХАД». Міжнародны камерны аркестр EAST-WEST CHAMBER ORCHESTRA.
 22.35 Да 100-годдзя Уладзіміра Алоўнікава. «Сын пра бацьку». Дак. фільм
 23.15 «Арт-гісторыі». Май Вольфавіч Данцыг. «На крылах Мая, або Убачыць горад з вышыні птушынага палёту».

5 Беларусь 5

6.30 Тэніс. WTA. Цяньцзінь. 1/2 фіналу.
 10.15 Хакей. КХЛ. «Ёкерыт» (Хельсінкі) — «Дынама-Мінск».
 11.50 Міні-футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Асноўны раўнд. «Тулон Эліт» (Францыя) — «Хавакуба» (Нідэрланды).
 13.35 Вялікі спорт.
 14.20 Міні-футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Асноўны раўнд. «Сталіца» (Беларусь) — «Лібурн» (Косава).
 16.05 Азбука спорту.
 16.15 Трэнеравачны дзень.
 16.50 Хакей. Чэмпіятат Беларусі. «Дынама» (Маладзечна) — ХК «Гомель». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
 19.15 Гандбол. Ліга чэмпіёнаў. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Матор» (Украіна). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
 21.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відзачасопіс.
 21.35 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Нарвегія — Іспанія. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
 23.35 Свет англійскай прэм'ерлігі. Відзачасопіс.
 0.05 Хакей для ўсіх.

АНТ

7.00, 9.00, 16. 00 (з субцітрамі) «Нашы навіны».
 7.10 «Іграй, гармонік любы!» (12+)
 8.00 «Савелій Крамараў. Джэнтльмен удачы. Смешны да слёз» (12+).
 9.40 **Меладрама «Па сямейных абставінах» (12+).**
 12.10 **Серыял «Калі ты не са мной» (12+).**
 15.40 «Лёс мой — Беларусь» (16+).
 16.20 «Хто хоча стаць мільянерам» (12+).
 17.55 «Сёння вечарам» (16+).
 20.00 «Нашы навіны». Суботні выпуск.
 20.45 «Метэагід».
 21.10 «Клуб Вясёлых і Знаходлівых». Вышэйшая ліга (16+).
 23.20 **Серыял «Бяспека» (16+).**

СТБ

6.15 «Дзіўная справа» (16+).
 7.55 «Анфас».
 8.15 «Самая карысная праграма» (16+).
 9.05, 23.30 Дакументальны праект (16+).
 10.00 «Мінск і мінчане».
 10.35 «Цэнтральны рэгіён».
 11.05 «Вадзіць па-руску» (16+).
 11.30, 13.40, 16.40, 20.05 «**Жыццё і прыгоды Мішкі Япончыка**». **Серыял (16+).**
 13.30, 16.30, 19.30 Навіны «24 гадзіны».
 19.55 «СТБ-спорт».

МІР

6.00 «Мільён пытанняў аб прыродзе» (6+).
 6.10, 8.55, 5.00 М/ф (6+).
 6.20 «Саюзнікі» (12+).
 6.50 «Такія розныя» (16+).
 7.20 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
 7.50 «Каханне без межаў» (12+).
 9.25 «Наша кіно. Гісторыя вялікага каханьня» (12+).
 10.00, 16.00, 19.00 Навіны.
 10.15 «Як у рэстаране» (12+).
 10.50 **Маст. фільм «Сем нявест яфрэйтара Збруева» (12+).**
 12.50, 16.15, 19.15 **Серыял «Зоя» (16+).**
 22.15 **Серыял «Небяспечны зман». 1—4-я серыі (16+).**
 2.00 **Маст. фільм «Сланы мае сябры» (12+).**

РТР— Беларусь

7.00 «Раніца Беларусі».
 10.05 «Сто да аднаго» (12+).

11.00 Весткі.
 11.20 «Пяцёра на аднаго» (12+).
 12.15 **Маст. фільм «Рэха граху» (12+).**
 14.10 «Гумар! Гумар! Гумар!!!» (16+)
 16.10 **Маст. фільм «Апалае лісце» (12+).**
 19.45 «Плюс мінус». Надвор'е на твдзень.
 20.00 Весткі ў суботу.
 20.55 «Прывітанне, Андрэй!» (16+)
 22.40 **Маст. фільм «Лінія жыцця» (12+).**

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
 6.00 Terra incognita. Беларусь невядомая (6+).
 6.30 «Зразумець і абясшкодзіць» (12+).
 7.00 **Дэтэктыў «Наглядчык маяка» (16+).**
 8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
 8.20 «НЗ.by: Час вынікаў».
 8.50 «Урачэбныя тайны плюс» (12+).
 9.25 «Гарады Беларусі» (6+).
 10.25 Галоўная дарога (16+).
 11.05 «Ежа жывая і мёртвая» (12+).
 12.05 Кватэрнае пытанне (0+).
 13.10 «Паедзем, паядзім!» (0+)
 14.05 **Драма «Злодзей» (16+).**
 16.25 «Следства вялі...» (16+)
 17.15, 20.40 **Серыял «Шэлест» (16+).**
 19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
 22.50 «Апошнія 24 гадзіны» (16+).
 0.30 «Таямнічая Расія» (16+).

8 канал

7.00, 14.40, 18.50, 21.15, 1.05 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.10 М/ф «Аладзін».
 9.40 «Утрамдзія».
 9.45 **Прыгоды «Раман з каменем» (16+).**
 11.35 **Драма «Тры лані на алмазнай сцэжцы».**
 14.45 «Глядзім усёй сям'ёй». М/ф «Папялушка, поўны наперад».
 16.10 **Фантастыка «У пастцы часу» (16+).**
 18.00 «Законы прывабнасці».
 18.55 **Камедыя «За бортам» (16+).**
 20.50 «Вечарніца».
 21.05 «Фэшн is my прафэшн».
 21.20 «**Жорсткія мужчынскія гульні**». **Драма «Хросны бацька».**
 0.20 **Серыял «Прыліў» (18+).**

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
 7.15 М/ф «Тры каты» (0+).
 7.35 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
 8.10 «Лаві момант» (16+).
 9.05 «Ералаш» (6+).
 9.45 Камедыя «Бармен» (16+).
 11.40, 20.00 **Серыял «#СеняФедзя» (16+).**
 12.45, 0.55 **Серыял «Аднойчы ў міліцыі» (16+).**
 14.50 **Серыял «90-я. Весе­ла і гучна» (16+).**
 16.55 **Серыял «Шчаслі­выя разам» (16+).**
 18.00 **Серыял «Івановы — Івановы» (16+).**
 21.00 **Серыял «Дылды» (16+).**
 22.00 Камедыя «Ну што, прыехалі: рамонт» (12+).
 23.55 «Уральскія пель­мені» (16+).
 2.40 **Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).**
 4.00 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
 4.50 Скетч-шоу «6 кад­раў» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
 6.35 «Пешшу...» Мышкін мудрагелісты.
 7.05 «Правілы жыцця».
 7.35, 14.05, 20.05 «Вікінгі». Дак. фільм [СЦ].
 8.30 «Тэатральны лета­піс». Уладзімір Зэльдзін.
 9.00, 22.20 «Шахераза­да». **Серыял [СЦ].**
 10.15 «Назіральнік».
 11.10, 1.30 XX стагоддзе. «Сустрэчы па вашай просьбе. Яўген Несця­рэнка». 1988 год.
 12.25, 18.45, 0.45 «Тым часам. Сэнсы».
 13.15 «Дом вучоных». Іван Асяледец [СЦ].
 13.45, 2.40 Прыгожая планета.
 15.10 «Пятае вымярэн­не» [СЦ].
 15.40 «Белая студыя».
 16.25 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм.
 17.40 Знакамітыя сім­фанічныя аркестры свету.

Бостанскі сімфанічны аркестр.
 19.45 Галоўная роля.
 20.55 «Добрай ночы, ма­лыя!»
 21.10 «Хто мы?» «Вялікі праект вялікай імперыі [СЦ].
 21.40 Штучны адбор.
 23.20 Колер часу. Ало­вак.
 23.50 «Імперыя балета». Дак. фільм.

Настальгія

6.00, 16.00, 22.00 «Народ­жаныя ў СССР» (16+).
 6.50, 11.35, 12.55, 14.35, 15.45, 17.00, 18.45, 20.10, 21.45, 23.00, 0.50, 2.30, 5.45 **Музычная насталь­гія (12+).**
 7.15 Фільм-канцэрт «Ра­біна на каньяку». 1989 год (16+).
 8.15 «...Да 16 і старэй­шым» ад 25 красавіка 1991 года (16+).
 9.00 Тэлеспектакль «Ка­пітанская дачка». 1978 год (12+).
 12.00 «СевАлогія» з Се­вам Наўгародцавым: «Паэзія андэграўнда». 2005 год (18+).
 13.30 Маст. фільм «А паходы гудуць і сы­ходзяць» (16+).
 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
 18.00 «Быў час» з Аляк­сандрам Паліткоўскім: «Мая мара — асоб­ная кватэра». 2006 год (16+).
 19.00 Маст. фільм «Бе­лы шаман». 1-я серыя (16+).
 0.00 «Эліта Краіны Са­ветаў». Мікалай Дупак. 2007 год (12+).
 1.20 Тэлеспектакль «Карчмарка». 1975 год (16+).
 3.00 «Быў час». 2009 год (16+).
 4.00 «Пад знакам задзя­ка». 1991 год (16+).

ЕuroSport 1

0.40, 18.45 Алімпійскія гульні. «Жывыя леген­ды».
 0.50, 19.45 Алімпійскія гульні. «Сіла асобы».

1.00, 4.00, 12.30 Плаван­не. International Swimming League.
 2.30 Веласпорт. «Джыра дэль Эмілія».
 3.00 Веласпорт. Кубак Італіі.
 5.30, 11.15, 15.45 Скач­кі на лыжах з трампліна.
 Летні Гран-пры.
 6.45, 10.30, 15.00, 22.35 Аўтагонкі. World Endu­rance.
 9.30, 14.00, 23.45 Вела­спорт. «Тур Харватыі».
 16.30, 21.05 Веласпорт. «Трэ Валі Варэзінэ».
 18.15 Watts.
 19.15 Алімпійскія гульні. Camps to champs.
 20.15 Веласпорт. Бенш — Шымэ — Бенш.
 22.05 «Найлепшае з кон­нага спорту».

Кінакамедыя

0.35 Робін Гуд (16+).
 3.15 1 + 1 (16+).
 5.35 Выпадковы шпіён (12+).
 7.15 Я худзею (16+).

ТВ 1000

9.15 Ілюзія падману (16+).
 11.30 Ілюзія падману-2 (12+).
 13.55 Дзеці сексу не пе­рашкода (16+).
 16.00 Кахае — не кахае (16+).
 17.35 Цвярозы кіроўца (16+).
 19.30 Таксі-3 (16+).
 21.10 Таксі-4 (16+).
 22.50 Ні хвіліны спакою (12+).

ТВ 3

6.00 М/ф (6+).
 7.00 «Школа доктара Ка­мароўскага» (6+).
 7.30 «Доктар I...» (16+)
 8.00, 19.20, 2.55 «За­мах». **Серыял (16+).**
 9.35, 23.50 «Улегцы» (12+).
 10.05, 13.10, 4.30 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).

National Geographic

6.00 Зона будаўніцтва (16+).
 7.25 Інжынерныя ідэі (16+).
 7.20, 10.30, 19.45, 2.00 Аўта-SOS (16+).
 8.05, 14.20, 18.15, 22.05, 1.15, 3.35 Ледзяная да­рога (16+).
 8.55, 13.35 Сіла племені (16+).
 9.40 Activate: глабальны грамадзянскі рух (16+).
 11.15 Дзікі тунец (16+).
 12.50 Гаспадары гор (16+).
 15.10, 4.25 Расследаван­ні авіякатастроф (16+).
 16.45 Служба бяспекі аэрапорта (16+).
 17.30 Апошнія тайны Трэцяга рэйха (16+).
 20.30 Паранармальнае (16+).
 21.15 Секунды да ката­строфы (16+).
 22.50 Асушыць акіян (16+).
 23.40 Ліхтугі за мяжой (16+).
 0.25 Асабліва строгі рэ­жым (16+).
 5.10 Займальная навука (16+).
 5.35 Навуковыя недарэч­насці (16+).

ТВ 1000 ТБ1000

6.10, 18.05 Восень у Нью-Ёрку (12+).
 8.20 Абяцанне (16+).
 11.20 Трыстан і Ізольда (12+).
 13.45 47 ронаў (12+).
 16.05 Вобласці цемры (16+).
 20.10 Бойфрэнды з буду­чыні (16+).
 22.25 Людзі ў чорным (12+).
 0.15 Мой хлопчык (12+).
 2.15 Рэальныя ваўкалакі (16+).
 4.05 Правілы вінаробаў (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

7.25 ЖАРА (16+).
 9.25 Усё ўключана-2 (12+).
 11.20 Духless-2 (16+).
 13.30 Метад Лаўровай (16+).
 15.20, 3.50 Прэзідэнт і яго ўнучка (6+).
 17.25, 5.30 Уцячы, да­гнаць, закахацца (12+).
 19.00 Ліквідацыя (16+).
 20.45 Дзякуй дзеду за перамогу (6+).
 22.30 Цяжка быць мача (16+).

Discovery

8.00, 11.10, 15.45, 21.15, 7.35 Зроблена з другас­най сыравіны (12+).
 8.25, 20.20, 1.50 Апера­цыя «Выратаванне до­ма» (16+).
 9.20, 16.40, 22.10 Махіна­тары (12+).
 10.15, 17.35, 4.25 Круты цюнінг (12+).
 12.05, 23.05 Каралі аўк­цыёнаў (12+).
 13.00 Легендарныя япон­скія аўто (12+).
 14.50, 3.40 Хуткія і гуч­ныя (12+).
 18.30, 5.15 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
 19.25, 6.50 У пагоні за ўраганам (12+).
 21.40 Як гэта зроблена? (12+)
 0.00 Дзікія эксперымен­ты (12+).
 0.55, 6.00 Гульні на жыц­цё (16+).
 2.45 Мільярдэр пад пры­крыццём (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.05 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.05 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Сонечны лістапад» (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.40 Меладрама «Спадчынніца паняволі» (16+).
14.35, 15.25 Серыял «Красуна Ляля» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларускае часінка.
21.00 Панарама.
21.50 «На кантролі Прэзідэнта».
23.45 Сфера інтарэсаў.
0.30 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 17.40 Тэлебарометр.
9.05 Серыял «Спячая» (16+).
10.15, 23.20 «Экстрасэнсы-дэтэктывы» (16+).
11.15, 17.45 Серыял «Тайны горада Эн» (16+).
13.30, 0.20 Серыял «Жаночы доктар-3» (16+).
14.30 «Багіня шопінгу. Бліскучае вяртанне» (16+).
15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
15.45 «Пін код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 «Калі мы дома». Скетч-кам (16+).
17.00 Серыял «Улюбёнцы» (16+).
18.50 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «Ляцці» (Фінляндыя) — «Юнацтва-Мінск» (Беларусь).
21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
21.15 «Трэці лішні» (16+).
22.15 «Ароп і рэшка. Рай і пекла-2» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабрананак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Бігас. Халодны суп.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.30, 18.35 «Ясенін». Маст. фільм (16+).
9.25, 21.05 «Апошні дзень». Са-велій Крамараў (12+).
10.05, 17.20 «Ім было дзевятнаццаць...» Драма (12+) [СЦ].

11.30 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)

12.50 «Народны майстар». Юрый Камандзірчык.
13.20, 21.40 «Батальёны просяць агню». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі (12+).
15.40 «Сваімі словамі». Тэлевіктарына.
16.20 «Славянскі базар — 2019». Найлепшае.
19.30 «Камертон». Дырыжор, народны артыст Беларусі Аляксандр Анісімаў.
20.00 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].
20.40 «Калыханка» (0+).

5 Беларусь 5

6.00 Тэніс. WTA. Цяньцзінь.
12.00 Спорт-кадр.
12.30 Гандбол. СЕНА-Газпрам ліга. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Еўрафарм» (Паўночная Македонія).
14.00 Матч-пойнт.
14.30 Аўтаспорт. Дрыфтынг. Чэмпіянат Усходняй Еўропы. Фіналы. Раўбічы.
16.00 На шляху да Токіа-2020. Відэачасопіс.
16.30 Козел пра футбол.
16.50 Міні-футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Асноўны раўнд. «Лібуэрн» (Косава) — «Тулон Эліт» (Францыя). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
18.35 Слэм-данк.
19.10 Вось гэта спорт!
19.20 Хакей. КХЛ. «Дынама» (Рыга) — «Дынама-Мінск». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.50 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Відэачасопіс.
22.25 Міні-футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Асноўны раўнд. «Хавакуба» (Нідэрланды) — «Сталіца» (Беларусь).
0.00 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «Ляцці» (Фінляндыя) — «Юнацтва-Мінск» (Беларусь).

Н АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
7.00 (з субцітрамі), 8.00 (з субцітрамі), 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 «Нашы навіны».
9.10 «Тэорыя змоваў» (16+).
9.55 «Жыць здарава!» (16+)
11.10 Серыял «Кат» (16+).
12.05 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Серыял «Практыка» (16+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 23.15 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.20, 18.20, 22.10 «На самай справе» (16+).

18.50 «Удача ў прыдачу!» Дзён-нік (12+).

18.55 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 Серыял «Адчайныя» (16+).
0.05 «Пра каханне» (16+).

С СТБ

5.30 «Тыдзень спорту».
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.10 «Мінск і мінчане».
9.40, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Джокер. Паляванне на зверна». Серыял (16+).
12.25 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.35, 21.15, 23.50 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
13.45, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.35, 0.35 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
15.25, 16.50 «Жыццё і прыгоды Мішкі Япончыка». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
22.05 «Глядзець усім!» (16+)

МІР МІР

6.00, 21.20, 0.00, 5.30 Серыял «Дайшнікі» (16+).
8.35, 10.10 Серыял «Слава» (12+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны.
13.15, 2.40 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.10, 1.10 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 1.55 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 19.20 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.55 «Гульня ў кіно» (12+).
20.40 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
0.45 «Такому мама не навучыць» (12+).
3.25 «Трымайся, шоубізі!» (16+)
3.50 Маст. фільм «Варатар» (0+).
5.05 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).

БЕЛАРУСЬ РТР Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
9.50 Серыял «Трымайся за абалокі» (12+).

11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.

11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35, 22.30, 23.10 «Хто супраць?» Ток-шоу.
17.25 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Уваходзячы ў дом, азірніся» (12+).
0.30 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

ГБ НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 Нашы (6+).
6.25 Беларусы (6+).
7.10 «Паездзем, паядзім!» (0+)
8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
8.50, 10.20 Серыял «Адвакат» (16+).
9.40, 22.45 «НЗ.by».
11.15 Серыял «Ляснік» (16+).
13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «САХР» (16+).
16.30, 19.40 Сёння. Галоўнае.
16.40 Серыял «Павуцінне» (16+).
17.45 «ДНК» (16+).
19.55 Серыял «Куба. Асабістая справа» (16+).
21.45, 23.10 Серыял «Шэф. Гульня на павышэнне» (16+).
0.05 Серыял «Сведкі» (16+).

8 канал мой

7.00, 15.55, 17.25, 21.05, 0.05 «Надвор'е» + «Эрана».
7.05, 16.05 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
7.30, 16.00 «Гумарынка».
7.35 Драма «У каханні і ў вайне».
9.30, 18.20 Серыял «Лягавы» (16+).
11.00 Дак. фільм.
11.15 Дэтэктыў «Зніклая» (16+).
13.45, 19.50 Серыял «Эліта» (16+).
14.45 Серыял «Нябесны замак» (12+).
16.30 «Сакрэтныя матэрыялы».
17.30 «Законы прывабнасці» (12+).
19.45 «Нябачаныя вёскі».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Драма «Каралева пустыні» (16+).
23.20 Серыял «Прыліў» (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.15 М/ф «Тры каты» (0+).
7.35 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
8.10 «Лаві момант» (16+).
9.05 «Ералаш» (6+).
9.45 Камедыя «8 першых спатканняў» (16+).
11.30, 20.00 Серыял «#СеняФедзя» (16+).
12.30 Скетч-шоу «Даеш моладзь» (16+).
13.05 «Наш рамонт» (16+).
13.45 «Галерэя прыгажосці» (16+).
14.15 «КВЗ. Па-нашаму» (16+).
15.20 Серыял «90-я. Весела і гучна» (16+).
16.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00 Серыял «Івановы — Івановы» (16+).
20.00 «Справа была ўвечары» (16+).
21.00 «Шоу выхаднога дня» (16+).
22.00 Камедыя «Наша Russia. Які лёсу» (12+).
23.50 «Уральскія пельмені» (16+).
0.20 Жахі «Прыстанак зла: апошняя глава» (18+).
2.20 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
3.40 Скетч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
4.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Астрахань літаратурная.
7.05 «Правілы жыцця».
7.35, 14.05 «Загадкавыя адкрыцці ў Вялікай пірамідзе». Дак. фільм [СЦ].
8.30 «Тэатральны летапіс». Уладзімір Зэльдзін.
9.00 «Шахеразада». Серыял [СЦ].
10.20 Шэдэўры старога кіно. «Хлопец з тайгі». Маст. фільм.
12.00 «Зінаіда Славяна. Сцэна жыцця». Дак. фільм.
20.25 Фільм-канцэрт

12.40 Адкрытая кніга.

Андрэй Рубанаў і Васіль Аўчанка. «Штармавое папярэджанне» [СЦ].
13.05 «Першыя ў свеце». Дак. серыял.
13.20 «Восьмы дзень стварэння, або Рускі касмізм». Дак. серыял.
15.10 «Пісьмы з правінцыі». Вілюйск (Рэспубліка Саха) [СЦ].
15.40 «Энігма. Марта Дамінга».
16.25 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм.
17.35 Знакамітыя сімфанічныя аркестры свету. Будапешцкі фестывальны аркестр.
18.45, 21.25 Прыгожая планета.
19.00 Смеханастальгія.
19.45 «Шукальнікі». «Тайна архангельскіх скарбаў» [СЦ].
20.30 Да 65-годдзя Дзмітрыя Крымава. «Лінія жыцця» [СЦ].
21.40 Да 90-годдзя з дня нараджэння Ралана Быкава. «Партрэт невядомага салдата». Дак. фільм.
23.50 «2 Вернік 2».
0.40 Асаблівы погляд. «Тры асобы». Маст. фільм.
2.30 «Фільм, фільм, фільм». «Цудоўны Гоша». М/ф для дарослых.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Наталляй Казялкавай. 2005 год (12+).
7.20, 13.00, 1.00 Маст. фільм «Белы шаман» (16+).
8.30, 9.45, 11.00, 12.45, 14.15, 15.45, 17.00, 18.45, 20.05, 21.45, 23.00, 0.40, 2.10, 3.45, 5.00 Музычная настальгія (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 4.00 «Нараджаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Яловае субмарына». 2005 год (16+).
18.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1960-ы. 4-я частка. 2009 год (12+).
19.00 Тэлеспектакль «Залатая рыбка». 1985 год (12+).
20.25 Фільм-канцэрт

«Мініяцоры».

1975 год (12+).
22.00 Колба часу «(16+)».
0.00 «Быў час» з Аляксандрам Палітоўскім: «Мая мара — асобная кватэра». 2006 год (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.05, 7.00 Веласпорт. Мілан — Турын.
2.30, 5.30, 9.30, 12.30, 14.55, 19.00, 21.30 Тэніс. WTA.
4.00, 8.00, 11.00 Веласпорт. «Гран П'емонце».
23.35 Алімпійскія гульні. «Жывыя легенды».

ТВ 3 ТБЗ

6.00 Дакументальная калякцыя Беларусьфільма (12+).
6.40 М/ф (6+).
7.55 «M&S» (12+).
8.25 «Замах». Серыял (16+).
10.05, 13.10, 3.10 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
11.05, 17.05 «Спячая» (16+).

12.05, 16.05, 4.40 «Міс-тычныя гісторыі» (12+).

14.10, 18.10 «Варажбітка» (12+).
15.15 «Мой герой» (12+).
19.20 «Чалавек-невідзімка» (16+).
20.25 «Прыкінься майёй жонкай». Камедыя (12+).
22.35 «Ракавая красуня». Меладрама (16+).
0.35 «90-я» (16+).
1.20, 5.30 «Лінія абароны» (16+).
1.50 «Ганенне. Адзін супраць усіх». Дак. фільм (16+).

TV 1000 ТБ1000

6.10, 17.40 Трыстан і Ізольда (12+).
8.40 Людзі ў чорным-3 (12+).
11.05 Спадарыня Баварыя (16+).
13.20 Турба (6+).
15.10 Абяцанне (16+).
20.05 Еш, маліся, кахай (16+).
22.45 Афера па-амерыканску (16+).
1.20 Неймавернае (18+).
3.05 Разня (16+).
4.30 Людзі ў чорным (12+).

ТВ 1000 ТБ1000 Рускае кіно

7.15 На кручку! (16+)
9.00, 4.05 Рабінавы вальс (12+).
10.50 Я хацеў цябе буда, можна? (12+)
11.55 Канверт (16+).
13.20 Метад Лаўровай (16+).
15.15 Танкі (12+).
17.05, 5.45 Гараскоп на ўдачу (12+).
19.00 Апостал (16+).
21.05 Параграф 78: фільм другі (16+).
22.50 За гранню рэальнасці (12+).
0.50 Цяжка быць мача (16+).
2.45 Канверт (16+).

6.25 Інжынерныя ідэі (16+).

7.15, 10.25, 19.45. 1.55 Аўта-SOS (16+).
8.05, 14.20 Ледзяная дарога (16+).
8.50, 13.35 Інстынкт выжывання (16+).
9.40 Суперзбудаванні (16+).
11.10 Дзікі тунец (16+).
12.45 Гаспадары гор (16+).
15.05, 4.20 Расследаванні авіякатастроф (16+).
16.40 Служба бяспекі аэрапорта (16+).
17.25 Апошнія тайны Трэцяга рэйха (16+).
18.10, 22.05, 1.10, 3.30 Панарама 360 (16+).
20.30 Паранармальнае (16+).
21.20 Секунды да катастрофы (16+).
22.50 Космас: прастора і час (16+).
23.35 Ліхтузі за мяжой (16+).
0.20 Мафія (16+).
5.10 Як перамагаць ва ўсім (16+).
5.35 Навуковыя неда-рэчнасці (16+).

Discovery Discovery

8.00 Як гэта зроблена? (12+)
8.25, 20.20, 1.50 Аперацыя «Выратаванне дома» (16+).
9.20, 16.40, 22.10 Махінатары (12+).
10.15, 17.35, 4.25 Круты цюнінг (12+).
11.10, 15.45, 21.15 Як гэта ўстроена? (12+)
12.05, 23.05 Каралі аўкцыёнаў (12+).
13.00 Голья і напалоханыя (16+).
13.55 Дзікія эксперыменты (12+).
14.50, 3.40 Залатая ліхаманка (12+).
18.30, 5.15 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
19.25, 6.50 У пагоні за ўраганам (12+).
0.00 Здзічэльня (12+).
0.55, 6.00 Гульня на жыццё (12+).
2.45 Дзіўныя фургоны (12+).
7.35 Зроблена з другой сыравіны (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
 7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
 7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
 7.10, 8.10, 18.15 «Зона Х» (16+).
 9.10 Серыял «След» (16+).
 10.50, 12.10, 18.45, 19.20 Серыял «Сонечны лістапад» (16+).
 13.05 Дзіцячы доктар.
 13.40 Меладрама «Спадчынніца паняволі» (16+).
 14.35, 15.25, 17.05 Серыял «Красуня Ляля» (16+).
 15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
 21.00 Панарама.
 21.50 Клуб рэдактараў (16+).
 22.30 Меладрама «Маці за сына» (12+).
 2.00 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
 9.00, 18.00 Тэлебарометр.
 9.05, 20.15 Серыял «Сляпяя» (16+).
 10.05 «Шэрлакі» (16+).
 11.10, 18.05 Серыял «Тайны горада Эн» (16+).
 13.25 Серыял «Жаночы доктар-3» (16+).
 14.25 «Покліч крыві» (16+).
 15.40 Нічога сабе ньюз (12+).
 15.45 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
 16.30 «Калі мы дома». Скэтчкам (16+).
 17.00 Серыял «Улюбёнцы» (16+).
 21.10 Спортлато 5 з 36, КЕНО.
 21.15 «Бітва экстрасэнсаў. 19-ы сезон» (16+).
 23.10 Драма «У дзікіх умовах» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
 7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Аўсяны кісель; мачанка.
 8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
 8.25, 12.20, 20.35 «Гэты дзень».
 8.30, 18.35 «Ясенін». Маст. фільм (16+).
 9.25, 21.05 «Апошні дзень». Ралан Быкаў (12+).
 10.05, 17.05 «3 юбілеем пачакам». Маст. фільм (12+) [СЦ].
 11.30 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
 12.55 «Сіла веры».
 13.20, 21.40 «Генерал». Драма (12+).

15.00 «Сваімі словамі». Тэлевіктарына.
 15.40 «Свецяць зоркі». Надзея Кадышава і ансамбль «Золотое кольцо».
 19.30 «Камертон». Народны артыст Беларусі Яўген Гладкоў.
 20.00 «Архітэктура Беларусі».
 20.40 «Калыханка» (0+).
 23.25 «Час кіно».
 23.35 «Полацкі вальс». Дак. фільм (12+).

5 Беларусь 5

7.00 Тэніс. WTA. Цяньцзінь. 1/4 фіналу.
 13.30 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Беларусь — Эстонія.
 15.15 Міні-футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Асноўны раўнд. «Сталіца» (Беларусь) — «Тулон Эліт» (Францыя).
 16.35 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Нідэрланды — Паўночная Ірландыя.
 18.20 Хакей. КХЛ. «Ёкерыт» (Хельсінкі) — «Дынама-Мінск». (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
 20.50 Хакей для ўсіх.
 21.25 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Чэхія — Англія. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
 23.30 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2021. Беларусь (U-21) — Нарвегія (U-21).

АНТ

6.00, 7.05, 8.05 «Наша раніца».
 7.00 (з субцітрамі), 8.00 (з субцітрамі), 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 «Нашы навіны».
 9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
 9.55 «Жыць здорава!» (16+).
 11.10 Серыял «Кат» (16+).
 12.05 «Модны прыговор» (6+).
 13.10 Серыял «Практыка» (16+).
 15.00 «Давай пажэнімся!» (16+).
 16.20, 2.10 «Трывожная кнопка» (16+).
 16.40 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
 17.35, 18.20 «На самай справе» (16+).
 18.50 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
 18.55 «Поле цудаў» (16+).
 20.00 «Час».
 21.10 «Голас». Новы сезон (12+).
 23.10 «Што? Дзе? Калі?» у Беларусі. Восеньская серыя гульні (16+).
 0.25 Маст. фільм «Заезджы маладзец» (16+).

СТБ

5.35, 22.05 «Глядзець усім!» (16+)
 6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
 6.10, 20.15 «Міншчына».
 6.20, 7.50 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
 7.40, 13.50, 16.50 «Экстраны выклік».
 9.15 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».
 9.35, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
 10.40 Дакументальны спецпраект (16+).
 12.25, 14.50 «Вадзіць па-руску» (16+).
 12.35, 21.15, 23.40 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
 14.00, 20.30 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
 15.10, 17.00 «Жыццё і прыгоды Мішкі Япончыка». Серыял (16+).
 20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
 20.05 «Сталічныя падрабязнасці» (16+).
 0.35 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).

МІР

6.00, 5.00 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
 6.30 Серыял «Даішнікі» (16+).
 8.40, 10.20 Серыял «Пятровіч» (16+).
 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Навіны.
 10.10 «У гасцях у лічбы» (12+).
 13.15 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
 14.10 «Тэорыя змовы» (16+).
 14.10 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
 15.05 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
 16.15 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
 18.20, 19.25 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
 19.55 «Гульня ў кіно» (12+).
 20.55 «Гульня ў праўду» (16+).
 22.00 «Начны экспрэс» (12+).
 23.20 «Трымайся, шоубізі!» (16+).
 23.40 Маст. фільм «Сем нявест яфрэйтара Збруева» (12+).
 1.40 Серыял «Слава» (12+).
 5.30 М/ф (6+).

РТР— Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
 9.50 Серыял «Трымайся за абалокі» (12+).

11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
 11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
 12.35 «Лёс чалавека» (12+).
 13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
 14.35, 23.45 «Хто супраць?» Ток-шоу.
 17.25 «60 хвілін». Ток-шоу.
 18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
 20.40, 23.10 «Аншлаг і Кампанія» (16+).

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
 6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
 6.10 Нашы (6+).
 6.25 Беларусы (6+).
 7.10 «Наш СпажыўНагляд» (16+).
 8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
 8.50, 10.20 Серыял «Дэльта» (16+).
 9.40 «НЗ.by».
 11.15 Серыял «Ляснік» (16+).
 13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
 14.05 Серыял «САХР» (16+).
 16.30, 19.40 Сёння. Галоўнае.
 16.40 Серыял «Павуцінне» (16+).
 17.45 «ДНК» (16+).
 19.55 Серыял «Куба. Асабістая справа» (16+).
 21.45, 23.20 Серыял «Шэф. Гульня на павышэнне» (16+).
 22.45 «НЗ.by: Час вынікаў».
 0.15 Серыял «Сведкі» (16+).

8 канал

7.00, 15.55, 18.15, 21.05, 1.45 «Надвор'е» + «Эрана».
 7.05, 16.05 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
 7.30, 16.00 «Гумарынка».
 7.35 Камедыя «Сабачае жыццё» (6+).
 9.15, 18.20 Серыял «Лягавы» (16+).
 10.45 «Гатуй як шэф».
 11.15, 18.10, 20.45 «Нябачаныя вёскі».
 11.20 Драма «Саюзнікі» (18+).
 13.30, 19.50 Серыял «Эліта» (16+).
 14.30 Серыял «Нябесны замак» (12+).
 16.25 Меладрама «Спяшайся кахаць» (16+).
 20.50 «Вечарніца» (0+).
 21.10 «Вячэрні квартал-95» (18+).
 22.30 Трылер «Каардынаты «Скайфал»».
 1.00 Серыял «Прыліў» (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
 7.15 М/ф «Тры каты» (0+).
 7.35 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
 8.10 «Лаві момант» (16+).
 9.05 «Ералаш» (6+).
 9.45 Камедыя «Ну што, прыехалі: ремонт» (12+).

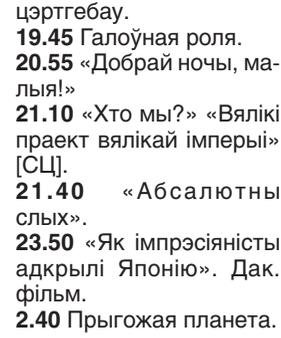

11.40, 20.00 Серыял «#СеняФедзя» (16+).
 12.45, 0.55 Серыял «Аднойчы ў міліцыі» (16+).
 14.50 Серыял «90-я. Вёсела і гучна» (16+).
 16.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
 18.00 Серыял «Івановы — Івановы» (16+).
 21.00 Серыял «Дылды» (16+).
 22.00 Фэнтэзі «Вароты ў 3D» (12+).
 23.55 «Уральскія пельмені» (16+).
 2.35 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
 4.00 Скэтч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
 4.50 Скэтч-шоу «6 кадраў» (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
 6.35 «Пешшу...» Касімаў ханскі.
 7.05 «Правілы жыцця».
 7.35, 14.05, 20.05 «Вікінгі». Дак. фільм [СЦ].
 8.30 «Тэатральны летапіс». Уладзімір Зэльдзін. 2005 год (12+).
 1.15 Фільм-канцэрт «Рабіна на каньяку». 1989 год (16+).
 2.15 «...Да 16 і старэйшым» ад 25 красавіка 1991 года (16+).
 3.00 Тэлеспектакль «Капітанская дачка». 1978 год (12+).

12.25, 18.45, 0.45 «Што рабіць?»
 13.10 Дарогі старых майстроў. «Лапікавы тэатр».
 13.20 «Восьмы дзень стварэння, або Рускі касмізм». Дак. серыял.
 15.10 Біблейскі сюжэт.
 15.40 «Саці. Нясумная класіка...»
 16.25 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм.
 17.30 Знакамітыя сімфанічныя аркестры свету. Каралеўскі аркестр Канцэртгебау.
 19.45 Галоўная роля.
 20.55 «Добрай ночы, малыя!»
 21.10 «Хто мы?» «Вялікі праект вялікай імперыі» [СЦ].
 21.40 «Абсалютны слых».
 23.50 «Як імпрэсіяністы адкрылі Японію». Дак. фільм.
 2.40 Прыгожая планета.

Настальгія

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Паэзія андэграунда». 2005 год (18+).
 7.00, 8.30, 9.45, 11.00, 12.45, 14.10, 15.45, 20.30, 21.45, 23.00, 0.55, 5.35 Музычная настальгія (12+).
 7.30 Маст. фільм «А пароходы гудуць і сыходзяць» (16+).
 9.00, 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
 10.00, 16.00, 22.00, 0.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
 12.00 «Быў час» з Аляксандра Палітоўскім: «Мая мара — асобная кватэра». 2006 год (16+).
 13.00, 19.20 Маст. фільм «Белы шаман» (16+).
 18.00 «Спяем, сябры!» з Наталляй Казялковай. 2005 год (12+).
 1.15 Фільм-канцэрт «Рабіна на каньяку». 1989 год (16+).
 2.15 «...Да 16 і старэйшым» ад 25 красавіка 1991 года (16+).
 3.00 Тэлеспектакль «Капітанская дачка». 1978 год (12+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

0.40, 4.00, 7.30, 13.30 Веласпорт. «Трэ Валі Варэзінэ».
 1.30, 5.00, 8.30, 12.30 Веласпорт. Бенш — Шымэ — Бенш.
 2.30, 6.00, 9.30 Аўтагонкі. World Endurance.
 3.30, 7.00 Watts.
 10.30 Плаванне. International Swimming League.
 11.30 Веласпорт. «Тур Харватыі».
 14.30 Веласпорт. «Джыра дэль Эмілія».
 15.30, 23.40 Веласпорт. Мілан — Турын.
 17.30, 19.30, 21.30 Тэніс. WTA.

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.15 Каманда мары (16+).
 2.10 Сутэнёр (16+).
 3.45 SuperЗяць (16+).
 05.25 Сексу шмат не бывае (18+).
 7.30 Фанфан-Цюльпан (12+).
 9.25 1 + 1 (16+).
 11.40 Робін Гуд (16+).
 14.10 Таксі (16+).
 15.50 Таксі-2 (16+).
 17.35 {at@}бьч (16+).
 19.30 Таксі-5 (18+).
 21.25 Без тармазоў (16+).
 23.05 Бандыткі (16+).

ТВ 3 ТВ3

6.00 Дакументальная калекцыя Беларусь-фільма (12+).
 6.40 М/ф (6+).
 7.25 «Школа доктара Камароўскага» (6+).
 7.55 «Доктар І...» (16+).
 8.25, 19.15, 2.25 «Замах». Серыял (16+).
 10.00, 13.00, 4.00 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
 11.00, 17.00 «Сляпяя» (16+).
 12.00, 16.00 «Містычныя гісторыі» (12+).
 14.00, 18.05 «Варажбітка» (12+).
 15.05 «Натуральны адбор» (12+).

21.05 «Напарніцы». Серыял (16+).
 22.55 «Лінія абароны» (16+).
 23.30 «Звышнатуральнае». Серыял (16+).
 0.15 «Леон». Драма (16+).
 5.30 «Нераскрытыя тайны» (12+).

TV 1000 ТВ1000

6.10, 18.15 Дзевяць ярадаў (16+).
 8.05 Людзі ў чорным (12+).
 10.00 Мой хлопчык (12+).
 11.55 Бойфрэнды з будучыні (16+).
 14.15 Правілы вінаробаў (16+).
 16.40 Рэальныя ваўкалакі (16+).
 20.10 Каханне і іншыя лекі (16+).
 22.25 Людзі ў чорным-2 (12+).
 0.05 Твары ў натоўпе (16+).
 2.05 47 ронаў (12+).
 4.05 Сацыяльная сетка (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

7.00 Дзякуй дзеду за перамогу (6+).
 8.50 Я кахаць цябе буду, жоночка? (12+).
 9.55 Цяжка быць мача (16+).
 11.50 Ціхая застава (16+).
 13.40 Метад Лаўровай (16+).
 15.30 Параграф 78: фільм першы (16+).
 17.15 Каханне прэт-а-партэ (12+).
 19.00 Апостал. 1—2-я серыі (16+).
 21.00, 5.30 Няўлоўны: апошні герой (16+).
 22.30 Час пік (16+).
 0.35 Усё ўключана-2 (12+).
 2.50 Метро (16+).

National Geographic

6.00 Зона будаўніцтва (16+).
 6.25 Інжынерныя ідэі (16+).

7.15, 10.25, 1.40 Аўтасос (16+).
 8.05, 9.40, 14.20, 18.15 Ледзяная дарога (16+).
 8.50, 13.35 Інстынкт выжывання (16+).
 11.10 Дзікі тунец (16+).
 12.45 Гаспадары гор (16+).
 15.05, 4.00 Расследаванні авіякатастроф (16+).
 16.40 Служба бяспекі аэрапорта (16+).
 17.25 Апошнія тайны Трэцяга рэйха (16+).
 19.00, 22.05, 0.55, 3.15 Экстрэмальны экспрэс (16+).
 20.30 Паранармальнае (16+).
 21.15 Секунды да катастрофы (16+).
 23.35 Ліхтунгі за мяжой (16+).
 0.05 Асабліва строгі рэжым (16+).
 4.45 Займальная навука (16+).
 5.10 Навуковыя недарэчнасці (16+).

Discovery Discovery

8.00, 11.10, 15.45, 7.35 Зроблена з другаснай сыравіны (12+).
 8.25, 20.20, 1.50 Аперацыя «Выратаванне дома» (16+).
 9.20, 16.40, 22.10 Махінатары (12+).
 10.15, 17.35, 4.25 Круты цюнінг (12+).
 11.35, 16.10 Як гэта зроблена? (12+).
 12.05, 23.05 Каралі аўкцыёнаў (12+).
 13.00 Паляўнічыя на старызну (12+).
 13.55 Паляўнічы на цацкі (12+).
 14.50, 0.00 Як устроены Сусвет (12+).
 18.30, 5.15 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
 19.25, 6.50 У пагоні за ўраганам (12+).
 21.15 Як гэта ўстроена? (12+).
 00.55, 6.00 Гульня на жыццё (12+).
 2.45 Вельмі каштоўныя аўто (12+).
 3.40 Дзікія эксперыменты (12+).

1 Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), 9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00 Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.10 «Зона Х» (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Сонечны лістапад» (16+).
13.05 Дзіцячы доктар.
13.40 Меладрама «Спадчынніца паняволі» (16+).
14.30, 15.25 Серыял «Красуна Ляля» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 Беларускае часінка.
21.00 Панарама.
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.50 Сфера інтарэсаў.
0.35 Дзень спорту.

2 Беларусь 2

7.00 «Уключайся!» (12+)
9.00, 18.00 Тэлебарометр.
9.05, 20.15 Серыял «Спячая» (16+).
10.15, 23.00 «Экстрасэнсы-дэ-тэктывы» (16+).
11.15, 18.05 Серыял «Тайны горада Эн» (16+).
13.30, 0.00 Серыял «Жаночы доктар-3» (16+).
14.30 «Арол і рэшка. Рай і пекла-2» (16+).
15.40 Нічога сабе нюз (12+).
15.45 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект (12+).
16.30 «Калі мы дома». Скэтчкам (16+).
17.00 Серыял «Улюбёнцы» (16+).
21.10 Спортлато 6 з 49, КЕНО.
21.20 «Каханне на выжыванне» (16+).

3 Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.35, 12.25 «Беларуская кухня». Каша-прысыпанка.
8.05, 12.00, 20.15 Навіны культуры.
8.25, 12.20, 20.35 «Гэты дзень».
8.30, 18.35 «Ясенін». Маст. фільм (16+).
9.25, 21.05 «Апошні дзень». Роберт Раждзественскі (12+).
10.05, 17.15 «Сын старшыні». Маст. фільм (12+) [СЦ].
11.30 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+)

12.50 «Народны майстар». Марыя Кулецака.
13.20, 21.40 «Батальёны прасяць агню». Маст. фільм. 3-я і 4-я серыі (12+).
15.40 «Сваімі словамі». Тэлевіктарына.
16.20 «Славянскі базар — 2019». Найлепшае.
19.30 «Камертон». Заслужаная артыстка Рэспублікі Беларусь Ганна Маланкіна.
20.00 «Архітэктура Беларусі» [СЦ].
20.40 «Калыханка» (0+).

5 Беларусь 5

6.00 Тэніс. WTA. Цяньцзінь.
12.00 Хакей. КХЛ. «Дынама» (Рыга) — «Дынама-Мінск».
13.45 Міні-футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Асноўны раўнд. «Хавакуба» (Нідэрланды) — «Сталіца» (Беларусь).
15.05 Хакей. Ліга чэмпіёнаў. «Ляхці» (Фінляндыя) — «Юнацтва-Мінск» (Беларусь).
16.50 Міні-футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Асноўны раўнд. «Хавакуба» (Нідэрланды) — «Лібурн» (Косава).
18.35 Азбука спорту.
18.45 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Беларусь — Эстонія. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.50 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Агляд.
21.00 Авертайм.
21.30 Футбол. Кваліфікацыя да Еўра-2020. Нідэрланды — Паўночная Ірландыя. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
23.30 Міні-футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Асноўны раўнд. «Сталіца» (Беларусь) — «Тулон Эліт» (Францыя).

Н АНТ

6.00, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
7.00 (з субцітрамі), 8.00 (з субцітрамі), 9.00 (з субцітрамі), 11.00, 13.00, 16.00, 18.00 (з субцітрамі), 20.30 «Нашы навіны».
7.05, 8.05 «Трывожная кнопка» (16+).
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
9.55 «Жыць здорава!» (16+).
11.10 Серыял «Кат» (16+).
12.05 «Модны прыгавор» (6+).
13.10 Серыял «Практыка» (16+).
15.00 «Давай пажэнімся!» (16+)
16.20, 23.45 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
17.20, 18.20, 22.40 «На самай справе» (16+).

18.50 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
18.55 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 «Час».
21.10 «Маркаў. Нічога асабістага» (16+).
21.40 Серыял «Адчайныя» (16+).

С СТБ

5.35 «Глядзець усім!» (16+)
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 Навіны «24 гадзіны».
6.10, 20.15 «Міншчына».
6.20, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
9.05 «Анфас».
9.25, 23.00 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40 «Джокер. Паляванне на звера». Серыял (16+).
12.25 «Вадзіць па-руску» (16+).
12.35, 21.40, 23.50 «Самыя шакіца» (Беларусь).
13.45, 20.50 «Неверагодна цікавыя гісторыі» (16+).
14.35, 0.35 «Сакрэтныя тэрыторыі» (16+).
15.25, 16.50 «Жыццё і прыгоды Мішкі Япончыка». Серыял (16+).
20.00, 22.55 «СТБ-спорт».
20.05 «Сталічныя падрабязнасці».
20.30 «Спецыяльны рэпартаж СТБ».

МІР МІР

6.00, 21.20 Серыял «Даішнікі» (16+).
8.45, 10.10 Серыял «Пятровіч» (16+).
10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.45 Навіны.
13.15, 2.20 «Зала суда. Бітва за грошы» (16+).
14.10, 0.55 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.05, 1.35 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 19.20 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.55 «Гульня ў кіно» (12+).
20.40 «Сусветныя гульні розуму» (0+).
0.00 Дак. фільм «Раз'юшаны будатрад» (12+).
3.05 «Як у рэстаране» (12+).
3.30 Маст. фільм «Паляванне на прынцэсу» (16+).

БЕЛАРУСЬ РТР РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
9.50 Серыял «Трымайся за аб'екты» (12+).

11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.25 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу (12+).
12.35 «Лёс чалавека» (12+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35, 22.30, 23.10 «Хто супраць?» Ток-шоу.
17.25 «60 хвілін». Ток-шоу.
18.35 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір» (16+).
20.40 Серыял «Уваходзячы ў дом, азірніся» (12+).
0.30 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.00 «Астрапрагноз».
6.05, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 Нашы (6+).
6.25 Беларусы (6+).
7.10 «Цуд тэхнікі» (12+).
8.05 Серыял «Мухтар. Новы след» (16+).
8.50, 10.20 Серыял «Дэльта» (16+).
9.40, 22.45 «НЗ.by».
11.15 Серыял «Ляснік» (16+).
13.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «САХР» (16+).
16.30, 19.40 Сёння. Галоўнае.
16.40 Серыял «Павуцінне» (16+).
17.45 «ДНК» (16+).
19.55 Серыял «Куба. Асабістая справа» (16+).
21.45, 23.10 Серыял «Шэф. Гульня на павышэнне» (16+).
0.05 Серыял «Сведкі» (16+).

8 канал мой

7.00, 15.55, 18.15, 21.05, 0.05 «Надвор'е» + «Эрана».
7.10, 16.05 М/с «Цімон і Пумба» (0+).
7.35, 16.00 «Гумарынка».
7.40 Фэнтэзі «47 ронінаў».
9.35, 18.20 Серыял «Лягавы» (16+).
11.05 Дак. фільм.
11.40 Драма «Каралева пустыні» (16+).
13.50, 19.50 Серыял «Эліта» (16+).
14.45 Серыял «Нябесны замак» (12+).
16.30 «Пуаро Агаты Крысці».
17.30 «Гатуй як шэф».
18.05 «Фэшн is ту прафэшн».
20.45 «Нябачаныя вёскі».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.10 Трылер «Саюзнікі» (18+).
23.15 Серыял «Прыліў» (18+).

ВТВ ВТВ

6.05 «Дурні і дарогі» (16+).
7.15 М/ф «Тры каты» (0+).
7.35 М/ф «Цімон і Пумба» (0+).
8.10 «Лаві момант» (16+).
9.05 «Ералаш» (6+).
9.45 Фэнтэзі «Вароты ў 3D» (12+).
11.40, 20.00 Серыял «#СеняФедзя» (16+).
12.45, 0.45 Серыял «Аднойчы ў міліцыі» (16+).
14.50 Серыял «90-я. Весе­ла і гучна» (16+).
16.55 Серыял «Шчаслівыя разам» (16+).
18.00 Серыял «Івановы — Івановы» (16+).
21.00 Серыял «Дылды» (16+).
22.00 Камедыя «8 першых спатканняў» (16+).
23.45 «Уральскія пель­мені» (16+).
2.30 Серыял «Бязмоўны сведка» (16+).
3.50 Скэтч-шоу «Адна за ўсіх» (16+).
4.50 Скэтч-шоу «6 кад­раў» (16+).

КУЛЬТУРА Культура

6.30, 7.00, 7.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.30 Навіны культуры.
6.35 «Пешшу...» Крым антычны.
7.05 «Правілы жыцця».
7.35, 14.05 «Вікінгі». Дак. фільм [СЦ].
8.30 «Тэатральны летапіс». Уладзімір Зэльдзін.
9.00, 22.20 «Шахеразада». Серыял [СЦ].
10.15 «Назіральнік».
11.10, 1.10 XX стагоддзе. «Кароткія гісторыі. Па старонках «Крокодила». 1963 г.
12.00 75 гадоў Уладзіміру Аляксандраву. «Карабель лёсу». Дак. фільм.
12.25, 18.45, 0.30 «Гульня ў бісер». «Літаратурная крытыка Льва Анінскага».
13.10 Колер часу. Леанарда да Вінчы. «Джа­конда».

13.20 «Восьмы дзень стварэння, або Рускі касмізм». Дак. серыял.
15.10 Пернікавы домік. «Незабыўная Шарунь­жа» [СЦ].
15.40 «2 Вернік 2».
16.25 «Доўгая дарога ў дзюнах». Маст. фільм.
17.45, 2.40 Прыгожая планета.
18.00 Знакамітыя сім­фанічныя аркестры свету. Аркестр Нацыя­нальнай акадэміі Санта Чэчылія.
19.45 Галоўная роля.
20.05 Прыступкі цывілі­зацыі. «Загадкавыя ад­крыцці ў Вялікай піра­мідзе». Дак. фільм [СЦ].
20.55 «Добрай ночы, малыя!»
21.10 «Хто мы?» «Вялікі праект вялікай імперыі» [СЦ].
21.40 «Энігма. Марта Дамінга».
23.15 Колер часу. Рэнэ Магрыт.
23.50 Чорныя дзіркі. Бе­ляя плямы.
2.00 «Зінаіда Славіна. Сцэна жыцця». Дак. фільм.

НОВАЛЬГІЯ Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляк­сандром Паліткоўскім: «Мая мара — асоб­ная кватэра». 2006 год (16+).
6.45, 8.10, 9.45, 11.00, 14.35, 15.45, 17.00, 18.45, 20.10, 21.45, 23.00, 1.00, 2.35, 3.45, 5.00 Музычная насталь­гія (12+).
7.00, 13.20, 19.00 Маст. фільм «Белы шаман» (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаны ў СССР» (12+).
12.00 «Спяем, сябры!» з Наталіяй Казялковай. 2005 год (12+).
18.00 «Яловая субмары­на». 2005 год (16+).
0.00 «СевАлогія» з Се­вам Наўгародцавым: «Паэзія андэграўнда». 2005 год (18+).
1.30 Маст. фільм «А па­раходы гудуць і сыхо­дзяць» (16+).

EUROSPORT 1 EuroSport 1

1.05 Веласпорт. «Трэ Ва­лі Варэзінэ».
2.05 Watts.
2.30, 5.30, 9.30, 12.30, 14.55, 19.00, 21.30 Тэніс. WTA.
4.00, 8.00, 1.00 Вела­спорт. Мілан — Турын.
7.00 Веласпорт. Бенш — Шымэ — Бенш.
23.35 Веласпорт. «Гран П'емонце».

КИНОКОМЕДИЯ Кінакамедыя

0.40 Дзеці сексу не пера­шкода (16+).
2.40 Выпадковы шпіён (12+).
4.15 Кахае — не кахае (16+).
05.50 Робін Гуд (16+).
8.15 {ат@бь}ч (16+).

ТВ 1000 ТВ1000

10.10 Сутэнёр (16+).
11.55 Цвярозы кіроўца (16+).
13.55 Таксі-3 (16+).
15.35 Таксі-4 (16+).
17.15 1 + 1 (16+).
19.30 Гудзонскі ястраб (16+).
21.25 Усе магу (16+).
23.00 Ілюзія падману (16+).

ТВ 3 ТВ3

6.00 М/ф (6+).
7.00 «Школа доктара Ка­мароўскага» (6+).
7.30 «Доктар I...» (16+)
8.00, 19.10, 3.40 «За­мах». Серыял (16+).

9.35, 23.40 «Улегцы» (12+).

10.05, 13.05 «Суд ідзе». Дак. серыял (16+).
11.05, 17.00 «Спячая» (16+).
12.05, 16.00 «Містыч­ныя гісторыі» (12+).
14.05, 18.00 «Варажбіт­ка» (12+).
15.10 «Натуральны ад­бор» (12+).
21.00 «Напарніцы». Се­рыял (16+).
22.50 «Знак якасці» (16+).
0.10 «Звышнатураль­нае». Серыял (16+).
0.55 «Авіатар». Драма (16+).
5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).

TV 1000 ТВ1000

6.10, 18.35 Дзевяць яр­даў-2 (12+).
8.25 Людзі ў чорным-2 (12+).
10.30 Твары ў натоўпе (16+).
12.30 Каханне і іншыя лекі (16+).
14.45 Сацыяльная сет­ка (16+).
17.05 Разня (16+).
20.30 Турба (6+).
22.20 Людзі ў чорным-3 (12+).
0.20 Спадарыня Бава­ры (16+).
2.35 Абяцанне (16+).
4.45 Рэальныя ваўка­лакі (16+).

ТВ 1000 Рускае кіно

7.05 Каханне прэт-а­партэ (12+).
8.45 Час пік (16+).
10.55 Метро (16+).
13.25 Метад Лаўровай (16+).
15.10 Шэрая Шыйка (6+).
15.35 Каўказскае трыя (12+).
17.15 На кручку! (16+)
19.00 Апостал (16+).
21.00, 5.30 Грэцкі арэ­шак (16+).
22.40 Рабінавы вальс (12+).
0.35 Танкі (12+).
2.20 Скарб (6+).
3.55 ЖАРА (16+).

National Geographic National Geographic

6.00 Зона будаўніцтва (16+).
6.25 Інжынерныя ідэі (16+).
7.15, 10.25, 19.45, 2.00 Аўта-SOS (16+).
8.05, 14.20 Ледзяная да­рога (16+).
8.55, 13.35 Інстынкт вы­жывання (16+).
9.40 Экстрэмальны экс­прэс (16+).
11.10 Дзікі тунец (16+).
12.45 Гаспадары гор (16+).
15.05, 4.25 Расследаван­ні авіякатастроф (16+).
16.40 Служба бяспекі аэ­рапорта (16+).
17.25 Апошнія тайны Трэцяга рэйха (16+).
18.15, 22.05, 1.15, 3.35 Суперзбудаванні (16+).
20.30 Паранармальнае (16+).
21.15 Секунды да ката­строфы (16+).
22.50 Граница (16+).
23.35 Ліхтугі за мяжой (16+).
0.25 Эпідэміі (16+).
5.10 Як перамагчы ва ўсім (16+).
5.35 Навуковыя неда­рэчнасці (16+).

Discovery Discovery

8.00, 7.35 Зроблена з другаснай сыравіны (12+).
8.25, 20.20, 1.50 Апера­цыя «Выратаванне до­ма» (16+).
9.20, 16.40, 22.10 Махіна­тары (12+).
10.15, 17.35, 4.25 Круты цюнінг (12+).
11.10, 15.45, 21.15 Як гэта ўстроена? (12+)
12.05, 23.05 Каралі аўкцыёнаў (12+).
13.00 Вулічная навука (16+).
18.30, 5.15 Паляўнічыя на рэліквіі (16+).
19.25, 6.50 У пагоні за ўраганам (12+).
0.00 Залатая ліхаманка (12+).
0.55, 6.00 Гульня на жы­ццё (12+).
2.45 Кантакт (12+).
3.40 Як устроены Сусвет (12+).

ПРАБЛЕМЫ І РАШЭННІ

ЖЫЦЦЁ ПОБАЧ З КАТЛАВАНАМ

Цепласеткі мяняюць, але работа ідзе марудна

У Гродне маштабныя работы па перакладцы цепласетак сталі звычайнай з'явай. І гэта зразумела. Бо наспела **неабходнасць у замене старых трубаправодаў на новыя, сучасныя. Гэта дазваляе знізіць перапады ў падачы цяпла, але галоўнае — пазбегнуць аварыйных прарываў у зімовы час. Такія з'явы наўрад ці каго-небудзь парадуюць, таму гараджане ў асноўным з разуменнем ставяцца да рамонтных работ. Але здараецца, што замена інжынерных сетак доўжыцца не месяц, не два, а больш за год. З падобным становішчам жыхары не могуць пагадзіцца, асабліва з пачаткам ацяпляльнага сезона.**

ДЗЕ ГЭТА ВУЛІЦА?

Адзін з такіх прыкладаў можна назіраць у самым ажыўленым месцы абласнога цэнтра — каля цэнтральнага рынку. Летам тут вялася замена трубаправода на праезнай частцы. І, трэба сказаць, усё зрабілі даволі хутка. Пасля работы перакінуліся ў двор. І цяпер ён хутчэй нагадвае маштабныя археалагічныя раскопкі, якія адкрылі ўжо амаль увесь фундамент дома. Маладая мама, якая выйшла з двума дзецьмі, паведаміла, што цяпер не можа выпусціць свайго сямігадовага сына на вуліцу, як раней, бо дабірацца да дзіцячай пляцоўкі праз катлаван небяспечна. Працяглая замена адбіваецца і на падачы цяпла: у кватэрах пацяплела толькі ў сярэдзіне тыдня. А работы яшчэ не завершаны.

Не мінуў гэты лёс і двары ў цэнтры горада. На адной з такіх пляцовак вядзе пракладку прадпрыемства цеплавых сетак. Пасля дажджу тут не прайсці, не праехаць. Пагражальна выглядаюць катлаваны з іржавымі жалезнымі трубама і мутнай вадой. Відавочна, і гэта пацвердзіў адзін з будаўнікоў, работы па ўкладцы тут завершаны, але трэба ўпарадкаваць калодзежы і тэрыторыю. Тэрміны здачы не выконваюцца. Калі меркаваць па пашпарце аб'екта, мадэрнізацыю тут павінны былі завяршыць яшчэ 30 жніўня.

У пастку зацяжнага рамонт трапілі і жыхары мікрараёна Фолюш. Тут сітуацыя яшчэ больш драматычная. Работы па замене трубаправода павінны былі завяршыцца ў верасні, але пераносяцца на май наступнага года. Пры гэтым трэба ўлічыць, што яны вядуцца з сакавіка. Як высветлілася, быў недасканала падрыхтаваны праект. А жыхары тым часам вымушаны больш за год пераадольваць перашкоды, каб трапіць у свае кватэры. Не дзіўна, што такі факт апынуўся ў полі зроку Камітэта дзяржкантролю Гродзенскай вобласці.

— Месца, дзе вядуцца работы, знаходзіцца ў неналежным стане — паўсюль раскіданы будаўнічыя матэрыялы, рэшткі бетонных пліт, цяжка падысці да некаторых жылых дамоў, людзі пішуць скаргі, і абгрунтавана. Каб завяршыць пракладку, спатрэбіцца яшчэ шмат часу, бо работы па рэканструкцыі сетак выкананы дзесьці на 70 %, — паведаміла **начальнік упраўлення КДК Наталля ЖУР**.

І гэта не ўсе адрасы зацяжнага рамонт. Марудна вядуцца работы на вуліцах Брыкеля і Ліможа. Плануецца, што мадэрнізацыя лакальных сетак павінна завяршыцца ў лістападзе, але пакуль тут замянілі толькі 600 метраў трубаправода замест 3,2 кіламетра. Акрамя гэтага спецыялістамі КДК устаноўлены шматлікія парушэнні праекта ў арганізацыі, адгароджванні і ўтрыманні будаўнічых пляцовак.

ЧАМУ ЗАМЕНА ІДЗЕ МАРУДНА

Перакладка трубаправодаў — работа сістэмная і планавая. Для ЖКГ ёсць і свае нарматывы — кожны год мадэрнізаваць 4 % ад працягласці старога абсталявання. Напрыклад, штогод у Гродзенскім рэгіёне неабходна замяніць 95 кіламетраў трубаправода. Але пакуль не ўсё, што намечана, зроблена. У некаторых раёнах работа ідзе марудна — пракладзена 20–40 % ад патрэбы.

Дарэчы, нядаўна гэта праблема абмяркоўвалася на пасяджэнні Гродзенскага абласнога выканаўчага камітэта, дзе раёнам, якія марудзяць з работамі, былі пастаўлены канкрэтныя тэрміны. Праблема асабліва актуальная для абласнога цэнтра, дзе пакуль пра-

кладзена менш за палову плана. А ўсяго камунальнымі службамі горада перакладзена 11 кіламетраў трубаправода пры плане 30. Больш за тое, на пачатак верасня работы не распачаліся на трох аб'ектах з дзясці.

І такая сітуацыя даволі тыповая, сцвярджаюць у КДК. Замена сетак вядзецца з адставаннем амаль кожны год. Вось і гэты не стаў выключэннем.

Напрыклад, у вобласці да 20 верасня трэба было замяніць 85 кіламетраў цепласетак, а зрабілі толькі 55.

— Асноўная прычына — недахоп фінансавання, — кажа Наталля Жур. — Але не толькі. Яшчэ адна — непаваротлівасць саміх арганізацый, якія імкнуцца набраць больш заказаў, а потым не паспяваюць своечасова іх выканаць. Атрымліваецца адставанне ад графіка. А зіма між тым не за гарамі. Вось толькі не ўсе камунальныя арганізацыі да яе гатовы.

ЦІ БУДУЦЬ ПРАБЛЕМЫ З ЦЯПЛОМ?

Як запэўнілі ў гарадской жыллёва-камунальнай гаспадарцы, праблем з цяплом не павінна быць. Работа па падключэнні вядзецца згодна з графікам. У жылы фонд цяпло пачалі падаваць з пачатку тыдня. Як адзначыў **начальнік вытворчага аддзела Гродзенскага гарадскога ЖКГ Павел КОНЕЎ**, на падключэнне даецца 48 гадзін. Гэта неабходна для таго, каб забяспечыць раўнамерную нагрузку на абсталяванне.

Увогуле замена цепласетак не павінна сур'ёзна адбіцца на падачы цяпла ў кватэры, падкрэсліў суразмоўнік. Адзінае, што можа стварыць дыскамфорт, гэта часовае адключэнне цяпла пры ўрэзках новых ліній. Такія работы патрабуюць, як правіла, ад некалькіх гадзін да двух дзён. Пра гэта жыхароў інфармуюць загадзя. Што датычыцца пракладкі цеплаправоднасці, дык гэту работу вядуць не толькі камунальнікі, але і энергетыкі. Дарэчы, на іх балансе — большасць цепласетак горада. Але менавіта да камунальнікаў у гэтым плане больш прэтэнзій. Тыя, у сваю чаргу, маюць свой аргумент.

— Вы заўважылі, наколькі раней пачаўся сёлета ацяпляльны сезон? — задаецца пытаннем Павел Коней. — А між тым сярэднясутачная тэмпература перавышае восем градусаў, што па нарматывах не дае падставы на падачу цяпла. Звычайна ацяпляльны сезон доўжыцца з 15 кастрычніка да 15 красавіка і займае 194 дні. Сёлета ён пачаўся яшчэ ў канцы верасня. Зразумела, што першымі атрымалі цяпло сацыяльныя аб'екты — дзіцячыя садкі, школы, бальніцы. Літаральна праз некалькі дзён цяпло прыйшло ў кватэры. А між тым не ўсе жыхары згодны з гэтым. Некаторыя лічаць, што ўключаць цяпло яшчэ рана, на вуліцы няма марозу.

У любым выпадку рашэнне аб пачатку ацяпляльнага сезона прынята, і яго трэба выконваць. Зіма, як кажуць, спытае строга, у тым ліку і за расходаванне цеплаэнергіі. А ў вобласці сёлета пастаўлена задача знізіць цепластраты на 10 %. Дасягнуць гэтага магчыма толькі праз мадэрнізацыю старых цепласетак. І ў тым выпадку, калі работа не будзе зацягнута на доўгі тэрмін.

Маргарыта УШКЕВІЧ, фота аўтара.

калі яго робяць і за чый кошт?

Падчас такіх работ ажыццяўляецца рамонт і замена ўнутрыдамавых інжынерных сістэм электра-, цепла-, газа- і водазабеспячэння, водаадвядзення, супрацьдымнай абароны, устаноўках супрацьпажарнай аўтаматыкі, а таксама каналізацыйных выпускаў у адпаведнасці з межамі балансавай прыналежнасці і эксплуатацыйнай адказнасцю бакоў, а таксама рамонт падмурка і аднаўленне адмошкі.

Што не робяць

Пры капітальным рамонт жылога дома ў індывідуальным памяшканні не робяць замену вокнаў, сантэхнікі, электраправодкі, электра- і газавага абсталяван-

ня, прыбораў уліку цепла- і электраэнергіі, расходу вады. Падчас такога рамонт не прадугледжаны абсталяванне дзіцячых пляцовак і дадатковых парковачных месцаў, а таксама рамонт лесвічных клетак і падвальных памяшканняў.

Якая роля заказчыка?

Яшчэ на стадыі афармлення праекта камунальнікі павінны правесці агульны сход жылцоў. Вельмі важна не ігнараваць яго правядзенне, бо на сходзе будуць абмяркоўвацца вашы пажаданні і патрабаванні як уласніка, а таксама неабходнасць іх уключэння ў праектна-каштартысную дакументацыю. На сходзе таксама вырашаюцца

пытанні, якія датычацца ўцяплення дома і ўстаноўкі індывідуальных прыбораў уліку (за кошт асабістых сродкаў уласнікаў).

Прадстаўнікі заказчыка павінны пры інфармаваць аб выніках абследавання жылога дома, запланаваных відах работ і паведаміць кантактныя звесткі адказных асоб. Уласнікі, са свайго боку, павінны выбраць прадстаўніка на час капрамонту.

Колькі доўжыцца?

Тэрмін уводу дома ў эксплуатацыю пасля капітальнага рамонт павінен быць прапісаны ў дагаворы. У цэлым нормы працягласці работ па капітальным рамонт

пазначаны ў дакументах, зацверджаных Міністэрствам ЖКГ. Аднак тэрміны могуць быць перанесены, але толькі пры наяўнасці аб'ектыўных прычын. Гэта могуць быць форс-мажорныя абставіны (адзін з уласнікаў адмаўляецца даць доступ у кватэру для выканання пэўнага віду работ), значныя аб'ёмы дадатковых работ (калі іх неабходнасць была выяўлена пры правядзенні капітальнага рамонт), а таксама адсутнасць фінансавання на іх правядзенне. Прычым трэба ведаць, што ўвесці дом у эксплуатацыю заказчык зможа толькі пасля правядзення ўсіх работ, якія былі прадугледжаны праектам.

Сяргей КУРКАЧ.

СРОДКІ І ВЫДАТКІ

БОЛЬШ ЗА 150 РУБЛЁЎ ЗА «КВАДРАТ»

Такі кошт капітальнага рамонту жылля на Брэстчыне. У каго танней?

Камунальным службам Брэсцкай вобласці неабходна адшукаць рэзервы для зніжэння кошту капітальнага рамонту жыллёвага фонду. Такую задачу паставіў на выязны пасяджэнні аблвыканкама ў Бярозе яго старшыня Анатоль ЛІС.

Як паведамляе БелТА, на пасяджэнні разглядалі рэалізацыю дзяржаўнай праграмы «Комфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе» на 2016–2020 гады і праблемныя пытанні работы жыллёва-камунальнай гаспадаркі вобласці. Эфектыўнае і надзейнае функцыянаванне сістэмы ЖКГ з'яўляецца неад'емнай умовай для забеспячэння спрыяльнага асяроддзя і камфортнага пражывання грамадзян, адзначыў губернатар. Чакаецца, што большасць паказчыкаў дзяржпраграмы сёлета будзе выканана. Разам з тым ёсць пытанні, на якія варта звярнуць асаблівую ўвагу.

«Згодна з Дырэктывай № 7, у 2020 годзе неабходна забяспечыць дасягненне долі капітальна адрамантаванага жылля ў памеры 3 % ад эксплуатаемага. Па вобласці гэтая лічба складзе не менш за 380 тысяч метраў квадратных. Пры гэтым выкананне задання ў аб'ёме 310 тысяч квадратных метраў жылля па выніках бягучага года не праглядаецца, што недапушчальна, таму што гэта не проста лічба — за ёй стаяць людзі, якім неабходна адрамантаваць жыллё», — падкрэсліў Анатоль ЛІС.

Самыя нізкія тэмпы ўводу дамоў пасля капрамонту ў Брэсце, Баранавічах, Бярозаўскім і Драгічынскім раёнах. Адною з прычын з'яўляецца перавышэнне гранічных нормаў выдаткаў рамонту на адзін «квадрат», што прыводзіць да недахопу выдзеленых на гэтыя мэты бюджэтных сродкаў. У прыватнасці, перавышэнні былі на дзевяці аб'ектах у Баранавічах, на адным аб'екце ў Кобрынскім раёне. Надзвычай затратным атрымліваецца рамонт малапавярховай жылой забудовы, старэйшай за 30 гадоў.

Сёння кошт рамонту аднаго «квадрата» жылля ў сярэднім па вобласці складае 154 рублі, гэта вышэй, чым у сярэднім па краіне (150 рублёў). У той жа час у Мінскай вобласці гэтая лічба не перавышае 120 рублёў.

«Аналіз паказвае, што выкананне работ па капітальным рамонце сіламі саміх прадпрыемстваў дазваляе знізіць кошт работ прыкладна на 25 %, а таксама сэканоміць час на правядзенне працэдур па выбары падраднай арганізацыі», — паведаміў генеральны дырэктар абласнога ўпраўлення ЖКГ Аляксандр МАКСІМЧУК.

Губернатар запатрабаваў, каб у наступным годзе кошт капрамонту аднаго квадратнага метра ў вобласці быў ніжэйшым, чым у сярэднім па краіне. «Вывучайце перадавы вопыт і выкарыстоўвайце ў сябе», — заявіў ён. У цэлым у кожным раёне павінен быць распрацаваны рабочы план па безумоўным выкананні заданняў дзяржпраграмы. «Для гэтага ёсць усе магчымасці. У нас створана цудоўная матэрыяльная база — адна з найлепшых сярод абласцей. І кадры захавалі. Сур'ёзна прапрацуйце пытанне. Мы кардынальным чынам павінны змяніць сітуацыю», — рэзюмаваў кіраўнік вобласці.

22

ІНІЦЫЯТЫВА

А РАМОНТ ДАПАМОГУЦЬ ЗРАБІЦЬ... ДЭПУТАТЫ

Як у Магілёве насельніцтва разам з народнымі абраннікамі робіць утульнымі свае двары

Кожны хоча жыць у прыгожым адрамантаваным доме і бачыць са сваіх вокнаў добраўпарадкаваную тэрыторыю. Але што рабіць, калі чарга на капрамонт яшчэ не падышла? Дзейнічаць. І дэпутаты першыя, хто ў гэтым пытанні змогуць дапамагчы.

Жыхары дома № 44 па вуліцы Маўчанскага пачалі з таго, што звярнуліся да свайго народнага абранніка **Віталія МАРТЫНАВА** — дырэктара вагонабудаўнічага завода. Сумна ім стала глядзець на свой двор. Таму размову пачалі з таго, што і самі не супраць укладзі грошы ў яго развіццё. Сваімі сіламі яны сабралі больш за 800 рублёў. І яшчэ больш за 1200 рублёў выдзеліў гарсавет.

— Была закуплена дзіцячая пляцоўка для гульні, з'явіліся дадатковыя лаўкі, сметніцы, — расказвае Віталій Васілевіч. — Дырэктар «Магілёўзеленбуд» Пётр Аляксейчыкаў, таксама дэпутат гарсавета, дапамог з азеляненнем. Шчыравалі разам з жылцамі, праводзілі сумесныя суботнікі. Да работы далучыліся і камунальнікі: зрабілі праезды, пешаходныя сцежкі. Непасрэдны ўдзел у вырашэнні пытання прыняла і дэпутат Палаты прадстаўнікоў Вольга Петрашова.

Віталій Мартынаў расказвае, што гэты дворык не адзіны за невялікі пакуль тэрмін яго дэпутацкай дзейнасці. Летась у гэтым жа мікрараёне быў прыведзены да ладу яшчэ адзін.

— Кожны год мы сумесна з прадстаўнікамі адміністрацыі Кастрычніцкага раёна праводзім агляд двароў і высвятляем, наколькі грамадзяне гатовы паўдзельнічаць у добраўпарадкаванні свайёй тэрыторыі, — кажа ён. — Нехта чакае, што двор зробіць за бюджэтных грошы. Але ж мы ўсе добра ведаем, што напаў-

Фота: Юлія Іноспрацыйна/Харатар.

няльнасць бюджэту залежыць ад вынікаў работы рэальнага сектара эканомікі. Хацелася б, каб гэта напаўняльнасць была большая. Да таго ж ёсць першачарговыя пытанні, куды павінны накіроўвацца сродкі. Па плане работы па капрамонце выконваюцца, але заўсёды хочацца чагосьці большага.

Дэпутат прыводзіць прыклады ініцыятыўнасці грамадзян, калі яны не толькі на словах, але і на справе пацвярджаюць сваё жаданне жыць прыгожа. Бяруць у рукі рыдлёўкі, пэндзлі — капаюць, фарбуюць, саджаюць кветкі.

— Тэма добраўпарадкавання для мяне асабліва важная. У гэтым мікрараёне (выбарчая акруга № 27) жыве шмат работнікаў вагонабудаўнічага завода, якім я кірую, — кажа дэпутат. — І я лічу сваім абавязкам дапамагчы. Жыхары дома на Маўчанскага пажадалі, каб у двары з'явіўся дзіцячы цягнічок. Гэта цалкам па нашым профілі. Будзем нешта рабіць. Але пры гэтым заклаю і астатніх да дзеяння. Нельга сядзець і чакаць, калі да цябе нехта прыйдзе і зробіць. Калі дом прыватны, чалавек імкнецца зрабіць яго прыгожым не толькі знутры, але і звонку. А чым адрозніваецца шматпавярховы жылы дом? Не трэба абмяжоўвацца выключна сваімі сценамі. Прыгожая тэрыторыя — гэта перш за ўсё справа рук саміх

жыльцоў. Ды і трэба развівацца разам з горадам. Наводзім прыгажосць не толькі каля дамоў. Вунь адрамантавалі левіцу каля гандлёвага цэнтра «Кантынент». Гэта таксама вынік зваротаў жыхароў.

— Як толькі работы па добраўпарадкаванні пляцоўкі скончацца, правядзем свята двара, — кажа старшыня **Магілёўскага гарадскога Савета дэпутатаў Максім ГУРЫН**. — Збіраемся акцэнтаваць увагу на такіх праектах. Бо гэта не адзіны такі прыклад. Трэба паказаць, як працуюць з насельніцтвам магілёўскія дэпутаты. Летась падчас выязной сустрэчы з жыхарамі мікрараёна пасёлка Грабянёва да дэпутата Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Пятра Салаўёва звярнуліся маладыя семі з просьбай пасадзейні-

чаць ва ўладкаванні пляцоўкі для адпачынку ў раёне прыватнай індывідуальнай забудовы. На прапанову аб добраўпарадкаванні тэрыторыі адгукнуліся дэпутаты гарсавета Пётр Аляксейчыкаў, Іван Жук, Павел Ларчанка, Віктар Нікіцін. Сумесна з жыхарамі яны ачысцілі пляцоўку, абкасілі траву і зрэзалі хмызняк. З прыцягненнем прадпрыемстваў акругі неаднаразова ажыццяўляўся падвоз глебы для выраўнавання газона пад футбольнае міні-поле, тут з'явіліся дзіцячыя арэлі, гімнастычныя брусы, лава для адпачынку, былі прывезены матэрыялы, з якіх жыхары зрабілі сталы і лаўкі, плот, дзіцячыя малыя архітэктурныя формы. За кошт грамадзян устанавілі на дзіцячай пляцоўцы гульнявы комплекс. А маладыя семі з дапамогай старых аўтамабільных пакрышак і іншых другасных матэрыялаў упрыгожылі тэрыторыю. Вынікам добраўпарадкавання стала арганізаванае жыхарамі свята для дзяцей з запрашэннем аніматараў.

Пры дапамозе дэпутатаў гульнявыя пляцоўкі з'явіліся ў двух дварах па праспекце Шміта — у раёне дамоў №№ 32, 34, 36 і №№ 94, 96. Абсталяванне закуплена і ўстаноўлена сумеснымі намаганнямі дэпутатаў, адміністрацыі Кастрычніцкага раёна і жыхароў.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

○ У тэму

Артур ГАРБАКОЎСКИ, начальнік аддзела эксплуатацыі жыллёвага фонду прадпрыемства ЖКГ Магілёўскай вобласці:

— Тыя грошы, якія адлічваюць жыхары на капрамонт, акумуляюцца на асобных субрахунках гар-, райвыканкамаў і накіроўваюцца выключна на капрамонт жыллёвага фонду, у адпаведнасці з зацверджанымі рашэннямі мясцовых выканаўчых органаў, бягучых графікаў на капрамонт жылога фонду. Комплекс работ плануецца, зыходзячы з тэхнічнага стану дома, года яго пабудовы, тэхнічнага стану канструкцыйных элементаў і гэтак далей. Бягучы графікі капрамонту дамоў размешчаны на сайтах выканкамаў. На сённяшні дзень у вобласці плануецца адрамантаваць 122 дамы. Па звестках за восем месяцаў, усяго адрамантавана і ўведзена 151,2 тысячы метраў квадратных жылля — 63 дамы па вобласці.

НОВЫЯ КАЦЕЛЬНІ

хутка пачнуць працаваць у Добрушы і Буда-Кашалёве

Да ацяпляльнага сезона 2019—2020 гадоў Гомельшчына гатова. Адпаведныя пашпарты атрымалі ўсе цеплакерыніцы, спажыўцы, арганізацыі, якія транспартуюць цеплавую энергію і знаходзяцца на абслугоўванні ЖКГ. На пасяджэнні Гомельскага аблвыканкама генеральны дырэктар дзяржаўнага аб'яднання «Жыллёва-камунальная гаспадарка Гомельскай вобласці» Дзмітрый ЗГУРСКИ расказаў пра тое, што зроблена.

Цалкам праведзены прафілактычныя рамонты абсталявання кацельных, цэнтральных цеплавых пунктаў, унутрыдамавых інжынерных сетак. Больш за 110 кіламетраў цеплавых сетак заменена, адрамантавана звыш 103 тысяч метраў

квадратных дахаў. Пры гадавым заданні ў 440 тысяч «квадратаў», за 9 месяцаў капітальны рамонт жылых дамоў правялі на 320 тысяччах метраў квадратных — гэта 101,9 %.

У вобласці ёсць мабільныя цеплагенеруючыя ўстаноўкі, а таксама падрыхтаваны да работы перасоўныя блокава-модульныя кацельні. Створаны аварыйныя брыгады з кругласутачным дзжурствам на выпадак узнікнення пазаштатных сітуацый. **Старшыня Гомельскага аблвыканкама Генадзь САЛАВЕЙ** даручыў адказным службам узмацніць кантроль за абследаваннем вентыляцыйных і дымавых каналаў усяго жыллёвага фонду, у тым ліку прыватнага і ведамаснага.

Да таго ж сёлета ў Гомельскай вобласці мадэрнізавалі 84 кацельні. На гэтыя мэты былі выкарыстаны бюджэтных грошы ў памеры 9,5 мільёна рублёў, таксама ўкладзена звыш 350 тысяч з уласных сродкаў прадпрыемстваў ЖКГ.

Акрамя таго, для замяшчэння імпартаемага прыроднага газу сёлета ў вобласці запланаваны ўвод дзвюх цеплакерыніц на мясцовых відах паліва. У Добрушы кацельня рыхтуецца да пуску ў кастрычніку, а ў Буда-Кашалёве ўвод запланаваны на сярэдзіну лістапада. Па выніках года ў рэгіёне доля мясцовых відаў паліва прагназуецца на ўзроўні каля 45,2 %. На Гомельшчыне створаны запас драўнянага паліва і топачнага мазуту з перавышэннем запланаваных лічбаў.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ЗВЯЗДА

СПЕЦРАХУНАК АБО ДЭПАЗІТ

Што выбраць?

Капітальны рамонт — гэта заўсёды нязручнасці для жыхароў. Але яны пераносяць іх цяжары. Бо разумеюць, што пасля заканчэння работ жыццё стане больш камфортна.

У Мінскай вобласці да канца года неабходна капітальна адрамантаваць 360 тысяч квадратных метраў жылфонду. Як запланаваны дырэктар Дзяржаўнага аб'яднання «Жыллёва-камунальная гаспадарка Мінскай вобласці» Васіль ШАШОК, гэтыя паказчыкі будуць выкананы і нават з запасам.

Па яго словах, амаль усе раёны ідуць роўна, план за дзевяць месяцаў практычна выканалі. Хтосьці крыху не дацягвае па аб'ектыўных прычынах.

Сёння капрамонт робіцца згодна з 324-й пастановай Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі і мае на мэце аднавіць усе характарыстыкі жыллага дома, у тым ліку агароджальныя канструкцыі, інжынерныя сеткі.

— Таму на пражыванне людзей гэта ніякім чынам не ўплывае, — кажа Васіль Васілевіч. — Мы таксама імкнёмся ствараць як мага менш дыскамфорту, у мінімальныя тэрміны — на працягу 3-6 месяцаў — закончыць работы.

— Сёлета нам даведзена заданне капітальна адрамантаваць 15 тысяч квадратных метраў жыллага фонду, — расказаў старшыня

Дзяржынскага райвыканкама Мікалай АРЦЮШКЕВІЧ. — Адзін дом здалі ў ліпені. Яшчэ два дамы хутка завяршылі: мяркую, у кастрычніку — лістападзе ўвядзем іх у эксплуатацыю. Акрамя таго, будынак інтэрната на вуліцы Фурманова перадалі на баланс мясцовай ЖКГ. Раней ён належаў Дзяржынскаму вопытна-механічнаму заводу, які далучылі да «Амкадора».

Гэты інтэрнат — калідорнага тыпу. Будынак у дрэнным стане, тут неабходна мяняць інжынерныя сеткі, санвузлы, сістэму водаабеспячэння, правесці бягучы рамонт у памяшканнях. Праект ужо гатовы, заключаны дагавор на выкананне работ. Інтэрнат плануецца давесці да ладу праз шэсць месяцаў. Да канца года шмат што паспеем зрабіць. Астатняе — закончыць налета іздаць цалкам абноўлены будынак у лютым — сакавіку.

— **Капітальны рамонт праводзіцца без адсялення людзей?** — цікавяцца ў Мікалая Іванавіча.

— У Жыллёвым кодэксе дакладна прапісана, што грамадзяне, кватэранаймальнікі павінны ўтрымліваць свае памяшканні ў спраўным стане. У жылым доме ўсё робіцца па праекце, рамонт кватэр не прадугледжаны. Жылфонд у нас не стары — 25-27 гадоў пасля будаўніцтва. Таму нейкіх кардынальных перабудоў не патрабуецца. Пры

неабходнасці ўладкоўваецца дах. Раней у шматкватэрных дамах ён быў плоскі, цяпер робіцца двухсхільны. Затым вывучаецца сітуацыя з прамярзаннем сцен. Калі ёсць неабходнасць, то ў абавязковым парадку праводзім цеплавую рэабілітацыю. Калі драўляныя вокны сталі непраходныя, мяняем на пластыкавыя, — тлумачыць суразмоўнік.

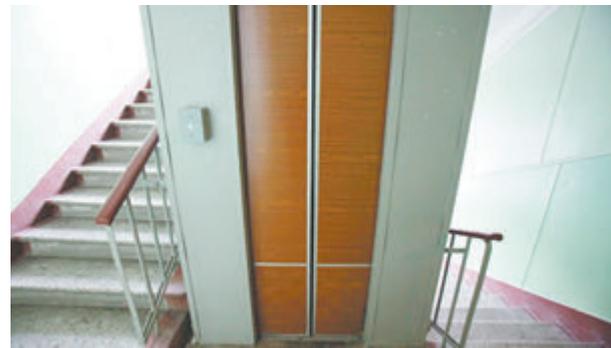
— **І за чый кошт вядзецца капрамонт?**

— Жыллёва-камунальная гаспадарка пералічвае грошы на спецыяльны рахунак. А вось кааператывы павінны выкарыстаць свае грошы паводле ўласнага меркавання, пакласці на дэпазіт у банк або на спецрахунак райвыканкама. Тыя кааператывы, што пералічваюць сродкі на спецрахунак, удзельнічаюць у агульным «кошыку» на рамонт жылфонду ўсяго раёна. У тым выпадку, калі падыдзе тэрмін, іх дом уключаць у план і ён будзе рамантавацца з удзелам бюджэтных сродкаў. Да тых грошай, што збіраюцца на спецрахунак, яшчэ прыблізна каля 60 % дабаўляецца з бюджэту. Кааператывы, што захоўваюць грошы на дэпазіце, абавязаны рабіць капрамонт за свае сродкі. Не хапае — няхай складваюцца, заказваюць праект, рамантуюць. Усё гэта прапісана ў Жыллёвым кодэксе.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

Дзе хутчэй замяняць стары ліфт?

Ад таго, каму належыць вертыкальны «транспарт», залежыць многае...

У Брэсцкай вобласці ў 2020 годзе плануецца замяніць 160 ліфтаў. Такая інфармацыя прагучала на прамой лініі са старшынёй аблвыканкама Анатолемам ЛІСАМ, якая прайшла напрыканцы мінулага тыдня.

Мадэрнізацыя ліфтавай гаспадаркі праводзіцца згодна з падпраграмай «Бяспечны ліфт» дзяржаўнай праграмы «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе». «Праграма па замене ліфтаў працуе. У вобласці летась замянілі больш за 200 ліфтаў. Перш за ўсё абсталяванне замяняюць у камунальных дамах, якія знаходзяцца на балансе жыллёва-камунальнай гаспадаркі», — расказаў Анатоль Ліс.

На прамую лінію звярнуўся старшыня ЖБВК у Брэсце. Паводле яго слоў, у многіх кааператываўных дамах, якіх больш за 30 гадоў, існуе праблема з ліфтамі. «Яны і маральна, і фізічна састарэлі», — канстатаваў старшыня ЖБВК.

Праблема замены ліфтавага абсталявання ў жыллёвым фондзе арганізацыі забудоўшчыкаў і таварыстваў уласнікаў існуе, прызнаў генеральны дырэктар абласнога ўпраўлення ЖКГ Аляксандр МАКСІМЧУК. «Гэта абумоўлена тым, што пры фарміраванні праграмы не былі ўлічаны ліфты ў дамах ЖБВК і таварыстваў уласнікаў. У сувязі з гэтым у канцы мінулага года ў пастанову Савета Міністраў былі ўнесены змены. Цяпер у праграму ўключаны ліфты і таварыстваў уласнікаў, і ЖБВК. Мы

прапануем выконваць мадэрнізацыю на ўмовах сумеснага фінансавання: праектна-каштарысную дакументацыю і частку работ, акрамя закупкі і мантажу ліфта, павінны аплаціць кааператывы», — растлумачыў ён.

Дарэчы, ўсяго ў Брэсцкай вобласці ў кааператываўных дамах знаходзіцца 408 ліфтаў з перавышэннем нарматыўнага тэрміну эксплуатацыі (25 гадоў і больш), у тым ліку 33 ліфты, старэйшыя за 40 гадоў. У дамах, якія знаходзяцца ў падпарадкаванні ЖКГ, засталіся толькі тры такія ліфты. Пры фарміраванні графікаў работ па замене ў 2020 годзе ў вобласці 160 ліфтаў у першую чаргу будзе ўлічвацца зношанасць абсталявання, а таксама гатоўнасць дакументацыі. Цяпер яна падрыхтавана на замену 57 ліфтаў у Пінску і двух — у Лунінец.

Сёлета ў вобласці неабходна замяніць 170 ліфтаў. За студзень — жнівень заменена 110 ліфтаў на 7,5 мільёна рублёў. Цалкам работы завершаны ў Баранавічах, Пінску, Івацэвічах. У Брэсце заменена пакуль 78 ліфтаў. Прычына — адсутнасць праектна-каштарыснай дакументацыі на пачатак года. Тым не менш гадавое заданне па замене ліфтаў будзе выканана, запэўніў гендырэктар абласнога ўпраўлення ЖКГ.

Усяго на прамую лінію з губернатарам было адрасавана 26 зваротаў. Большасць датычылася пытанняў эксплуатацыі жыллёвага фонду і жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

Паводле БелТА.

○ У ТЭМУ

Менш — газу, больш — свайго паліва

У Дзяржынску пачне падаваць цяпло рэканструяваная кацельня, якая працуе на шчапе.

Пра гэта журналістам паведаміў старшыня Дзяржынскага райвыканкама Мікалай Арццюшкевіч перад выязным пасяджэннем Мінаблвыканкама.

«Сёлета ў нас у ацяпляльнай сезон будзе працаваць рэканструяваная кацельня на шчапе па вуліцы Пратасева. Мы ўсталювалі два катлы па 2 МВт кожны і такім чынам адышлі ад газу. Падачу цяпла і гарачай вады ў жыллёвы фонд і на іншыя аб'екты кацельня будзе забяспечваць пры тэмпературы

да мінус 5 градусаў. У больш халоднае надвор'е давадзецца дадаткова ўключаць два рэзервовыя газавыя катлы, якія таксама ўсталяваны ў памяшканні», — адзначыў кіраўнік мясцовай вертыкалі ўлады.

Дзяржынскі раён да новага ацяпляльнага сезона гатовы на 100 %: усе кацельні спраўныя і адрамантаваныя, заменены цеплатрасы, падрыхтавана паліва. Усяго ў раёне функцыянуе 190 кіламетраў цепласетак, з іх у старым выкананні засталася каля 20 кіламетраў.

Паводле БелТА.

Острошицкий сельский исполнительный комитет (организатор аукциона) извещает о проведении 6 ноября 2019 года открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь (га)	Ограничения в использовании, инфраструктура	Начальная цена (бел. рублей)	Размер задатка (бел. рублей)	Расходы по изготвлению документации (бел. рублей)
1	д. Чуденичи, ул. Осенняя, 8 кадастровый номер 623286308101000475	0,1197	Черта населенного пункта, новый район индивидуальной застройки Имеются сети: водоснабжение, электрификация, газификация	10 000,00	1000,00	1571,29 + расходы за размещение объявления
2	д. Чуденичи, ул. Осенняя, 9 кадастровый номер 623286308101000438	0,1215	Черта населенного пункта, новый район индивидуальной застройки Имеются сети: водоснабжение, электрификация, газификация	10 000,00	1000,00	расходы за размещение объявления

Дата, время и место проведения аукциона: 6 ноября 2019 в 10.00 по адресу: Логойский район, аг. Острошицы, ул. Центральная, д. 8, Острошицкий сельский исполнительный комитет, контактные телефоны: 8 (01774) 57 6 21, 57 6 35, 57 6 36; (+37529) 366 76 48.

Прием документов, ознакомление с участком и документацией: ежедневно с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (кроме субботы и воскресенья) по 30.10.2019 включительно;

Для участия в аукционе необходимо:

- 1) подать заявление об участии в аукционе в комиссию по организации и проведению аукционов;
- 2) предоставить квитанцию об уплате суммы задатка;
- 3) предоставить паспорт и копию его страниц, содержащих идентификационные сведения, либо нотариально удостоверенную доверенность; заключить соглашение с местным исполнительным комитетом.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и с земельными участками, выставляемыми на аукцион. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Задаток перечисляется на расчетный счет ВУ37АКВВ36006191411050000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКВВВУ2Х УНН 600537220, код платежа 04901, получатель — Острошицкий сельский исполнительный комитет.

Условия: аукцион проводится при наличии двух и более участников. Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней после подписания протокола о результатах проведения аукциона внести плату за земельный участок и возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона. Затраты на строительство, в том числе проектирование объектов распределительной, инженерной и транспортной инфраструктуры к земельному участку, подлежат возмещению в порядке и случаях, предусмотренных постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 01.04.2014 № 298 «Об утверждении Положения о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку» в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 07.02.2006 № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры».

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА СПК «ПРОГРЕСС-ВЕРТЕЛИШКИ»

Предмет торгов, краткая характеристика	ЛОТ № 1 — капитальное строение, инв. № 400/С-46926 (котельная сокового цеха), составные части и принадлежности (пристройка, склад), кирпичное, 1983 г. п. и 1985 г. п., площадью 124,4 кв. м		
Информация о земельном участке, местонахождение, ограничения (обременения): кадастровый номер 422081303101000513, площадь 0,0353 га, Гродненская обл., Гродненский р-н, Р-145, 13-й км, 5Г, право аренды по 30.07.2111 год			
Начальная цена	11 200 руб. 00 коп. с учетом НДС	Сумма задатка (5 %)	560 руб. 00 коп.
Сведения о продавце: СПК «Прогресс-Вертелишки», Гродненская обл., Гродненский р-н, аг. Вертелишки, ул. Юбилейная, 1, тел. 8(0152) 994335			
Сведения об организаторе торгов и номер счета для перечисления задатка: Гродненское областное учреждение финансовой поддержки предпринимателей, г. Гродно, ул. Мицкевича, 8, тел. 8 (0152) 62 16 32, номер счета ВУ65BLBV30150500481906001002 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской обл., код BLBVBV2X, УНП 500481906			
Срок заключения договора: в течение 20 календарных дней после проведения торгов.			
Условия оплаты: по договоренности сторон			
Торги состоятся 4 ноября 2019 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, ул. Мицкевича, 8			
Срок подачи документов	По 29 октября 2019 года включительно до 16.00 по адресу: г. Гродно ул. Мицкевича, 8		
Условия участия и порядок проведения аукциона размещены на сайте организатора торгов www.fincenr.by . Более подробная информация по тел. в г. Гродно: 8 (0152) 62 16 32			

○ **Блізкая ўлада**

Ёсць праблема? Тэлефануйце!

У суботу, 5 кастрычніка, на прамой тэлефоннай лініі Мінаблвыканкама будзе адказваць на пытанні грамадзян старшыня Мінскага абласнога Савета

дэпутатаў Наталля ЯКУБЦКАЯ. Паведаміць Наталлі Віктараўне пра тое, што хвалюе, можна па тэлефоне 500-41-60 з 9.00 да 12.00.

АКЦЭНТ НА РАЗВІЦЦЁ РЭГІЁНАУ

Менавіта глыбінка павінна і можа стаць лакаматывам эканамічнага росту як абласцей, так і краіны ў цэлым. Тым больш што для гэтага створаныя ўсе ўмовы, прывабныя для патэнцыйных інвестараў, мясцовых жыхароў, якія жадаюць распачаць сваю справу. Стан недзяржаўнага сектара эканомікі ў апошні час у Віцебскай вобласці не раз быў у цэнтры ўвагі прадстаўнікоў улады рознага ўзроўню. Традыцыйнымі сталі тэматычныя «разборы палётаў» у аблвыканкаме, канферэнцыі, «круглыя сталы», форумы з удзелам адказных асоб і прадпрыемстваў людзей.

Надаўна старшыня аблвыканкама **Мікалай ШАРСНЕЎ** на пасяджэнні, дзе абмяркоўваліся пытанні інвестыцый, падкрэсліў: без іх не будзе магчымасці дынамічнага развіцця раёнаў у будучыні. Кіраўнік абласной вертыкалі ўлады нагадаў прысутным, што на сённяшні дзень усе раёны да тэрыторыяў. Добра, што з году ў год працэнт фінансавай залежнасці памяншаецца, але працэс выхаду на большую самастойнасць трэба актывізаваць. І менавіта дзелавыя актыўнасць, адкрыццё новых вытворчасцяў і, як вынік, стварэнне рабочых месцаў і рост падатковых паступленняў паспрыяюць устойліваму развіццю рэгіёнаў. На гэта пастаянна звяртае ўвагу кіраўнік дзяржавы, нагадаў старшыня Віцебскага аблвыканкама.

Вельмі плённа прайшла на мінулым тыдні рэгіянальная канферэнцыя KEF-2019 «Беларусь пачынаецца тут». Адзін з яе ўдзельнікаў, **намеснік міністра эканомікі Рэспублікі Беларусь Дзмітрый ЯРАШЭВІЧ**, канстатаваў, што раней распрацоўваліся канцэпцыі эканамічнага развіцця ў цэлым, але менш увагі звярталася на патрэбы і патэнцыял рэгіёнаў у прыватнасці.

Цяпер сітуацыя іншая: усе адрозненні абласцей трэба ўлічваць, што і робіцца. У міністэрстве гатовыя аказваць усебаковую падтрымку ініцыятывам: калі трэба — нават да прапановы па зменах у заканадаўстве. Намеснік міністра ўплэўнены, што ўмовы для інвестараў у краіне вельмі прывабныя. Асабліва калі размова ідзе пра магчымасць распачаць бізнес у малых гарадах, сельскіх населеных пунктах. І на ранейшым можна добра зарабіць на тэрыторыях свабодных эканамічных зон. Асобная размова пра Кітайска-беларускі індустрыяльны парк «Вялікі камень», прыцягальны для бізнесу.

Старшыня Камітэта эканомікі Віцебскага аблвыканкама Анжэліка НІКАЦІНА паведаміла ўдзельнікам канферэнцыі, што ў Савеце Міністраў добра ацанілі распрацаваную аблвыканкамам стратэгію развіцця Прыдзвіння. Адзін са спосабаў актывізацыі супрацоўніцтва з бізнесам —

інвентарызацыя аб'ектаў нерухомай маёмасці. У якасці становага прыкладу можна прывесці Аршанскі раён, дзе выявілі дадаткова каля 470 аб'ектаў, якія не выкарыстоўваліся. Адказна асоба лічыць, што ў раёнах трэба арганізаваць па дзве-тры «пляцоўкі», каб туды запрашаць інвестараў для арганізацыі вытворчасці. А дзеля гэтага там павінна быць развітая інфраструктура, трэба прадумаць лагістычныя, вырашыць транспартныя пытанні.

На выстаўцы-кірмашы «Віцебшчына — за здаровы лад жыцця».

Кандыдат эканамічных навук, дацэнт Полацкага дзяржаўнага ўніверсітэта **Марына Сланімска** падзялілася вынікамі апытання дзелавых людзей. Даследаванне меркаванняў 400 рэспандэнтаў вялося на працягу двух гадоў.

Што датычыцца праблем, то прадпрыемствы адзначылі бюракратыю, залішняе ўмяшанне ў справы бізнесу, адставанне ад часу галіновага заканадаўства, што абмяжоўвае канкурэнцыю. Незадаволеныя бізнесмены і тым, што цяжка кааперавацца з дзяржаўнымі прадпрыемствамі. Іншыя цяжкасці — вялікія аб'ёмы неплацяжоў за прадукцыю і паслугі, няроўныя ўмовы на ўнутраным рынку для прыватных прадпрыемстваў і прадпрыемстваў

з дзяржаўнай формай уласнасці. Усё больш адчуваецца недахоп кваліфікаванага персаналу.

Дарэчы, некалькі слоў пра кадры. Падчас адной з дыскусій прагучала, што 8 % беларускіх студэнтаў з'ехалі для працягу вучобы ў Расію і Польшчу. Як правіла, яны рэдка вяртаюцца назад. Таму айчынным вытворцам, фірмам, арганізацыям трэба замацоўваць патэнцыйныя кадры. І не толькі ў Мінску, але і ў Віцебску прыкладаў усё больш, калі недзяржаўныя прадпрыемствы запрашаюць на практыку, каб зацікавіць моладзь працаваць пастаянна...

Галоўнае — прадстаўнікі бізнесу адчуваюць, што ва ўлады ёсць разуменне праблем, і, калі нешта нельга вырашыць на мясцовым узроўні, можна атрымаць падтрымку на абласным і рэспубліканскім. Асабіста кіраўнік краіны не раз казаў, што пад-

трымае выгадныя праекты, вельмі пільна прыслухоўваецца да «сінгалаў» наконт цяжкасцяў ад прадстаўнікоў бізнес-структур, сустракаецца з дзелавымі людзьмі.

Зразумела, дапамагаючы бізнесу, можна зняць з дзяржавы нагрузку ў многіх кірунках. Напрыклад, па аздаўленні стратных прадпрыемстваў. Недзяржаўны сектар эканомікі, калі яго развіваць, можа спрыяць больш актыўнаму вырашэнню сацыяльных праблем. І ў апошнія гады ў Беларусі зроблена нямала, каб тыя, хто займаецца бізнесам або пачынае сваю справу, маглі без валакіты з падтрымкай улады рэалізаваць свае бізнес-ідэі. Хай яшчэ не ўсё ідэальна, але, як кажуць, працэс пайшоў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении 17.10.2019 повторного аукциона (цена снижена на 50 %)

Лот № 1: 71/1000 доли капитального строения с инв. № 700/С-85822 – Здание гаражей на 20 автомашин (машино-место № 7, инв. № 1000094300, площадью 26,20 кв. м и часть электрощитовой площадью 0,22 кв. м). Ворота Р 1770-АС, инв. № 2030092000. Начальная цена продажи: 6 227,05 бел. руб. с учетом НДС. Сумма задатка: 622,71 руб.

Лот № 2: 79/1000 доли капитального строения с инв. № 700/С-85822 – Здание гаражей на 20 автомашин (машино-место № 8, инв. № 1000094400, площадью 29,40 кв. м и часть электрощитовой площадью 0,22 кв. м). Ворота Р 1770-АС, инв. № 2030092100. Начальная цена продажи: 6 925,05 бел. руб. с учетом НДС. Сумма задатка: 692,51 руб.

Имущество расположено по адресу: г. Могилев, пр-т Шмидта, 28г, на земельном участке с кадастровым номером 74010000005003209 общей площадью 0,1032 га. Отдельный земельный участок для обслуживания каждого из лотов не выделен. Шаг аукциона 5 %

Аукцион состоится 17 октября 2019 года в 12.00 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352. Прием заявлений (подаются лично): по 16.10.2019 до 15.00 в рабочие дни с 8.30 до 12.30, с 13.30 до 16.30 по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352. Аукцион может быть отменен в любое время, но не позднее, чем за три дня до даты аукциона

Продавец: ОАО «Могилевхимволокно», УНП 700117487, Могилевская обл., г. Могилев-35, 8-0222-499-047

Расчетный счет для внесения задатка: получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с IBAN BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, ВИС банка BPSBYY2X

Срок и условия оплаты: победитель аукциона оплачивает вознаграждение за организацию и проведение аукциона, включающее в т. ч. затраты на организацию и проведение аукциона, в размере 5 % от конечной цены реализации соответствующего лота в течение 3 (трех) рабочих дней со дня проведения аукциона. Победитель аукциона обязан в течение 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола аукциона подписать договор купли-продажи предмета аукциона. Оплата предмета аукциона производится на условиях заключенного договора купли-продажи. Внесенный Победителем аукциона задаток засчитывается в счет оплаты предмета аукциона

Справочно для покупателей: регистрация купли-продажи доли в РУП «Могилевское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» будет осуществляться на основании договора купли-продажи, при этом технический паспорт на имущество (долю) не изготавливается. В случае отчуждения приобретенного имущества (доли) другому покупателю преимущественное право его приобретения имеют другие долищики здания гаражей. При регистрации сделки купли-продажи имущества (доли) необходимо будет условие предоставления Могилевским горисполкомом в аренду земельного участка, на котором расположено имущество

Информация о предыдущих аукционах была опубликована в номерах газеты «Звязда» от 07.04.18, от 23.05.18, от 22.06.18, от 12.10.18, 02.03.19, 22.03.19, 04.05.19, 07.08.19, 11.09.19

Организатор аукциона: Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352, тел.: +375222-72-41-14, +37529-624-26-25, +37529-550-09-56, Mogilev@ino.by

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность граждан в Ушачском районе Витебской области

Организатор: Веркудский сельский исполнительный комитет

Лот	Местоположение земельного участка, площадь, кадастровый номер	Условия и ограничения, инженерно-геологические условия*	Сумма подлежащих возмещению затрат на формирование и регистрацию участка, руб.	Начальная цена лота, руб.
2	д. Городок (участок № 1), Ушачский район, Витебская область, общая площадь 0,2500 га, кадастровый номер № 224980902101000054	земли в водоохранной зоне озера Паульское (Тётча)	Расходы – 1584,96 плюс затраты на организацию и проведение аукциона	2000,00 Задаток – 10 % 200,00
3	д. Городок (участок № 2), Ушачский район, Витебская область, общая площадь 0,2500 га, кадастровый номер № 224980902101000055	земли в водоохранной зоне озера Паульское (Тётча)	Расходы – 1648,20 плюс затраты на организацию и проведение аукциона	2000,00 Задаток – 10 % 200,00

* инженерно-геологические условия будут определены на стадии производства проектно-изыскательских работ, здания на участках отсутствуют. Условия развития инфраструктуры: возможность подключения к инженерным сетям.

Целевое назначение участка – для строительства и обслуживания жилого дома, назначение в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества 1 09 02 – земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома).

1. АУКЦИОН СОСТОИТСЯ 5 ноября 2019 года в 10.00 в помещении Веркудского сельского исполнительного комитета по адресу: 211493, аг. Веркуды Ушачского р-на Витебской обл., ул. Школьная, д. 12, 1-й этаж. Заявления и пакет документов на участие принимаются по рабочим дням с 8.00 до 17.00. Последний день приема заявлений и документов **30 октября 2019 г. до 17.00.**

2. Аукцион проводится в соответствии с Положением, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462.

3. Сумма задатка перечисляется на р/с BY03AKBB36413280200272300000 ф-л № 216, ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Полоцк, код АКВВВУ21216, УНН 300007073, код платежа 04901, получатель – Веркудский сельский исполнительный комитет. Контактные номера тел.: 802158 55424, 802158 55427, факс – 802158 55423.

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

РЕГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдана

Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар **СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.** Адказны за выпуск: **АНУФРЫЕВА В. А.**

Грамадскі савет: **ПАПКОЎ А. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **ЦУПРЫК Л. А.**, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; **ПАПКО В. М.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; **БЕЛЯКОЎ А. Э.**, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навучы, культуры і сацыяльным развіццям; **ПАНАСЮК В. В.**, старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; **ДРЫЛЁНАК Т. Л.**, старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М. Л.**, старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЕДАКЦЫІ: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 287 18 31;

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэкавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 14.804. Нумар падпісаны ў 19.30 3 кастрычніка 2019 года.